

**" Az iskola dolga,
hogy megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni,
hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat,
hogy megtanítsen bennünket a jól végzett munka örömére és
az alkotás izgalmára, hogy megtanítsen szeretni, amit
csinálunk, és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk
csinálni."**

(Szent-Györgyi Albert)

Székesfehérvári Vasvári Pál Általános Iskola Pedagógiai Program

2024

A Pedagógiai Programot a nevelőtestület bevonásával készítette: Laczkó Gábor igazgató.

Székesfehérvár, 2024. 09. 01.

P.H.

Tartalom

1	A Pedagógiai program összeállításának jogszabályai	2
2	Az iskola rövid bemutatása	3
3	Az intézmény adatai	5
3.1	Az iskola társadalmi környezete, működési feltételek.....	5
3.2	Az iskola tartalmi munkájának fejlesztése során elért eredmények	9
3.3	Az iskolában folyó minőségfejlesztő tevékenység	10
4	Pedagógiai, módszertani alapelveink	11
5	Az iskolában folyó nevelő – oktató munka céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	13
6	A pedagógusok helyi intézményi feladatai	16
6.1	Osztályfőnök	16
6.2	Szaktárgyat tanító pedagógus	17
6.3	Tanító	19
6.4	Napközis nevelő.....	20
7	A sajátos nevelési igényű tanulók oktatása, nevelése, rehabilitációs tevékenységek	21
7.1	Az integrált nevelésre vonatkozó általános alapelveink	22
7.2	A rehabilitáció általános célja	23
7.3	A rehabilitáció fő területei	23
7.4	A sajátos nevelési igényű tanulókkal végzett munkánkra vonatkozó eljárás rendje 23	
8	A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	24
8.1	Tanulást segítő módszerek	26
8.2	Az átmenetek problémája.....	26
9	A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	27
9.1	A közösség fogalma	27
9.2	A közösségalkotás feltételei.....	28
9.3	Az iskolaközösség szerkezete	28
9.4	Elvárások a tantestület felé a közösségfejlesztés érdekében.....	28
9.5	Elvárások a tanulóközösség felé	29
9.6	Szociális képességrendszer fejlesztése.....	30
9.7	Szociális kommunikáció fejlesztése.....	30
9.8	Pozitív szociális szokások kialakítása, társas kapcsolatok fejlesztése.....	31
9.9	A közösségfejlesztés színtere és tevékenységi formái.....	31
9.10	A közösségfejlesztés ellenőrzés – értékelés rendszere	32
9.11	Diákönkormányzat tevékenysége	32
10	A beilleszkedési, magatartás nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység.....	33
11	A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek	34
12	A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	36
13	Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program	37
14	Környezeti és egészségnevelési program	38
14.1	Helyzetelemzés	39
14.2	Alapelvek	41
14.3	Hosszú távú pedagógiai céljaink, ezt támogató programok.....	43

14.4	Drogprevenció és bűnmegelőzés	50
14.5	A fogyasztóvédelemmel összefüggő iskolai feladatok	52
14.6	Az iskolai testnevelés, sporttevékenység	53
14.7	A tanulók fizikai állapotának mérése	54
14.8	Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	55
15	Iskolai innovációk	57
15.1	EFOP 3.2.3-17 Digitális Fejlesztési Terv	57
15.2	Siklósi Gyula Pincegaléria	59
16	Tanórán kívül végzett tevékenységek színterei és funkciói	59
16.1	Hagyományőrző tevékenységek	62
17	A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának és szorgalmának ellenőrzése és értékelése	63
17.1	A tanulmányi munka értékelése	64
17.2	A tanulmányi munka értékelése és ellenőrzése évfolyamonként és tantárgyanként	65
17.3	A magatartás és a szorgalom értékelése	70
17.4	Az iskolai jutalmazások és büntetések formái	73
18	Az otthoni felkészüléshez előírt házi feladatok meghatározása	76
19	Szöveges értékelés a 2. évfolyam félévéig; SNI, BTM-es tanulók esetében a 4. évfolyam félévéig	77
20	A szülők, a tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái, tájékoztatásának rendje	124
21	Komplex Alapprogram	126
22	Helyi tanterv	150
22.1	Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások, ezek óraszámai, az előírt tananyag és a követelmények	150
23	Erkölcstan/Hit- és erkölcstan oktatásának megszervezése	155
24	A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei	156
25	A magasabb évfolyamra lépés feltételei, a tanulmányok alatti vizsgák (osztályozóvizsga, javítóvizsga, pótló vizsga, különbözeti vizsga)	157
26	Az iskolába jelentkező tanulók felvételének, átvételének elvei	161
27	Felnőttoktatás	162
28	A Pedagógiai programmal kapcsolatos egyéb intézkedések	165
28.1	A pedagógiai program érvényességi ideje	165
28.2	A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata	165
28.3	A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala	165
	166	
29	Mellékletek	167
29.1	A Székesfehérvári Vasvári Pál Általános Iskola pedagógusaival szemben támasztott elvárások az intézmény Pedagógiai programja alapján	167

29.2	Nemformális és informális tanulás intézményünkben.....	189
------	--	-----

1 A Pedagógiai program összeállításának jogszabályai

Az intézmény 2024-es Pedagógiai Programja az alábbi jogszabályok alapján került összeállításra:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (rövidítése Nkt.),
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet és módosításai,
- A nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról szóló 229/2012.(VIII.28.) Kormányrendelet (rövidítése 229/2012.),
- 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosítása (rövidítése NAT),
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény,
- Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény,
- Az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet,
- 2023. évi LII. törvény A pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023.(VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról

2 Az iskola rövid bemutatása

Iskolánk a Palotavárosban helyezkedik el. A Belvároshoz közel esik, autóbusszal pedig a város minden pontjáról és vidékről is jól megközelíthető. Előttünk szépen gondozott pihenőpark, mögöttünk a Rác-templom és a Skanzen hangulatos házai sorakoznak.

Az iskola épülete felújított, bővített, így egyben modern és patinás is. A belső terek, tantermek esztétikusak. Nagy tornateremmel, sportudvarral, könyvtárral és digitális teremmel rendelkezünk. A személyi és tárgyi feltételek is biztosítottak ahhoz, hogy a minőség elvét tudatosan vállaló iskolák között is megálljuk helyünket. Ezt a minősítést 1992-ben pályázatunkkal el is nyertük.

Tantestületünk hitvallása, hogy minden tanulónak megadjuk a társadalmi beilleszkedéshez szükséges korszerű alpműveltséget, és kialakítsuk bennük az értékörző és -teremtő magatartási szokásokat. A tudományos ismeretek alternatíváit világnézetileg nyitottan közvetítjük. Olyan életvitelre készítünk fel, amely egy szép tartalmas élet ígérését adja.

Mindezek érdekében a gyermekek egyéni képességeinek sokoldalú fejlesztésére törekszünk, melyet differenciált munkáltatással biztosítunk.

A hozzánk járó tanulók és szüleik alternatív programok közül választhatnak. Minden évben indítunk az alsó tagozatban, iskolaotthonos formában Értékközvetítő és Képességfejlesztő és hagyományos tanítási programot. Az angol és német nyelvet szakképzett tanárok oktatják 2022/23-as tanévtől már 3. évfolyamtól heti 1 órában a szabadon választható órakeret terhére, 4-8. évfolyamon pedig heti 3 órában.

Alsó tagozaton a napközis időkeretből heti 2X1 óra úgynevezett kötött szabadidőként kerül felhasználásra., amit az osztálytanítók kompetenciafejlesztésre fordítanak a Komplex Alapprogram elvei mentén.

A hazafias- honvédelmi nevelés terén elvégzett kiemelkedő pedagógiai tevékenységünk révén 2021 januárjában stratégiai együttműködési megállapodást kötöttünk a Székesfehérvári Tankerületi Központ és Székesfehérvár Megyei jogú Város Önkormányzata támogatásával a Honvédelmi Sportszövetséggel. Az országban egyedüli általános iskolaként szeretnénk az identitástudat erősítése mellett, a tanulóink számára a küzdősportokat, így a dzsudót, a vívást, valamint a sportlövészetet elérhetővé tenni és megszerettetni. Lehetőségünk szerint

kapcsolódunk ilyen témájú külsős programokhoz, intézményünkben projektnapokat szervezünk.

A számítógépes ismereteket nem csak tanórán, de szakköri keretekben is elsajátíthatják a tanulók. Tehetséggondozó szakköreinket (pl. énekkar, logika, nyelvi előkészítő kicsiknek1-2., kézművesség, robotika, báb, színjátás, szivacskezilabda, kosárlabda stb.) a szülők és gyerekek igényei szerint tudjuk alakítani, hiszen a személyi feltételek adottak.

Az egészséges életmód kialakítására is nagy súlyt fektetünk, ezt szolgálják a szakszerű testnevelésórák, sportrendezvények, úszásoktatás, kirándulások. Napközis és menzás étkezést mindenkinek biztosítunk. A szabadidő kulturált, igényes eltöltésére, a közművelődési intézmények látogatására, szelektív sajtó és médiahasználatra is felkészítünk.

Arra törekszünk, hogy a sokoldalú személyiségfejlesztés mellett boldog gyermekkort is nyújthassunk tanulóinknak, akik reméljük nem csak ma, később is elmondhatják Tóth Árpád szép sorait:

**„Jó iskolánk! még sok- sok ötven évet
Érj meg, virulj, légy fénylő, tiszta, nagy,
Köved közt lüktessen az ifjú élet,
Ezer meleg szív, ezer büszke agy,
Nemes tanárok sok nemes tanítvány
Hírét növeljék e tiszta falak.”**

3 Az intézmény adatai

Az iskola hivatalos elnevezése: Székesfehérvári Vasvári Pál Általános Iskola

Az iskola fenntartója: Székesfehérvári Tankerületi Központ

8000 Székesfehérvár Petőfi utca 5.

Az iskola földrajzi működési területe: Palotaváros

Az iskola tényleges beiskolázási területe: Arany J. u.; Bátky Zs. u.; Bőrgyár u.; Csapó u.; Géza Nagyfejedelem tér; Goldziher I. köz.; György O. tér; Halász u.; Horog u.1-11.; Juhász Gy. u.; Kelemen B. u. 1-33-ig; Koronázó tér, Kossuth u.; Lépcső u.; Liszt F. u.; Megyeház köz; Megyeház u.; Palotai út 1-51.; Rác u.; Schwäbisch Gmünd; Szent II. János Pál pápa tér; Szömörce u.; Szúnyog u.; Táncsics M u.; Tobak u.; Várfok u.; Városház tér; Vasvári P. u.; Ady E. u.; Bartók B. tér; dr. Koch L. u.; Eszperantó tér; Jókai u.; Mátyás K. krt.; Oskola u.; Szent János köz; Szabadságharcos u.; Ybl M. ltp.; Ybl M. u., Hübner A. u. ;Selyem u.

Az iskola székhelye: Székesfehérvár

Az iskola postacíme: 8000 Székesfehérvár, György Oszkár tér 3.

Telefonszáma: 22/311- 371

Email-cím: sulinet.vasvari@szivarvanynet.hu

Web: www.vasvarialtisk-szfv.edu.hu

3.1 Az iskola társadalmi környezete, működési feltételek

Iskolánk 1960-ban kezdte meg működését 8 tanteremmel. Abban az időben családi házak vették körül, majd a 80-as évekre átalakult a körzet. A családi házakat lebontották, és helyette 4-10 emeletes házakat építettek, és ezzel egy időben került sor az iskola bővítésére is. Így a gyorsan megszorodott gyermeklétszám fogadására alkalmas lett az intézmény. A körzet átalakulása megváltoztatta a családok összetételét is.

Ez a mozgás, változás napjainkban is zajló folyamat. Családok szociális és kulturális helyzete egymástól nagymértékben eltér, ezért nevelő és oktató munkánk ehhez a helyzethez igazodik.

A szülők nyitottak az intézmény irányába, többségük a nevelési-oktatási munkában jó partnernek bizonyul.

Személyi feltételek

Az oktató-nevelő munka személyi feltételei biztosítottak az intézményben. A tantestület létszáma 34.27 fő, valamennyien szakképzett pedagógusok.

Megosztás:

Munkaköri beosztás alapján:

igazgató	1
helyettes	3
tanító	11
tanár	14
könyvtáros	1

Pedagógiai munkát közvetlenül segítő munkakör:

iskolaitkár	2
pedagógiai asszisztens	4
rendszergazda	0,5

Technikai munkatársak

gazdasági ügyintéző	1
műszaki ügyintéző	1
portás	2
takarító	6
udvaros	0,5

Tárgyi feltételek

Az iskolát felújították és bővítették 1979-80-ban.

Tantermek száma	20
Előadó terem	2
Technika terem	2

Tornaterem	1	(leválasztható) + 4 öltöző mosdókkal
Digitális terem	2	
Könyvtár (könyvtári foglalkozások tartására alkalmas berendezéssel)	1	
Szertár	4	
Orvosi szoba	1	
Sport-udvar + belső udvar	1-1	
Tanári szoba + irodahelyiségek	7	
Stúdió	1	
Mosdóhelyiségek WC-vel		
Tanulói:	8	
Nevelői:	4	

Az alsó tagozatos osztályok saját tanteremmel rendelkeznek, ezekben délután a napközis csoportok kapnak helyet. A felső tagozatosok szaktantermekben dolgoznak.

Az iskola melegítőkonyhával és 90 férőhelyes ebédlővel rendelkezik.

Az iskola bútorzata megfelelő, az általános iskolai oktatás alapkészletével rendelkezünk, de ezek elhasználódási foka magas.

A technika terem, tornaterem, sportudvar és a szertárak felszereltségének folyamatos cseréje ill. bővítése szükséges.

Tanulói létszám, eredményességi mutatók

	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
A gyermekek létszáma	373	353	342	324	297	406
Tanulócsoportok száma	17	17	17	17	14	18
Iskolaotthonos tanulók száma	91	103	76	85	83	105
Napközisek száma	94	68	73	66	62	168
Tanulósobás tanulók	59	65	36	44	43	85

Diákjaink rendszeres sikerességgel szerepelnek a különböző városi, megyei, országos versenyeken: matematika, földrajz, biológia-földrajz komplex, fizika, digitális kultúra, városismereti, történelem, helyesírás, versmondó, kémia, rajz, német, angol.

A középiskolába történő beiskolázás alakulása

	Végzett 8. osztályos	Gimnázium	Technikum	Szakközépiskola	%-os arány
2017/2018	43	8	33	2	100 %
2018/2019	53	12	31	10	100 %
2019/2020	42	10	26	6	100 %
2020/2021	35	3	27	5	100 %
2021/2022	50	11	34	5	100 %
2022/2023	51	13	34	4	100%
2023/2024	61	7	37	17	100%

Tagozatos általános iskolába ill. 6 és 8 évfolyamos gimnáziumba felvételt nyert tanulók

Tanév	Felvételt nyert
2017/2018	5
2018/2019	3
2019/2020	8
2020/2021	14
2021/2022	3
2022/2023	4
2023/2024	2

A felvételt nyert tanulók szakmai munkánk eredményességének mutatói, de ez azzal járt együtt, hogy az osztályok létszáma 7-8. évfolyamon csökkent.

3.2 Az iskola tartalmi munkájának fejlesztése során elért eredmények

1985 óta dolgozunk a nyelvi irodalmi kommunikációs alternatív tantervvvel. Majd 1989-től a komplex ÉKP programot évfolyamonként 1-1 osztályon vezettük be. A NAT bevezetésével is megőriztük ezt az alternatív programot az alsó tagozatban szülők igényeihez igazodva. A kerettanterv bevezetésével egy időben az ÉKP alternatív pedagógiai programot, iskolaotthonos formában valósítjuk meg.

Alsó tagozaton a napközis időkeretből heti 2X1 óra úgynevezett kötött szabadidőként kerül felhasználásra.

Ezt a két órát az osztálytanítók az alábbi kompetenciák fejlesztésére használják fel.

1.óra: logikai-és problémamegoldó gondolkodás fejlesztése különböző technikák

segítségével. 1. óra: kommunikáció, nyelvi-logikai készségek fejlesztése, drámajáték.

Az angol és a német nyelv tanítását minden osztályban képesség szerinti csoportbontásban végzik eredményesen a tanárok.

Az alsó tagozatban, néhány osztályban tantárgycsoportos oktatást folytatunk. Ezt a formát szívesen vállalják a nevelők, a szülők pedig támogatják, ugyanis az oktató nevelőmunka hatékonyságát eredményezi.

A tanulók rendszeresen használják az iskolai könyvtárat, és igénybe vehetik szolgáltatásait, fejlődik önművelési szokásuk, tájékozottabbak a könyvtár nyújtotta információhordozókról.

A tanulók egészséges életmód igényeinek kialakítása érdekében végzett tevékenységek: sportversenyeken való részvétel, sportköri foglalkozások, túrák, kirándulások valamint az egészségvédelmi napok, erdei iskola. Erdei iskola a mindenkori költségvetés függvényében a fenntartó előzetes engedélye esetén kerül megszervezésre. Erdei iskolai programot kizárólag tanítási évben, munkanapokra, legfeljebb három nap (két éjszaka) időtartamban lehet szervezni, előzetes kötelezettségvállalás engedélyezésének birtokában.”

A gyerekek tanulásához való viszonyának javítása, a belső motiváció felkeltése érdekében sikeresek az alsó és felső tagozatban szervezett versenyek, tudásszint felmérések, diagnosztikus felmérések, a tanévzáró pozitív élményt adó elismerései kitűnő bizonyítvány, oklevél, könyvjutalom, az iskolai alapítvány által adott elismerések.

A szakmai munka fejlesztésének legfontosabb színterei a szakmai munkaközösségek. Az elmúlt időszakban olyan feltételeket teremtettünk, hogy a munkaközösségekben érvényesüljön az alkotó módszertani szabadság, innovációs munkában való fokozott részvétel.

A nevelő munkánk területén a tartós emberi értékek megismertetését, a helyes erkölcsi- és magatartási normák kialakítását igyekezünk tanítványainkban kialakítani. A tanulók személyiségének formálásában a napközis foglalkozások, a szakkörök, sportköri foglalkozások, diákönkormányzat jelentős segítséget nyújtanak, illetve a Vasvári-napok teremtette lehetőségek: versenyek, kiállítások, művészeti csoportok bemutatkozása is ezt erősíti.

3.3 Az iskolában folyó minőségfejlesztő tevékenység

Az intézményi minőségirányítási program elkészítését az 1993. évi LXXIX törvény a közoktatásról 40. §-a írja elő: „(10). A közoktatási intézmény feladatai hatékony, törvényes és szakszerű végrehajtásának folyamatos javítása, fejlesztése céljából meghatározza minőségpolitikáját. A minőségpolitika végrehajtása érdekében minőségfejlesztési rendszert épít ki és működtet.”

A minőségfejlesztő tevékenységünket jól mutatja, hogy 2006-ban elnyertük a Fejér Megyei Minőségi Díjat, 2008-ban pedig Közép- dunántúli Regionális Minőségi Díjban részesültünk. Ugyancsak 2008-ban nemzetközi elismerő oklevélben részesültünk a Szakma Kiválósága Projekt keretén belül.

A nevelőtestület küldetésnyilatkozata:

***„A gyerek ember
szellemi személyes életre, szabadságra és felelősségre,
közösségre, nyelvre és kultúrára van rendelve.***

...

Mivel szeretik, ezért tud szeretni"

/Nyíri Tamás nyomán /

Az általános iskolás korú gyermek még nincsen döntéseinek teljes birtokában. A szabadságra, a világ megismerésére való vágya, lelki életének alakulása vezetésre szorul. Legyen a mi iskolánk az a hely, ahol ezt a vezetést megtesszük, melynek során tanulóink nevelő hatásainkat

úgy élik meg, hogy mindig bizalommal fordulhatnak felénk és számíthatnak segítségünkre. Bilincselje le őket a megismerés minden pillanata, s kapjanak választ minden kérdésükre. Legyenek nyíltak, őszinték, önmagukat adják, fogadják el a másságot és tiszteljék társaikat. Akarjanak a világból többet, mint amit mi adhatunk, s ha majd felnőttek lesznek, legyen bennük olyan, amit csak a Vasvári Pál Általános Iskolában kaphattak meg.

Tantestület 2004

4 Pedagógiai, módszertani alapelveink

A Székesfehérvári Vasvári Pál Általános Iskolában tanító pedagógusok mindennapi nevelő és oktató munkájukban az alább felsorolt pedagógiai alapelveket szeretnénk érvényre juttatni.

1. Iskolánkban olyan légkört kívánunk teremteni, ahol tanulóink otthon érezhetik magukat.

Ennek keretében:

a tanuló személyiségét tiszteletben tartjuk,
a gyerekeket bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe,
a tanulók egyéni képességeit az oktatás során figyelembe vesszük,
minden gyermek számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban.

2. Iskolánkban a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a diákok korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat. Nevelőink szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a ránk bízott gyermekekből.

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka a tanulók alapkészségeit fejleszti és számukra korszerű a mindennapi életben hasznosítható, tovább építhető alpműveltséget nyújt,
- pedagógiai módszereinkben nagy hangsúlyt fektetünk az aktív tanulásra, tanulói kompetenciafejlesztésre, a tanulói együttműködésen alapuló tanulásra és a digitális technológiával támogatott oktatási módszerekre
- iskolánk olyan – az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó – ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben,
- az iskola oktató tevékenységének célját a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztésében látjuk,
- fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit,
- törekszünk a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre,
- törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására,
- szeretnénk tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekeinkben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.

3. SZÉNA Egyesület a Családokért szervezettel együttműködve 2021. szeptember 1-jétől vezettük be a Komplex megoldásfókuszú programot elsőként a felső tagozatban. A program célja, hogy a diák-diák kommunikáció, kapcsolat fejlődésével növekedjen az osztálytermi oktatás és nevelés hatékonysága. A megoldásfókuszú megközelítés lényege, hogy elsősorban az erősségeket keresi meg a különböző helyzetekben. Ezekre épít, pozitív környezetet teremt, ezáltal több lehetőség nyílik a megbeszélésre és beavatkozásra. A Komplex megoldásfókuszú program végére a diákok jobban viselkednek, együttműködőbbé válnak és segítik egymást. Osztályközösségi szinten pedig képessé válnak kitűzni és megfogalmazni viselkedésükre irányuló, közösségi célokat.

A program elemei:

1. szakasz: élményalapú közösségépítő foglalkozásokat 5-10 tanítási órában.
2. szakasz: óralátogatások, A szakemberek a tanítási órák alatt tett objektív megfigyeléseikkel és megerősítő visszajelzéseikkel támogatják a fiatalok helyes viselkedésének és önbecsülését erősítését. ebben a szakaszban egy egyszerű

megoldásfókuszú eszköz bevezetése történik, melyen követhető az osztály előrehaladása a közösen meghatározott cél mentén.

3. szakasz: az osztályfőnökök mentorálása, élménynap szervezése az osztályközösség számára.

4. Az iskolai nevelőmunkánk során a következő tanulói ideál a cél:

- Olyan tanuló, aki reális önismerete birtokában, értelmi fejlettségének, egyéni képességének megfelelően a tantervben rögzített követelményeket teljesíteni tudja, érvényesül önálló gondolkodása az ismeretek alkalmazásában.
- Tanulmányi munkáját megfelelő önállósággal, kellő kitartással, ésszerű időbeosztással egyéniségének megfelelő tanulási módszerek kialakításával képes megszerezni. Rendelkezik az önművelés igényével.
- Kiegyensúlyozott, öröme és szeretetre nyitott, érzelemgazdag. Szilárd erkölcsi tulajdonságokkal rendelkezik.
- Elfogadja és a mindennapi életben, a társas kapcsolataiban alkalmazza az illemtudó udvarias magatartást, a tanult kommunikációs formákat.
- Embertársaival szemben együttérző, türelmes, elfogadja, és tiszteletben tartja a máságot. Tud alkalmazkodni, a kortárs kapcsolataiban jelentkező zavarokat, konfliktusokat képes igazságosan és becsületesen megoldani.
- Egészségesen él, igényes a tisztaságra, testének, ruházatának, otthoni és iskolai környezetének gondozottságára.

5 Az iskolában folyó nevelő – oktató munka céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Az iskolában folyó nevelő – oktató munka céljait az általános emberi és a nemzeti értékek tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg.

Pedagógiai munkánk alapvető feladata, hogy a gyermeki nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra építve a személyiségfejlődés szempontjából kiemelten fontos, hogy az alábbi értékeket tanulóink elsajátítsák, ezek képviselője váljon bennük meggyőződéssé és határozza meg viselkedésüket, magatartásukat.

1. Az önismeret, a saját személyiség kibontakoztatásának igénye (önbecsülés, önbizalom). Felelősségvállalás saját sorsának alakításáért (önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás). Nyitottság az élményekre, a tevékenységekre, az esztétikum befogadására és létrehozására.

2. A világ megismerésének igénye. Igény a folyamatos önművelésre, az értékelés és önértékelés, valamint az önálló tanulás képességeinek kialakítására.

3. Az ember testi és lelki egészségére. Az egészség megőrzésének fontossága. Az egészséges és kulturált életmód iránti igény. Az önellátás képességeinek kialakítása (tisztálkodás, öltözködés, étkezés, környezet rendbetartása). Az egészségvédelem, az egészségre káros szokások ismerete, elutasítása, a balesetek megelőzése.

4. Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak, és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Törekvés az előítélet-mentességre, konfliktusok kezelésére.

5. Az élet tisztelete, védelme. A természeti környezet megóvása. Az állatok és növények védelme, szeretete. Fogékonyság, az élő és az élettelen természet szépsége iránt.

6. A 8. tanév végére a többség a megfelelő képességei, tudása, tájékozottsága, érzelmi motiváltsága stb. alapján alkalmas legyen várható élethivatása főirányának megválasztására, és az arra történő felkészülésre.

Az iskolában folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elsajátítását elősegítse. Ezt szolgálják, a nevelési program különböző fejezeteiben később meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés. Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatóak:

1. Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.

2. Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelőhatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó módszerek	<ul style="list-style-type: none"> - Követelés - Gyakoroltatás - Segítségadás - Ellenőrzés - Ösztönzés 	<ul style="list-style-type: none"> - A tanulói közösség tevékenységének megszervezése - Közös célok kitűzése elfogadtatása - Hagyományok kialakítása - Követelés - Ellenőrzés
<hr/>		
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése	<ul style="list-style-type: none"> - Elbeszélés - Tények és jelenségek bemutatása - A nevelő személyes példamutatása 	<ul style="list-style-type: none"> - A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében. - A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből.
<hr/>		
3. Tudatosítás	<ul style="list-style-type: none"> - Magyarázat, beszélgetés - A tanulók önálló elemző munkája 	<ul style="list-style-type: none"> - Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról - Vita

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak legalább a kilencven százaléka a nyolcadik évfolyam végén:

- Minden tantárgyból megfelel az alapfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek.

(Természetesen elsődleges célunk az, hogy tanulóink többsége – vagyis több mint 50 %-a – a minimális követelmények teljesítésén túl az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg az iskolánk helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek).

- Rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljen.
- Vitás, mérési szempontból bizonytalan esetben az osztályfőnök, illetve a nevelőtestület értékelő vélekedését vizsgálati eszközzel kell kontrolálni.
- A mérés időpontjának, mintájának, eszközrendszerének kitűzésére a szakmai munkaközösségek tesznek javaslatot.

6 A pedagógusok helyi intézményi feladatai

6.1 Osztályfőnök

Az osztályfőnököt az igazgató jelöli ki.

Munkáját az SZMSZ és mellékleteiben meghatározottak, valamint egyéb iránymutatások alapján végzi.

Nevelőmunkáját folyamatosan tervezi, ennek írásos dokumentuma a foglalkozási terv.

Osztálya közösségének felelős vezetője.

A pedagógusokra vonatkozó általános munkaköri feladatokon túlmenően az alábbiak a szakmai feladatai és a hatásköre:

- Hatásköre a rábízott tanulócsoportra, az általa tanított tantárgyra terjed ki.
- Felelős a pedagógiai program követelményeinek megvalósításáért.
- Munkakapcsolatai: kapcsolatot tart a szülőkkel, kollégáival, társintézmények munkatartásaival.
- Alaposan ismernie kell tanítványai személyiségét, az iskola pedagógiai elvei szerint

neveli osztályának tanulóit a személyiségfejlődés tényezőit figyelembe véve segíti a munkaközösség kialakulását.

- Együttműködik, összehangolja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját, látogatja óráikat. Észrevételeit és az esetleges problémáit az érintett nevelőkkel megbeszéli.
- Aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői munkaközösségével, a tanítványait oktató, nevelő tanárokkal (tanulószoza, napközi) a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel (pl. GYIV, pszichológus, stb.).
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét, különös gondot fordít a hátrányos helyzetű tanulók segítésére.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, a velük kapcsolatos észrevételeit, javaslatait a tanártársai elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart, rendszeresen tájékoztatja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat (osztálynapló naprakész vezetése, félévi és év végi statisztikák, továbbtanulással, gyámüggyel kapcsolatos tennivalók, stb.).
- Mint osztályfőnök saját hatáskörben az SZMSZ-ben felruházott jogainál fogva indokolt esetben 3 nap távollétet engedélyezhet és igazolhat osztálya tanulójának,
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, valamint közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, segélyezésére, kitüntetésére (tanulók véleményét figyelembe véve).
- A kijelölt feladatok elvégzésével elősegíti a közösség tevékenységének eredményességét.
- A nevelő-oktató munkájához tanmenetet készít.
- Segíti a tanulók pályaválasztását, pályaorientációját, azok személyiségének ismeretében.
- Távollétében a megbízott nem osztályfőnök kolléga helyettesíti.

6.2 Szaktárgyat tanító pedagógus

(Szaktanár)

Feladatai a pedagógusokra vonatkozó általános munkaköri feladatokon túl a következők:

Hatásköre a rábízott tanulócsoportha, az általa tanított tantárgyra terjed ki.

Felelős a pedagógiai program követelményeinek megvalósításáért. Felelősségre vonható a

jogszabályok, a munkahelyi fegyelem megsértéséért, a rendelkezésére bocsátott eszközök nem rendeltetésszerű használatáért. Munkahelyével és diákjaival kapcsolatban titoktartás kötelez.

Munkakapcsolatai: kapcsolatot tart a szülőkkel, kollégáival, társintézmények munkatartásaival.

Az általa tanított tantárgyra tematikus, éves tanmenetet készít az új tankönyvek alapján, ill. a követelményeket figyelembe véve.

- A tanítási órákra felkészül, az írásbeliség a kezdő nevelőknél kötelező.
- A taneszközöket a munkaközösség-vezetőktől beszerzi, egy tanévre átveszi, majd tanév végén elszámol azokkal.
- Az általa átvett eszközöket megőrzi, hiány esetén anyagi felelősséggel tartozik.
- Írásbeli munkájára gondot fordít.
- A tanulók számára a témazáró dolgozatot előre jelzi.
- A tanulók füzetét számonkérés alkalmával láttamozza és jelzi az esetleges hiányokat. Félévenként minden füzetet ellenőriz (helyesírás javítás minden tárgyból kötelező).
- A házi feladatot közösen javítja a tanulókkal és értékeli.
- Ügyeletet, helyettesítést vállal és megbízott feladatát ellátja.
- Személyi adataiban történt változást (név, lakcím, szabadság idején a tartózkodás helyét) az Igazgatónak azonnal jelenti.
- Távolmaradás esetén időben, előre értesíti az Igazgatót és gondoskodik arról, hogy a tanmenet, a tankönyv, a kulcs a helyettesítő nevelő rendelkezésre álljon.
- Az iskolai rendezvényeken a részvétel kötelező.
- A tanítási időn kívül a tanév programjának megfelelően szakmai tanácskozáson, értekezleteken részt vesz.
- Oktató-nevelő tevékenysége során ellátja a tehetséggondozás, tehetség-kiválasztás, valamint a felzárkóztatás feladatát, tevékenységét.
- A fentiekén kívül elvégzi azokat a feladatokat, amelyekkel az igazgató, vagy helyettese megbízza.
- Távollétében az azonos szakot tanító pedagógus, vagy a helyettesítési rend szerint kijelölt pedagógus helyettesíti.

6.3 Tanító

A pedagógusokra vonatkozó általános munkaköri leírásban foglaltakon túlmenően a következő feladatokat kell ellátnia, illetve hatáskörrel rendelkezik.

Hatásköre a rábízott tanulócsoportha, az általa tanított tantárgyra terjed ki.

Felelős a pedagógiai program követelményeinek megvalósításáért. Felelősségre vonható a jogszabályok, a munkahelyi fegyelem megsértéséért, a rendelkezésére bocsátott eszközök nem rendeltetésszerű használatáért. Munkahelyével és diákjaival kapcsolatban titoktartás kötelez.

Munkakapcsolatai: kapcsolatot tart a szülőkkel, kollégáival, társintézmények munkatartásaival.

- Az osztály órarendjének elkészítése.
- A napló pontos vezetése.
- A tanuló személyiségének figyelemmel kísérése, a gyermeki jogok tiszteletben tartása.
- Távollétekor – a nevelői házirendben előírtak szerint jár el - mely szerint a tananyagot előzetesen leadja, vagy eljuttatja.
- Javaslatot tesz figyelmeztetésre, megrovásra, jutalmazásra (saját osztályában tanulók vonatkozásában).
- Az oktatói nevelői tevékenysége során
  - Az általa tanított tantárgyra tematikus, éves tanmenetet készít az új tankönyvek alapján, az előírt szakmai követelményeket figyelembe véve.
  - A tanítási órákra felkészül, az írásbeliség a kezdő nevelőknél kötelező.
  - A taneszközöket egy tanévre átveszi, majd tanév végén azokkal elszámol.
  - Az általa átvett eszközöket megőrzi, hiány esetén anyagi felelősséggel tartozik.
  - Írásbeli munkájára gondot fordít.
- A tanulók számára a témazáró dolgozatot előre jelzi.
- A tanulók füzetét számonkérés alkalmával láttamozza és jelzi az esetleges hiányokat.
- Félévenként minden füzetet ellenőriz (helyesírás javítás minden tárgyból kötelező).
- A házi feladatot közösen javítja a tanulókkal és értékeli.
- Ügyeletet, helyettesítést vállal és megbízott feladatát ellátja.
- Személyi adataiban történt változást (név, lakcím, szabadság idején a tartózkodás helyét) az igazgatónak azonnal jelenti.
- Az iskolai rendezvényeken a részvétel kötelező.
- A tanítási időn kívül- a tanév programjának megfelelően – szakmai tanácskozáson,

értekezleteken aktívan részt vesz.

-Oktató-nevelő tevékenysége során ellátja a tehetséggondozás, tehetség-kiválasztás, valamint a felzárkóztatás feladatát, tevékenységét.

-Távollétében a helyettesítési rend szerint kijelölt pedagógus helyettesíti.

A fentiekén kívül elvégzi azokat a feladatokat, amelyekkel az igazgató, vagy helyettese megbízza.

6.4 Napközis nevelő

A pedagógusokra vonatkozó általános munkaköri leírásban foglaltakon túlmenően az alábbi feladatokat kell ellátnia:

Hatásköre a rábízott tanulócsoporthoz, az általa tanított tantárgyra terjed ki.

Felelős a pedagógiai program követelményeinek megvalósításáért. Felelősségre vonható a jogszabályok, a munkahelyi fegyelem megsértéséért, a rendelkezésére bocsátott eszközök nem rendeltetésszerű használatáért. Munkahelyével és diákjaival kapcsolatban titoktartás kötelez.

Munkakapcsolatai: kapcsolatot tart a szülőkkel, kollégáival, társintézmények munkatartásaival.

Napközis tanulók rendszeres, hatékony foglalkoztatása érdekében heti foglalkoztatási tervet készít.

A foglalkoztatási terv keretében biztosítja a napközis tanulók részére a másnapi felkészülést:

- Megismerteti velük az önálló és módszeres tanulást.
- Szükség esetén segítséget nyújt a felkészüléshez.
- Gondoskodik az írásbeli házi feladatok tanulók általi maradéktalan elkészítéséről.
- Rendszeresen ellenőrzi az elkészített házi feladatokat.
- A szóbeli feladatokat a napközis tanulóktól kikérdezi, szükség esetén gyakoroltatja.
- A gyengébb tanulókat egyénileg, vagy tanulócsoporthoz keretében korrepetálja előre meghatározott időpontokban.
- Kölcsönös együttműködésre törekszik az osztályban a tanító valamennyi pedagógussal.

-A tanítási órák végeztével a felügyeletére bízott napközis tanulók csoportját ebédelteti, melynek során gondoskodik a kulturált étkezési viselkedésről, a személyi higiénia

szabályainak megtartásáról.

-Lehetőség szerint a csoport átvétele előtt megebédel, hogy megfelelő felügyeletet biztosítani tudja az étkeztetésnél.

-Ebéd után kötetlen szabadidőben biztosítja a tanulók mozgását, kikapcsolódását, rossz idő esetén a tanteremben, jó idő esetén pedig a szabad levegőn. A színvonalas szabadfoglalkozások érdekében csoportja számára kulturális, sport, játék és munkafoglalkozásokat szervez.

-A napközis foglalkozások befejeztével - az oktatási intézmény rendjének megfelelően-csoportosan elkíséri és elbúcsúztatja a tanulókat az intézmény kijáratánál.

-A taneszközöket, játékokat egy tanévre átveszi, majd tanév végén azokkal elszámol. Az általa átvett eszközöket megőrzi, hiány esetén anyagi felelősséggel tartozik.

-Részt vesz az osztály szülői értekezletén, szükség esetén a fogadóórán is.

-Tanítási időn kívül – a tanév programjának megfelelően – szakmai tanácskozáson, értekezleten részt vesz.

-Fentiekén kívül elvégzi azokat a feladatokat, amelyekkel az Igazgató, vagy a helyettese megbízza. Tanítás nélküli munkanapokon, ill. a nyári szünetben a napközis felügyeletet ellátja.

-Távollétében a helyettesítési rend szerint kijelölt pedagógus helyettesíti.

7 A sajátos nevelési igényű tanulók oktatása, nevelése, rehabilitációs tevékenységek

Iskolánk részt vesz a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján integrált nevelésre javasolt sajátos nevelési igényű – a pszichés fejlődés zavarai miatt nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott, valamint az önkormányzat felkérésére egyedi elbírálással autista- gyermekek iskolai oktatásában, nevelésében, (amennyiben intézményünk a kijelölt iskola).

Pedagógiai programunk és helyi tantervünk elkészítésekor, valamint napi munkánk során ezért figyelembe vesszük a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvében foglaltakat. Munkánk fontos része a prevenció és a gondozás. A kiemelt figyelmet igénylő tanulók tanulási esélyegyenlőségének megteremtése, sokszínű tevékenységformák biztosítása, tanulási motiváció növelése, a tehetséggondozás.

7.1 Az integrált nevelésre vonatkozó általános alapelveink

- A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is általános nevelési célkitűzéseink megvalósítására törekszünk.
- Kiemelt célunk elősegíteni e tanulók alkalmazkodó készségének, akaraterejének, önállóságának, érzelmi életének fejlődését.
- Biztosítjuk a sajátos nevelési igény szerinti környezetet, tárgyi és személyi feltételeket. Amennyiben a személyi feltételeink hiányosak, utazó gyógypedagógiai szolgáltatást igénylünk az arra kijelölt intézménytől.
- A rehabilitációs tevékenységünket team munkában kialakított és szervezett folyamatban valósítjuk meg. A team munkában a gyógypedagógus és a tanulót oktató pedagógusok vesznek részt.
- Rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő terápiás programjaink jellemzően az iskolai programba, így a napi oktató, nevelőmunkába beágyazottan valósulnak meg, a szakvéleményben foglalt valós igényeihez igazodóan, a gyógypedagógus közreműködésével elkészített éves „Egyéni fejlesztési terv” szerint. A team döntése szerint kerül sor egyéni kiegészítő fejlesztő, rehabilitációs, illetve terápiás foglalkozásokra.
- Az egyéni igényekhez igazodó foglalkoztatás megvalósulása érdekében rugalmas szervezeti kereteket alakítunk ki. A meghosszabbított beszámolás, szóbeli/írásbeli beszámolás lehetőségét pedagógusaink biztosítják.
- A sajátos nevelési igényű tanulókkal végzett munkánk során arra törekszünk, hogy kihasználjuk mindazon lehetőségeket személyiségük – így különösen a befogadás, empátia fejlesztése, a segítő viselkedésformák és tevékenységek tanítása – fejlesztésére, amit a sérült társaikkal való együttélés nyújt.
- Az elfogadás szemléletét úgy alakítjuk, hogy tartózkodunk mindazon viselkedésminták adásától, amely a sérült gyermekek másságát hangsúlyozza.
- Munkánkkal közvetve segítjük a társadalom befogadó szemléletének kialakítását.
- Fokozott figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű tanulók és családjaik esetében az adatvédelemmel és a személyiségjogokkal kapcsolatos szabályok betartására.

7.2 A rehabilitáció általános célja

- a sérült funkciók fejlesztése, újak kialakítása.
- a sérült funkciókkal egyensúlyban a meglévő funkciókra való támaszkodás, ezek fejlesztése
- amennyiben speciális segédeszközök használata szükséges, ezek elfogadtatása, a használat tanítása

7.3 A rehabilitáció fő területei

- az észlelés – vizuális, akusztikus, taktilis, vesztibuláris, kinesztéziás - fejlesztése
- a motoros készségek fejlesztése
- a beszéd- és nyelvi készségek fejlesztése, szükség esetén alternatív kommunikációs eszköz használatával
- a szociális készségek fejlesztése
- a kognitív készségek fejlesztése
- az önellátás készségeinek fejlesztése

A rehabilitáció részben a többi tanulóval végzett munka során differenciált bánásmóddal és eszközökkel, részben egyéni vagy kiscsoportos formában valósul meg.

7.4 A sajátos nevelési igényű tanulókkal végzett munkánkra vonatkozó eljárás rendje

- Évnyitó szülői értekezleteinken rendszeresen tájékoztatást adunk a szülőknek az integrált nevelésre vonatkozó főbb tudnivalókról, az erre vonatkozó eljárási szabályainkról.
- Fokozott figyelmet fordítunk az újonnan felvett tanulók esetleges problémáinak feltárására, a Nevelési Tanácsadó, majd a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság bevonásával közreműködünk a sajátos igények mielőbbi feltárásában.

- Tájékoztatjuk a szülőket, hogy integrált oktatásban, nevelésben, abban az esetben vehet részt gyermekük, ha optimális fejlődését ez a forma biztosítja leginkább, s ezt a szakvélemény megállapítja.
- Helyhiány esetén elsőbbséget élveznek az iskola már beírt tanulói. A helyhiányt az igazgató saját jogkörében írásban 8 napon belül jelzi a szakértői és rehabilitációs bizottság felé.
- A tanulók osztályokba való beosztásakor tartózkodunk a sajátos nevelési igényű tanulók elkülönítésétől. Az egy csoportban elhelyezett tanulók irányszáma 1-5 fő, a mindenkori számot éves munkatervünk mellékleteként határozzuk meg, erről az a nevelőtestület meghallgatása után, a fogyatékosság típusát, a speciális igények mértékét figyelembe véve az igazgató dönt.
- Abban az esetben, ha az integrált nevelésre javasolt tanuló a feltételek biztosítása után sem fejlődik megfelelően, illetve adaptációs készségei nem teszik lehetővé a többi tanulóval való együttnevelést, 1-3 hónapos megfigyelési idő után ismételt szakértői vizsgálatát kérjük.

8 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A pedagóguspálya szépsége abban rejlik, hogy nap, mint nap gyerekek között lehetünk, és ezzel részeseivé válunk személyiségük ezerféle megnyilvánulásának, testük, lelkük, értelmük kibontakozásának, valamint rövidebb-hosszabb ideig végigkísérhetjük személyiségük fejlődését.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos legfőbb pedagógiai teendők a gyermekek egyéniségének olyan csiszolgatása, amelynek segítségével ők mind jobban megközelítik az "ideális" gyermek eszményképét. De milyen is az "ideális" gyermek?

Az ilyen gyermek nyitott; tehát ha mégis zárkózott, akkor mi igyekszünk elérni, hogy nyisson a világ felé. Eleven; de ha visszahúzódó, akkor igyekszünk bátorítani. Magabiztos; amennyiben nem bízik önmagában, önbizalmat ébresztünk benne. Kedves; de ha morcos, akkor kedvességgel próbáljuk megközelíteni. Barátkozó természetű; de ha magányos, igyekszünk magányát oldani. Szorgalmas; ha viszont lusta, kedvet ébresztünk benne a tanulás iránt. Okos; de ha mégsem az, keresünk benne más értékeket. Tisztelettudó; persze csak akkor, ha meg is érdemeljük. Szófogadó; azt is csak akkor, ha értelmes dolgokat kérünk tőle. Kitartó; ugyanakkor nem önfejű. Ambiciózus; de nem törtető. Együttműködő; de nem válik komfortistává.

A kisiskolás kor

Évei a nyugodt, egyenletes fejlődés, illetve az alapozás évei. Ekkorra a főbb keretek már létrejöttek, a későbbi jellem sok tekintetben kialakult. A fejlődés lényeges állomásai ebben az időben a felnőtt szintű kommunikáció képességének elsajátítása, bonyolult fogalmak, szimbólumok, logikai szerkezetek használatának megtanulása; a kortársak felé irányulás, és ezzel együtt a családi függőség oldódása; a fizikai adottságok javulása, és az idegrendszer mind magasabb szintű szabályozásának megvalósulása; az öntudat, az erkölcs (moralitás) és a valóság alapú értékrend kialakulása.

Az idegrendszer és a személyiség fejlődése, a határozott éntudat kialakulása eredményezi, hogy a gyermek érdeklődése a külvilág felé fordul, a meselemek egyre jobban kiszorulnak; ez a tárgyi érdeklődés kora.

Az érdeklődés a tanulás alapja, így annak fenntartása mind az otthon, mind az iskola részéről fontos. Ennek alapvető és legjobb módja, ha a "második miért" korszakát élő gyerek millió kérdésére türelemmel válaszolunk, sőt újabb és újabb kérdésekre ösztönözzük azzal, hogy minden újra, érdekesre, a dolgok közötti összefüggésekre felhívjuk a figyelmét.

A gyerekek nagy része iskolaéretten kerül az első osztályba, hatalmas tudásvágygal, ismeret- és teljesítményigénnyel. A gyerekek interperszonális kapcsolatait erősen meghatározza a számára fontos személyekhez – szülőkhöz, pedagógusokhoz – való kötődés. Az új követelményeknek való megfelelés számos képességbeli és személyiségbeli tényezőt igényel, ezért az ebben az életkorban jelentkező problémák nagy része beilleszkedési és tanulási nehézségekben, valamint magatartás problémákban fejeződik ki.

A pubertás kor

A gyerekekben megjelenik egy önállósulási törekvés, a felnőtt kapcsolatok helyét a társkapcsolatok fontossága veszi át. Fokozatosan elszakadnak a felnőttektől, és egyre inkább önmaguk felfedezésével és a társakkal kialakított csoportokkal vannak elfoglalva. Ekkor jelenik meg önálló tantárgyként néhány műveltségi terület, mint a biológia, földrajz vagy történelem, és később orientálódik a gyerekek érdeklődése valamely meghatározott irányba. Akkor, amikor a kritikai érzékük a tetőfokán áll, és a dolgok gyakorlati megvalósítása az első pillanatban elakad, mi felnőttek nem számíthatunk racionális érveink megértő megnyilvánulásaira. Tehetségeiket az előző évek teljesítményei alapján már ismerjük, így tudatosabban tudjuk őket az órán, illetve a versenyeken sikerélményekben gazdagabbá tenni. Hozzájárulhatunk a

szándékos tanulás motívumainak kifejtéséhez annak érdekében, hogy a 13-14 éves korú gyerekek tudatában kezdetét vehesse a tudatos tanulási életprogram kialakulása. Iskolánkban az alapkészségek biztos elsajátítása mellett fontos feladatunknak tartjuk a tehetséggondozást és a különböző szintű (iskolai, városi, megyei, regionális és országos) tanulmányi, kulturális és sportversenyekre való felkészítést, a versenyeztetést.

8.1 Tanulást segítő módszerek

Az alsó tagozatban a gyerekeknek lehetőségük van kérdezni, ha elakadnak, mivel a gyerekek nagy része napközis, így a nap jelentős részét valamely pedagógus felügyelete alatt töltik. Ötödik osztályban azonban sokan kikerülnek a napköziből, és mivel a szülők estig dolgoznak, a gyerekek magukra maradnak a problémáikkal, és a tanulás megszervezése rájuk marad. A gyermekek hiúságuk miatt általában nem fordulnak megoldandó feladataikkal a felnőttekhez, ezért a mi felelősségünk, hogy segítő kezet nyújtsunk feléjük. Erre legalkalmasabb, ha az osztályfőnöki órákon, vagy egy-egy szaktanári órán kitérünk azokra a speciális technikákra, amelyek a megfelelő tárgy minél mélyebb szintű elsajátítására vezetnek.

8.2 Az átmenetek problémája

A gyerekek életében az időről időre előforduló környezetváltozások – az óvodából az iskolába, az alsó tagozatból a felsőbe, vagy az általános iskolából a középiskolába történő átmenetek – olyan problémákat vetnek fel, amelyre fel kell készíteni a tanulókat azért, hogy ez a változás minél zökkenőmentesebben történjen. A következőkben megemlítünk néhány módszert, amellyel iskolánkban igyekszünk elérni, hogy a gyerekek felnőjenek, és alkalmazkodni tudjanak ezekhez az átmenetekhez.

Az óvoda és az iskola közötti átmenet

- az iskolába jövő gyermek és szülei számára nyílt napot szervezünk;
- a leendő osztályfőnökök több óvodai foglalkozáson vesznek részt;
- segítséget nyújtunk a szülők nevelőmunkájához.

Az alsó és felső tagozat közötti átmenet

- rendszeressé tesszük a konzultációt, a hospitálást a negyedik osztályokban a tanító osztályfőnökök, a leendő felső tagozatos osztályfőnökök és a szaktanárok között;
- az induló ötödik osztályokban az első szülői értekezleten bemutatkoznak a felsős szaktanárok, ami egyben az egyes tantárgyak tanulási technikájával kapcsolatos tanácsadást is jelenti;
- a tantárgyi felosztásnál már negyedikben egy-két tárgyat felsős szaktanár oktat;
- a felsős osztályfőnöki munkában helyet kap az alsós tanítókhöz fűződő kötődés megtartása.

Az általános és középiskola közötti átmenet

- a 7–8. osztályosok számára az érdeklődési körüknek megfelelő szakköröket szervezünk;
- megismertetjük őket a város középfokú intézményeivel;
- a továbbtanulási lehetőségekről, a középfokú eljárás menetéről, dátumairól folyamatosan tájékoztatjuk a tanulókat és a szülőket, pályaválasztási szülői értekezletet tartunk a szülők számára,
- élünk az évenkénti pályaválasztási tanácsadások lehetőségeivel,
- felvételi előkészítő foglalkozásokat szervezünk 8.-os tanulóink számára matematikából, magyar nyelv és irodalom tantárgyakból.

9 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

9.1 A közösség fogalma

„A közösség a legmagasabb fejlettségű és nevezetességű emberi létforma. Szervezeti fejlettsége megmutatkozik tagjának fokozott autonómiájában és a vezetés demokratikus jellegében. A közösség sajátos minőségű szociális alakzat, amely nyitott a kisebb és nagyobb közösség felé, szervesen benne él a közösségek rendszerében. Fő érdeme, hogy egyre tágabb és átfogóbb közösségi kapcsolatokba illeszti az egyént. Igazi összetartó ereje a közösség céljainak elérésére irányuló, együtt végzett munka, kollektív tevékenység”.

9.2 A közösségalkítás feltételei

- a közös cél, a közös hasznos munka,
- tudatos ráirányítás egy központi feladatra,
- felelősség ezek megvalósításáért,
- egyén és közösség érdekazonulása,
- vezetésre alkalmas szerveinek megléte.

9.3 Az iskolaközösség szerkezete

Tanulóközösség

- diákönkormányzat vezetősége,
- osztályok
- szakkörök
- tanulószoba
- sportkörök
- énekkar résztvevői

Pedagógusközösség

- iskolavezetés
- szakmai munkaközösségek
- szaktanárok

A tanulók közösségi élete elválaszthatatlan egységben jelentkezik a nevelők életével, munkájával.

9.4 Elvárások a tantestület felé a közösségfejlesztés érdekében

- színvonalas, korszerű szaktudás, pedagógiai ismeretrendszer, önművelődési készség,
- kulturált kommunikációs, döntési – szervezési, - elemzőkészség,
- lelki egészség/ hangulataik feletti uralom/, hitelesség, pozitív életszemlélet sugárzása, önmaguk vállalása, helyes önértékelés, önkritikai érzék,
- felelősségérzet, szavak, tettek és következmények végiggondolása,

- értékvállaló magatartás, az iskolai és az elfogadott értékek hiteles közvetítése,

Alkalmazkodás a társadalmi elvárásokhoz

- a törvények, rendeletek szabta keretekhez,
- a tantestület közös döntéseihez

Együttműködés a szülői házzal

- az iskolavezetéssel,
- a tantestület tagjaival,
- a tanulók érdekvédelmi szervezetével

9.5 Elvárások a tanulóközösség felé

- Legyen képes arra, hogy a közösségen belüli kortárs és a felnőttekkel való kapcsolatban a tisztelet, a megbecsülés, a tapintat, türelem és segítőkészség nyilvánuljon meg.
- Tudja alkalmazni társas kapcsolataiban a megfelelő kommunikációs formákat.
- A közösség tagjaként vegyen részt a kitűzött célok és feladatok tervezésében és megvalósításában.
- Legyen képes társas kapcsolataiban előforduló konfliktusok kezelésére, azok megoldási lehetőségeinek keresésére.
- Lehetőségeihez mértén vegye ki részét, illetve tegye még emlékezetesebbé az iskolai szintű vagy osztályszintű rendezvények lebonyolítását. Kortársaival, felnőttekkel való kapcsolataiban tudja alkalmazni a kapcsolat teremtésről, együttműködésről tanultakat.
- Vegyen részt a diákönkormányzat munkájában.
- A mindennapi együttlétek során legyen tudatában annak, hogy egy közösség tagja, ahol az alkalmazkodás, egymásra figyelés nélkülözhetetlen.

A közösségfejlesztés egyrészt a személyiségfejlesztésre, másrészt a személyiség fejlődését elősegítő közösség létehozására, fejlesztése, illetve a személyiség és a közösség egymást feltételező kölcsönös viszonyának formálására irányul.

A közösségfejlesztés célja: a fejlődő személyiségnek a közösségi élet dinamikus feltételei között történő alakítása – önalakítása. A közösség kialakulásának, megszilárdulásának, fejlődésének alapja: tagjainak együttes tevékenysége, a tevékenység és személyiségfejlesztés kölcsönhatásának elve, amely a közösségi nevelés rendszerében szerves egységet képező egyéni tevékenységek sorozatában nyilvánul meg.

Feladataink a személyiség és a közösségfejlesztése érdekében a kölcsönös feltételezettség alapján.

9.6 Szociális képességrendszer fejlesztése

- A tanulók kollektivitásának, és annak értelmi, érzelmi és tevékenységekben is megnyilvánuló összetevőinek fejlesztése,
- kapcsolatképző és kapcsolatápoló készség,
- empátikus készség,
- tolerancia készség,
- segítőkészség,
- együttműködési készség.

9.7 Szociális kommunikáció fejlesztése

Nevelés a társak iránti érdeklődésre, helyes megítélésükre, a gyermek vitakészségével kapcsolatteremtő és kommunikációs képességeinek kibontakoztatása:

- vitakészség, meggyőződés készsége,
- értékelés-elismerés- bírálat készsége

Szociális viselkedés alapvető szabályainak megismertetése

A gyermek önismeretének fejlesztése, önművelésük segítése, ösztönzés és útmutatás az egyéni érdeklődés, képességek, tehetség kibontakoztatására, konfliktusok feldolgozása.

- alkalmazkodás, érdeklődés,
- konfliktuskezelő készség

9.8 Pozitív szociális szokások kialakítása, társas kapcsolatok fejlesztése

Nevelés demokratizmusra, a közéletben való tartalmassá, az egyéni törekvéseknek is megfelelő és a személyiséget fejlesztő, az életkorszak megfelelő közéleti – közösségi tevékenységre, az önfejlesztés belső erőforrásainak (akaraterő, ambíció, igényesség) kiépítésére.

A tanulók heterogén tömege a nevelőközösség céltudatos és folyamatos munkája révén fokozatosan válik tanulóközösséggé. E közösségben folyó élet és tevékenység kifejleszti a gyermekekben az igényt és készséget a közösségi életben való aktív részvételre.

9.9 A közösségfejlesztés színtere és tevékenységi formái

- iskolai ünnepélyek,
- Vasvári - hét rendezvényei,
- megemlékezések,
- ünnepségek osztálykeretben,
- vetélkedők,
- szaktantárgyi versenyek,
- sportversenyek,
- diákönkormányzat,
- iskolagyűlések,
- tájékoztatás egyéni és csoport eredményekről iskolarádióon, keresztül,
- hagyományok ápolása,
- programszervezés,
- kulturális bemutatókon való részvétel,
- hetesi teendők,
- ügyeleti munka ellátása,
- iskolaújság szerkesztése,
- hulladékgyűjtési akciók,
- az osztályok diákvezetőinek munkája az önkormányzat keretében,
- szervezési feladatok vállalása,
- társas eseményen való szereplés,

- színházlátogatás,
- osztálydélutánok,
- farsang,
- diáknap -gyermeknap,

9.10 A közösségfejlesztés ellenőrzés – értékelés rendszere

A közösség céltudatos és tervszerű fejlesztésének alapfelvétele, hogy az osztályfőnökök, a szaktanárok és a megbízott vezetők megismerjék az adott közösséget:

- összetételét, rétegződését,
- informális kapcsolatrendszerét,
- nevelési problémáit, konfliktushelyzeteket,
- a közösségről kialakított véleményt,
- iskolán belüli és kívüli kapcsolatrendszerét.

Az értékelés módjai:

- megfigyelés,
- beszélgetés /végigkíséri pedagógiai munkánkat/,
- kérdőív vagy teszt kitöltése, szociometriai felmérés /elsősorban 5. o.-ban/,
- pedagógiai elemzés, értékelés,
- spontán reakciók elemzése,
- óralátogatások,

9.11 Diákönkormányzat tevékenysége

A iskola szervezeti életében a diákok érdekképviselőit a hosszú ideje működő diákönkormányzat látja el 5-től 8. osztályig. Első szintje az osztályközösség, amelyben

megválasztják a különböző funkciókat és felelősöket. Minden osztály jelöl egy képviselőt, aki képviseli társait a diákönkormányzati gyűléseken. Közülük választással kerülnek ki a diákönkormányzat vezetője, helyettese és a többi funkciót betöltők. Ebben a munkában segíti a gyerekek jogait és érdekeit a tantestület előtt és a vezetőségi üléseken. Minden évben javaslatot tesz a munkaterv összeállításához felülvizsgálja, szükség esetén módosítja a házirend tanulókat érintő pontjait. Dönt az évi 1 tanítás nélküli munkanap programjáról. A Vasvári napok programjának kialakításában javaslattevő joga van. Meghatározza a tanulói ügyeletben résztvevő csoportok működési rendjét, a faliújság felfrissítésének, cseréjének időrendjét. Az iskola rendjében, szépítésében is kiveszik részüket a gyerekek, az osztályok feladata a dekoráció, a rend, a tisztaság megtartása. Képviselői részt vesznek az iskolai versenyek értékelésében (tanulmányi, fegyelmi stb.).

Szerkesztik az iskolaújságot és a rádiót. Megvitatják az osztályok delegáltjai által az önkormányzat elé tárt észrevételeket, szükség esetén az iskolavezetés intézkedését kérik.

Egy tanévben három alkalommal iskolagyűlést szerveznek, ahol elmondják észrevételeiket, kéréseiket az iskola vezetőségének, véleményt mondhatnak az iskolai élet bármely területével kapcsolatban. Az iskola tanulóifjúsága az iskolai eredményekről, sikerekről, a tapasztalt hiányosságokról, soron következő, feladatokról minden hónap utolsó hetében tájékoztatást kap a munkát segítő tanártól.

10 A beilleszkedési, magatartás nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

1. Feladatunknak tartjuk a család, a szülők meggyőzését, az iskolai nevelőmunkába történő bevonását.
2. Ennek leghatékonyabb eszköze a rendszeres találkozás, beszélgetés: szülői értekezleteken, fogadóórákon,
3. A szülők és a családok nevelési gondjainak segítése.

4. Segítséget kell nyújtanunk az iskolában közvetített alapértékek megerősítésében, a legkisebb előrehaladást azonnal pozitívan kell értékelni.
5. Alkalmazni kell az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezését.
6. A sikerebb nevelői munka hatékonysága érdekében a tanári munkán túl építeni lehet a tanórán kívüli szabadidős tevékenységekre is, a felzárkóztató foglalkozásokra, a szakkörökre, a napközi és a tanulószobai foglalkozásokra.
7. Szükséges a szoros kapcsolat az iskola körzetéhez tartozó óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval és gyermekjóléti szolgálattal.
8. Komplex megoldásfókuszú program alkalmazása.

11 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Abból indulunk ki, hogy az első 6 év az alapozás időszaka, a differenciálást és tehetségfejlesztést a tanult ismeretek elsajátítási szintjeiben célszerű keresni.

Ezen belül az 1-4 év feltétlen az alapképességek kialakítása:

Értelmi képességek:

kommunikációs képességek: (írás, olvasás, beszéd)

megismerési képességek: elsősorban a gondolkodás fejlesztése:

- logika, relációk, okság, kombináció,
- analízis-szintézis,
- számolási készség

Tanulási képességek:

Építünk a tanulás fő motívumaira: az osztálytanítókhoz való kötődésre és a játékosagra. A tanulási technikák kialakításában nagy szerepet adunk a napközis foglalkozások és a

szülői ház otthoni tanulást segítő attitűdjének. A tanulásszervezés szempontjából egyaránt alkalmazzuk a frontális, a differenciált és a csoportos munkát.

5-6. év a motívum váltás időszaka:

A képességek kialakításában az előző évek további csiszolását kell elvégeznünk, mindazok mellett, hogy megjelennek más, viszonylag önálló műveltségi területek (biológia, földrajz, történelem...). A gyerekek munkakedvét e korban a versenyhelyzetek növelik. Fokozatosan elszakadnak a felnőttektől, egyre inkább el vannak foglalva önmaguk felfedezésével. Csapatokká, csoporttá szerveződnek. Ekkor van jelentősége a tanórán kívüli foglalkozásoknak: szakköröknek, versenyeknek. Érdemes építeni a tanóra olyan tevékenységeire, amelyben szerepet kap a gyűjtőmunka és az olyan témák feldolgozásaira, amelyek nagy tettekről és a hősiességek küzdelmeiről szólnak.

A tanulásszervezés szempontjából alkalmazzuk a frontális, a differenciált és a csoportos munkát, az 5-8 évfolyamokon sávossal bontással tanítjuk a matematika tantárgyat.

7 - 8. év az ellentmondások időszaka

Értelmi képességek:

Kommunikációs képességek: Szóban és írásban egyaránt a szövegértés és szövegalkotási képességeket fejlesztjük.

Megismerési képességek: A megfigyelések írásbeli lejegyzése. A törvények, szabályszerűségek, ok-okozati, indoklási és bizonyítási képességek. A gondolkodásban a problémamegoldó képesség.

Tanulási képességek:

Ebben a korban fokozatosan előtérbe kerülnek egyes műveltségi területek, amelyek köré irányul a gyerekek érdeklődése. Akkor, amikor a kritikai érzékük a tetőfokán áll, s a dolgok gyakorlati megvalósítása az első pillanatban elakad, s mi felnőttek nem számíthatunk racionális érveink megértő megnyilvánulásaira. Az említettek ellenére segítenünk kell a szándékos tanulás motívumainak kialakítását, hogy a 13-14 éves korú gyerekek tudatában kezdetét vehesse a tudatos tanulási életprogram kialakulása.

Tehetségeinket, ekkor már az előző évek teljesítményei alapján már ismerjük, tudatosabban tudjuk őket az órán, a versenyeken sikerélményekben gazdagabbá tenni. Továbbra is foglalkoztatjuk őket a szakköri munkában, a fakultáción, de tudnunk kell, hogy lelkesedésük előbb jelenik meg a szaktantárgyi érdeklődésben, mint a hozzánk való kötődésben. Szakmai (szaktantárgyi) tudásunk kerül ilyenkor a legnagyobb próbatétel elé. Munkájukat a művészeti pályázatokban is jobban tudjuk kamatoztatni. Képesek összetettebb érzelmi megnyilvánulások kifejezéseire, ezért fontos, hogy buzdítsuk őket pályázatokon való részvételre.

12 A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

1. A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak egyik célja a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megőrzése. Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásban, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában megszüntetésében.
2. Az iskolában a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat a pedagógusok közösen látják el. Ezen belül feladataik közé tartozik különösen:
  - a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,
  - segíti a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét,
  - a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi,
  - tájékoztatást nyújt a tanulók részére szervezett szabadidős programokról.
3. Elsődleges cél:
  - a személyiségfejlesztés, prevenció,
  - iskolánk bekapcsolódása a társadalmi összefogásba (korunk veszélyforrásával szemben),
  - a tanulók életszemléletének fejlesztése,
  - egészséges ítélőképesség kialakítása,
  - negatív jelenségek elutasítása

4. A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes:
  - Fejér Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Székesfehérvári Tagintézményével Gyermekjóléti Szolgálattal,
  - Családsegítő Központtal
  - Polgármesteri Hivatallal,
  - Fejér Megyei Kormányhivatal Székesfehérvári Járási Hivatalával,
  - gyermekorvossal,
  - továbbá a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal.

5. Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:
  - az indulási hátrányok csökkentése,
  - a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőknek),
  - egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
  - családi életre történő nevelés,
  - a napközis és tanulószobai foglalkozások,
  - az iskolai étkezési lehetőségek,
  - az egészségügyi szűrővizsgálatok,
  - a tanulók szabadidejének szervezése,
  - pályaválasztási segítségnyújtás,
  - a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás),
  - a szülőkkel való együttműködés,
  - tájékoztatás a családsegítő és gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

13 Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,

- a nívócsoportos oktatás,
- a napközi otthon,
- a tanulószoba,
- az egyéni, fejlesztő foglalkozások,
- a felzárkóztató foglalkozások,
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata, továbbtanulás irányítása, segítése.

Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai,
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése,
- az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenysége,
- a tankönyvvásárláshoz nyújtott segélyek,
- a továbbtanulás irányítása, segítése,
- az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége,
- a tankönyvvásárláshoz nyújtott segélyek,
- szoros kapcsolat a Polgármesteri Hivatallal és a Gyermekjóléti Szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

14 Környezeti és egészségnevelési program

A nevelési program jellemzői:

- Törvényi kötelezettség
- A program a helyi tanulásfejlesztési célokat támogatja
- Az iskola tanuló – szervezetté válik
- A pedagógusok között új együttműködésére készítet
- Szervesen illeszkedik a minőségbiztosításhoz
- A források feltárását provokálja, megtanít gazdálkodni
- Az európai iskolához való kapcsolódást segíti

A környezeti nevelés egyrészt a külső természeti környezetre irányul, másrészt a belső környezetre, az egészségmegőrzésre és az egyénre, mint mentálhigiénés értékekre. A környezeti nevelés az oktatás – nevelés folyamatának minden részletét áthatja, továbbá a testi lelki egészségnevelés a környezeti nevelés része, ezért iskolánk egybe szerkesztette e két nevelési terület programját.

14.1 Helyzetelemzés

Szokásbeli sajátosságaink, hagyományaink

Iskolánk pedagógiai programjában leírt helyzetelemzésből a környezet és egészségnevelés szempontjából szükséges tárgyi és személyi feltételek értékelését, a már meglévő életviteli, szokásbeli sajátosságaink, hagyományaink leírására szorítkozunk.

- Iskolánk tárgyi feltételek szempontjából kedvező adottságokkal rendelkezik, így erősségeink közül az alábbiakat emeljük ki:
- Központi fekvés: jó megközelíthetőség, a közművelődési, egészségügyi intézmények és a városi uszoda közelsége.
- Megfelelő számú tanterem, tornaterem, öltözők, kiszolgáló helyiségek és azok higiénés felszereltsége.
- Ebédlő, melegítő konyha, büfé, orvosi szoba, könyvtár olvasóteremmel.
- Két iskolaudvar.
- A közeli kirándulóhelyek: Vértes tájvédelmi körzet, Pákozdi arborétum, Sóstói – tanösvény lehetőségei.

Humán erőforrások tekintetében

- Megfelelő számú szakképzett a környezeti és egészségnevelés mellett elkötelezett pedagógus.
- Megfelelő számú technikai dolgozó.
- Kiemelkedően jó kapcsolat a szülői házzal.
- Szerteágazó partnerkapcsolat, kiemelkedően jó az együttműködés az iskolai gyermekorvossal, védőnővel, üzemorvossal, iskolafogászattal, ÁNTSZ-szel, a „Gajácska” szervezettel.

Gyengeségeink

- A központi fekvésből eredő forgalmas környezet közlekedési veszélyei.
- A nagy közúti forgalom miatt magas a zajszint és a légszennyezettség.
- Az iskola környékének zsúfolt beépítettsége miatt kevés a parkolóhely, ami fokozott figyelmet igényel a gyalogos közlekedésben.
- „Plaza veszély”.
- Az iskola ÉK frontján a nyílászárók elhasználódása, balesetveszélye, folyosó és tanterem szellőztetése sem biztosított kellőképpen, a folyosó ablakainak tisztítása balesetveszélyes.
- A tornaterem és az egész épület tetőszerkezetének állaga, folyamatos nagymértékű beázás.
- A tornaterem padlójának felújítása szükséges. A tornaterem padlózata PVC alapú, eléggé elhasználódott, megkopott az elmúlt évtizedek alatt. Elvesztette rugalmasságát, a minősége romlásával a balesetek kockázata növekedett.
- A tornatermi öltözők vizesblokkjainak korszerűtlensége.
- Az iskola udvarain az aljzatbeton és kőpadok előregedése.
- Sportudvar játékeinak elhasználódása, a hétfői és nyári szüneti rongálások miatt.
- A mosdókban felszerelt higiénés felszerelés szakszerű használata.

Iskolánk belső rendje, tisztasága, esztétikája a kívánalmaknak megfelelő.

Az elmúlt tanévben a tárgyi feltételekben jelentős javulást sikerült elérni, a kémia szertár és előadó bútorzata, padlózata EU normáknak megfelelő szintre került. Az aulák, folyosók dekorációjának felújítása gyermekközpontúságot tükröz.

Jelentős előrelépés történt a higiénés körülmények javításában is, minden mosdóhelyiséget korszerű e célra szolgáló eszközökkel szereltünk fel. Ezek szakszerű használatára folyamatosan neveljük tanítványainkat.

Az iskola előtti kert és az iskolaudvarok gondozása folyamatos. Sajnos fekvésünkől eredően a hétfői és nyári szüneti hívatlan látogatók által okozott igénybevétel és rongálás miatt a sportudvar jelentősebb felújításra szorul.

A környezettudatos és egészségmegőrző nevelés területén szép hagyományokkal rendelkezünk. A tanárórák nevelési lehetőségein túl a TÁMOP pályázat keretében ismerkedtek tanítványaink az egészségre ártalmas szokások negatív hatásaival.

Az osztályfőnöki órák keretében felső tagozatban 10 órában egészségnevelés témakör tárgyalásával az egészséges életvitelre neveljük a tanulóinkat.

A természettudományos tantárgyakban megrendezett házi versenyek, városi, megyei szintű vetélkedőkön elért sikereink, a sportversenyek eredményei azt tükrözik, hogy nevelőtestületünk kiemelten kezeli a személyiségfejlesztés e területét.

A diákönkormányzat programjai, a jeles napokhoz kapcsolódó rendezvénye, hulladékgyűjtési akciók, helyi, városi és megyei rajzpályázata, témái, a városi önkormányzat által meghirdetett akció programokhoz való kapcsolódás, a megyei és városi környezet és természetvédelmi pályázatokra benyújtott pályamunkák, az iskolai szintű sportnapok, egészségvédelmi napok megrendezése fémjelzi, hogy jelenlegi programunk elkészítésénél van mire támaszkodunk. A szülőkkel, a lakókörnyezettel, civil szervezetekkel, egészségügyi intézményekkel kialakult jó kapcsolat színesíti a kínálatot, segíti a munkát. A védőnő minden évben 5. évfolyamon az egészséges táplálkozás kívánalmairól, 6. évfolyamon a serdülő biológiai és pszichés változásairól, a 7-8. évfolyamon pedig a családi életre történő felkészítésről tart szakszerű előadást osztályfőnöki órák keretében.

14.2 Alapelvek

Általános célok, értékek a környezeti és egészségvédelmi nevelésben

Az ember tárgyi, szellemi, társas környezetben él. Létezése és létezésének minősége attól függ, hogy e környezettel való kapcsolata mennyire van egyensúlyban. Amennyiben az egyensúly fennáll egészségről, ha viszont felborul, betegségről beszélünk.

Az ember és környezet közötti egyensúly fenntartásában kétféle stratégia lehetséges.

- Az embert kell alkalmassá (mentálisan és szomatikusan teherbíróvá) tenni a környezeti hatások – ezek változásainak elviselésére.
- A környezet állapotát kell a fenntartható fejlődés kívánalmai szerint alakítani.

A fenntarthatóságra nevelés lényegében azt jelenti, hogy az oktatás kapcsolatokat hozzon létre a környezeti, a társadalmi és a gazdasági rendszer között a célból, hogy megértessük e kapcsolatok működési szabályait. Ennek központi gondolata a „környezeti polgárrá” nevelés, azaz a természeti és a társadalmi környezet fenntarthatósága – a fenntartható fejlődés, fenntartható fogyasztás – érdekében szükséges ismeretek, magatartás minták, értékek és életviteli szokások megtanítása, gyakoroltatása.

A környezettel való egészséges kapcsolat kialakítása tehát:

- a szükségletek és lehetőségek számbavételére, ezek érzelmi és értelmi értékelésére
- önismeretre
- a megoldási lehetőségek közötti válogatás, döntés, többlet energiával való megerősítésére az akaratra
- a környezettel való kapcsolatra, életvitelre épül

A környezet és egészség egymástól elválaszthatatlan fogalmak. A természet, a környezet óvása védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti környezeti szennyezések károsan hatnak vissza a saját szervezet működésére.

A környezet és egészség egymástól elválaszthatatlan fogalmak. A természet, a környezet óvása védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti környezeti szennyezések károsan hatnak vissza a saját szervezet működésére.

Környezeti és egészségvédelmi programunkat nem kampányok sorozatának tekintjük, hanem nevelési keretnek, amely egységbe foglal és áthat minden iskolai történést.

Folyamatnak, amelynek során olyan személyiség kiművelésére kell törekednünk, aki sokoldalú felkészültségéből adódóan minden élethelyzetben alternatívákkal rendelkezik, lehetőségeit megfelelően tudja értékelni, kellő valóságismerettel és önismerettel képes döntéseit előkészíteni.

Ennek szellemében kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket. Programjainkkal a szülőket és lakókörnyezetünket környezet és egészségtudatos magatartására szeretnénk készíteni a fenntartható fejlődés érdekében.

14.3 Hosszú távú pedagógiai céljaink, ezt támogató programok

- Kialakítani tanulóinkban az emberi szervezet egészséges működésén és a környezet ismeretén alapuló, azért felelősséget vállaló környezetkímélő és egészségvédő magatartást, és arra kell törekednünk, hogy ez a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapulvvé váljon.
- A létminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák kialakítása.
- Az egészség és a környezet összefüggéseinek feltárása.
- Az életkorral járó biológiai – pszihohigiénia életmódi tennivalók megismertetése.
- Az egészségre káros szokások biológiai – élettani – pszichés összetevőinek megismertetése.
- A társas kapcsolatok egészség – etikai kérdéseivel való szembesítés.
- A globális összefüggések megértetése, rendszerszemléletre neveléssel az ökológiai gondolkodás kialakítása.
- A problémamegoldó gondolkodás, helyzetfelismerés ok – okozati összefüggések, döntésképeség fejlesztése.
- Képesé tenni tanulóinkat az élethosszig tartó tanulásra.

Cél, tevékenység, feladat

Az iskola elhelyezkedéséből adódó jellemzők:	Célok	Tevékenység, feladat
Nagy forgalom	Közlekedési biztonság növelése.	A közlekedésbiztonsági ismeretek kiemelt tanítása. Veszélytérkép készítése. Kerékpáros közlekedési ismereteket tanítása szakköri keretekben alsó tagozaton.
Zaj	A zajszint csökkentése	Az épület ÉK szárnyán az ablakok cseréje

Légszennyezés	Csökkentés	Az iskola előtti parkban, előkertben a fák, cserjék gondozása, pótlása. Kapcsolódás a parlagfű irtási akciókhoz.
Szemét, hulladék, sár, por	Tiszta, egészséges környezet.	Szemetes edények gyakoribb ürítése. Felvilágosító előadások az egészségkárosító anyagokról és a fertőzési veszélyről. Váltócipő használatának ellenőrzése.
A sportudvar játéklehetőségei	A gyerekek mozgásigényének kielégítése.	Az iskolai játszótér felszerelésének bővítése, korszerűsítése a homok cseréje.
Az iskolabelső	Tiszta, meghitt környezet.	Festések, parkett felújítások, a dekorációk felfrissítése. A mellékhelyiségek higiénias felszerelésének rendeltetésszerű használata. Az osztályok közötti tisztasági verseny beindítása. A DÖK közreműködésével osztályfőnöki órákon a hetesek, tisztaságfelelősök beszámoltatása. Pihenősarkok kialakítása az aulában.

Energiafelhasználás	Takarékos fűtés és világítás.	A hetesi teendők ellátásának ellenőrzése a tanítás végén: bezárt ablakok, világítótestek, informatikai, audiovizuális eszközök áramtalanítása.
Vízfelhasználás	A vízfogyasztás csökkentése.	Víztakarékos öblítés, csapok karbantartása, használat utáni elzárása.
Iskolakert	Növényzet folyamatos frissítése.	A növények gondozása, pótlása, madáretetők, madárodúk gondozása, télen a madarak etetése.
Iskolabüfé	Egészséges ételek, italok árusítása.	Gyümölcslevek, teák, friss és szárított gyümölcsök, joghurtok, sajtok, gabonapelyhes édességek.
Az iskola eszközellátottsága	A nevelés – oktatás élményközpontúságának fenntartása, az esztétikai érzék fejlesztése.	A tantermek audiovizuális eszközök ellátottságának növelése. Esztétikus dekoráció, falitáblák, szemléltető anyagok. Könyvtárban „Zöld sarok” létesítése. Az iskola külső tereinek díszítése.
Személyiségfejlesztés		
Tanulóink szomatikus egészség állapotának megismerése	Annak tudatosítása, hogy tanulóink szüleiktől kapott örökségüket az egészséges életet tiszteljék, és vállaljanak felelősséget annak megőrzéséért.	Az osztályfőnökök a szülői házzal fenntartott kapcsolat alapján, illetve a tanulókkal töltött idő alatt /tanóra, tanórán kívüli tevékenységek során/ igyekezzenek minél alaposabban megismerni

		tanítványaikat. Az iskola orvosi szolgálat segítségével a szűrővizsgálatokkal adjanak képet tanulóink egészségi állapotáról.
Tanulóink mentális egészsége	A helyes életvitel, viselkedés és magatartás a kiegyensúlyozott személyiség alapja.	A helyes időbeosztás, a hatékony tanulási szokások a szabadidő hasznos eltöltése a társas kapcsolatok kultúrájának gyakoroltatása. Képességekhez igazított terheléssel, differenciált foglalkoztatással örömteli gyermekkor biztosítása.
Veszélyforrások		
Káros szenvedélyek (dohányzás, alkohol, drog)	Megismertetni tanulóinkat a szenvedélybetegségek következményeivel, ezek elutasítására nevelni őket.	DROG – prevenciós órák osztályfőnöki órák keretében, osztályfőnöki órákon, tanórán kívüli akciók, vetélkedők, pályázatok.
Veszélyeztetett tanulók	A deviáns magatartási zavarok megelőzése, kezelése.	Az osztályfőnök és a fejlesztő pedagógusok közös munkája eredményeként a veszélyeztetett tanulókat számba veszik, feltárják az okokat, és stratégiákat dolgoznak ki, az okok megszüntetésére, a probléma kezelésére.
A kiskamaszkor és a pubertás változásai	Felkészíteni a tanulóinkat a biológiai érés testi és mentális	Biológiai, egészségtan óra keretében, osztályfőnöki

	változásaira, a harmonikus családi életre.	órákon védőnő, egészségügyi szakember bevonásával, megismertetjük tanulóinkat testük működésével a higiéniai követelményekkel. Szülői értekezleten felhívjuk a szülők figyelmét az otthoni beszélgetések fontosságára, a médiákon keresztül kapott információk feldolgozásának szükségességére.
Táplálkozási kultúra	A táplálkozás és az egészség kapcsolatának összefüggése, iskolai feltételeinek biztosítása.	Adott szaktárgyi órákon ismeretnyújtás. A tízórais szünetek kultúráját 15 perces szünettel, felügyelettel biztosítjuk. Az ebédeltetés rendjét a tanulót időbeosztásához igazítjuk.

Tanórán kívüli tevékenységek

Az egészséges környezetnevelés folyamatában a személyiség egészségre kívánunk hatni:

- a tudatra az ismeretekkel,
- az érzelmekre az élményekkel,
- az akaratra a célratörő tevékenységekkel.

Ezért feladatunk tanórán kívüli tevékenységek rendszerében, hogy a választott programok és az alkalmazott módszerek.

- Fejlesszék tanulóink szociális képességeit.
- Adjanak lehetőséget új ismeretek megszerzésére (biológiai sokféleség, fenntartható fejlődés).
- Rendszerezék, szelektálják, mélyítsék el a meglévő ismereteket.
- Alakítsák ki a kritikus gondolkodást.

- Fejlesszék a környezeti harmónia megteremtése érdekében fontos képességeket (problémamegoldó, konfliktuskezelési képességek, tolerancia, alternatív gondolkodás).
- Ösztönözzenek az egészséges, környezetbarát életmód elsajátítására.
- Alakítsanak ki környezeti érzékenységet, helyes szokásokat, viselkedési normákat.
- Neveljenek a hagyományok tiszteletére.
- Ösztönözzenek felelősségteljes cselekvésre (mit tehetnek saját egészségük megőrzéséért, szűkebb és tágabb környezetük zavartalan fennmaradásáért).

A fenti célkitűzések érdekében az alábbi programokat szervezzük

A környezet és egészségvédelem jeles napjai iskolánkban:

- Március 22. A Víz Világnapja
- Április 22. A Föld Napja
- Május 10. Madarak és Fák Napja
- Október 4. Állatok Világnapja
- December 1. AIDS elleni világnap

Ezekről a napokról tanórákba beépítve, illetve külön programokat szervezve emlékezünk meg és tudatosítjuk jelentőségüket.

A nap jellegének megfelelő vetélkedőket, iskolarádióon keresztül műsor összeállításokat, rajzpályázatokat, önköltséges kirándulásokat, önköltséges túrákat, vers és mesemondó versenyeket szervezünk, illetve kapcsolódunk a városi és megyei szintű programokhoz.

Vetélkedők, tanulmányi versenyek: Az érdeklődő tanulókat ösztönözzük arra, hogy vegyenek részt a helyi és a felmenő rendszerű tanulmányi versenyeken:

- 4. osztály: Természetismeret és tanulmányi verseny (megyei)
iskolánk szervezi
- 5-6. osztály: Kán Károly: Természet és Környezetismeret.
- 5. osztály: Víz Világnapján rendezett megyei természetismeret és környezetvédelmi verseny
- 7-8. osztály: Teleki Pál földrajz és földtan verseny
- 5-8. osztály: Balogh János országos Környezet – Egészségvédelmi csapatverseny

7. osztály: Kalandozás a természettudományok birodalmában 7. osztályos megyei csapatverseny

Városismereti program: 5. osztályos tanulóink a város nevezetes épületeivel, műalkotásaival ismerkednek a tanév elején.

7. évfolyam pedig a Velencei – tó körüli irodalmi helyeket ismeri meg tanév elején.

A látottakat tanítási órákon, illetve szakköri foglalkozások keretében dolgozzák fel.

Szakkörök: A kutató típusú, önállóan vizsgálódni szerető tanulók fejlesztésének színterei: a természettudományos szakkörök munkájára is kiemelt hangsúlyt kap a környezetnevelés

Művészeti csoportok, ünnepségek: Kihasználjuk a művészetek iránti érdeklődést és a természet, környezet kapcsolatát egy – egy természet- és környezetvédelmi probléma feldolgoztatásával. Élünk a drámapedagógia korszerű módszereivel is.

Irodalmi műsor összeállítás pld: a Föld Napja vagy a Környezetvédelmi Világnap témájából. A „Vasvári hét” rendezvényeibe beépítjük e két nevelési terület lehetőségeit is.

Kézműves foglalkozás: A természet adta anyagok (termések, levelek, tollak, csigaházak stb.), illetve az újrahasznosítható hulladékanyagok felhasználásával díszeket, kompozíciókat készítünk, amelyekből kiállítást és vásárt (pld. karácsonyi vásárt) szerveztünk.

Diákönkormányzati nap: Mindig beépítjük a programba a környezet- és egészségügyi tudnivalókat is (szellemi TOTÓ, gyümölcssaláták. A tanév eleji munkaterv összeállításánál megállapodunk a program tartalmában: sportnap, diáknapi vagy egészségvédelmi nap adja-e a keretet a programoknak.

Látogatások: Múzeum, botanikus kert, arborétum, nemzeti park szeméttelp, szennyvíztisztító telep, ipari üzem, egészségügyi intézmény stb. ezekre mindig előre megadott szempontsor alapján készítjük fel tanítványainkat. A látottakat tanítási órákon feldolgozzuk.

Tanulói pályázatok: A megyei, városi szervezetek által kiírt természet, környezetvédelmi pályázatokat közzé tesszük, buzdítjuk tanítványainkat az önálló kutatásra. Munkájukhoz szakmai segítséget nyújtunk. A pályázati munkát a tanítási órák anyagára lehetőség szerint beépítjük, értékeljük.

Kiállítások: Természet – környezetvédelmi, egészségvédelmi rajzpályázatokra írunk ki a „Vasvári – hét” rendezvény sorozatához. A nyílt tanítási nap keretében a nagyközönség által is látogatható. A zsűrizésbe is bevonjuk a látogatókat.

Iskolai zöld médium: Az iskolai könyvtárban külön polcot létesítünk a környezet és egészségvédelem témakörével foglalkozó könyveknek, folyóiratoknak. Ezzel a megoldással a tanulók könnyebben átlátják a rendelkezésükre álló szakirodalmat.

A diákönkormányzat faliújságján „Zöld rovatban” adunk hírt a környezeti neveléshez kapcsolódó információkról.

Előadások: A „Jeles napok, a Vasvári -hét” rendezvénysorozatához, a diáknap programjához külső előadók (egészségügyi környezetvédő szakemberek, ilyen foglalkozású szülők) meghívásával, megjelölt téma megtartásával mélyíthetjük tanulóink ismereteit. A védőnő az 5. évfolyam számára az egészséges táplálkozásról 6. osztályosoknak serdülőkori felvilágosítás, 8. osztályban a családi életre való felkészülésről.

Szülői fórum: Szülői értekezletek keretében meghatározott témában az osztályfőnökök tájékoztatást adnak tanítványaik e témákban kialakult szokásairól és a szükséges kívánalmaikról (téma: pld: egészséges táplálkozás, egészséges napirend, drogprevenció, lelki egészség, háztartási környezetvédelem stb).

14.4 Droprevenció és bűnmegelőzés

Iskolánk drogstratégiája az elsődleges prevencióra a drogmentesség megőrzésére épül. Ez a stratégia csak akkor lesz hatékony, ha tanulóinkban ki tudjuk alakítani a nemet mondás képességét.

A prevenció munkája nem korlátozódhat csak az iskola színterére, hiszen a gyermek magatartásbeli változásának, tanulmányi eredményének romlása mögötti okok legtöbbször nem az iskolában, hanem a családban keresendők. Ennek felderítése komoly feladat, mely nem nélkülözheti az empátiát, valamint a megértés és elfogadás kinyilvánítását. Emellett a szülőkkel

is egy olyan jellegű kapcsolatot kell kialakítani, melynek során ők is bekapcsolódhatnak a megelőzési programunkba.

Iskolánk drogprevenációs stratégiájának kialakításában és megvalósításában kiemelt szerepet kap a drogügyi koordinátor személye, aki egyben iskolánk ifjúságvédelmi felelőse is.

A hatékony prevenciós munka segítői

a) Iskolán belül

az iskola vezetése

az osztályfőnökök

a szaktanárok

a diákönkormányzat

a védőnő

az iskolaorvos

b) Az iskolán kívül

a szakmai szervezetek

a szülők, a család

a Gyermekjóléti Szolgálat emberei

a RÉV előadói

Az osztályfőnöki órák tematikájába évente épül be a drogmegelőzési program.

Video film, CD, előadás módszerével kívánjuk a tanulókat távol tartani a kábítószer kipróbálásától.

A diákönkormányzat diáknapon az egészségmegőrző program keretében játékos formában ad lehetőséget tanulóinknak arra, hogy számot adjanak ismereteikről e témában is.

Szülői értekezleteken tájékoztatjuk a szülőket a drogfogyasztás tünetei felismeréséről, a veszélyeztető körülményekről, illetve a kiegyensúlyozott családi háttér fontosságáról.

A bűnmegelőzésben segítségünkre van a Városi Rendőrkapitányság, melynek szakemberei évek óta tartanak előadást az áldozattá válás elkerüléséről és a legelterjedtebb ifjúsági bűnözés következményeiről. Ennek lehetőségéről tájékoztatást küldenek iskolánknak. Az

osztályfőnökök koordinálásával szintén az osztályfőnöki órák keretében élünk ennek lehetőségével.

14.5 A fogyasztóvédelemmel összefüggő iskolai feladatok

Cél

A fenntartható fejlődés érdekében a fogyasztói kultúra és a tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása, fejlesztése, annak érdekében, hogy tanulóink majd felnőtt életükben is képesek legyenek a minőség és a biztonság, valamint a takarékoság szerepét szem előtt tartani.

Ezért:

Kisiskolás kortól kezdve olyan értékeket kell közvetítenünk, amellyel tanulóink képessé válnak a kívánság és a szükséglet elkülönítésére:

- családjuk vásárlási szokásainak megítélésére
- a reklámok, a piac és marketing szerepére
- döntéseik meghozatala előtt a megfontolt választásra

Kamaszkortól pedig a jogérzék fejlesztésével

- Az egyéni és a társadalmi jogok tiszteletben tartásával
- Vállalkozói ismeretek elsajátításával
- Az ökológiailag tudatos preventív fogyasztó védelemre, vagyis a vásárlói panaszok megelőzésére.

Ennek színterei a nevelő – oktató munkában

Tanórai keretben:

Technika és tervezés órákon: áruismeret – a gyártás és termékminőség összefüggései

Matematika: banki, biztosítási vagy üzemanyag – fogyasztási számítások

Fizika: mérés, mértékegységek, mérőeszközök (villany, gáz, vízmérő órák)

Földrajz: eltérő fogyasztási struktúrák és szokások

Magyar:	reklámnnyelv, feliratok, a reklám kommunikációs csapdái
Biológia:	génmódosított élelmiszerek (GMO), amíg az élelmiszer a boltba kerül, egészséges táplálkozás
Kémia:	élelmiszerbiztonság, élelmiszeradalékok (E-számok) vegyszermaradványok, házi kozmetikumok célszerű is tudatos használata
Informatika:	elektronikus kereskedelem, internetes fogyasztói veszélyforrások
Történelem:	EU fogyasztói jogok, fogyasztóvédelem és fogyasztótörténet

Tanórán kívüli tevékenységek: (vetélkedők, versenyek, rendezvények) DÖK – környezetbarát iskolaszerek ajánlata

Módszerek

- Interjú, felmérések az emberek vásárlási szokásairól.
- Riportkészítés.
- Médiafigyelés, médiaelemzés, reklámkritika
- Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, jellemző piaci magatartás.
- Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel stb..

14.6 Az iskolai testnevelés, sporttevékenység

Az egészségnevelés területén kiemelkedő szerep jut az iskolában folyó testnevelési és sporttevékenységeknek.

2012. szeptember 1-től a Köznevelési Törvény értelmében 1. - 8. évfolyamon bevezetésre került.

Felépítése:

- Tanórai foglalkozások.
- Tanórán kívüli foglalkozások ISK.
- Szabadidős programok, túrák.

A tanórán kívüli foglalkozások körét a tanév elején állítjuk össze úgy, hogy a személyi és tárgyi feltétel által biztosított lehetőségeknek minél szélesebb körét kínáljuk a tanulóknak. Ily módon a tanév sport programjában a tanulók igényeit is figyelembe vesszük. A tanórán kívüli sportfoglalkozások szervezésébe külső partnereket is bevonunk: MOL Fehérvár FC, Alba Fehérvár Kosárlabda, Alba Fehérvár KC, Honvédelmi Sportszövetség.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 80. § (9) bekezdése és a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 35. § (5) bekezdése szerint az iskola az oktatásért felelős miniszternek a tanév rendjéről szóló rendeletében meghatározott mérési időszakban tanévenként a testnevelést tanító pedagógus elvégzi a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, és rögzíti a NETFIT® rendszerbe.

A választható sporttevékenységek körét az iskolán kívül szerveződő programokon való részvételekkel is gazdagítjuk.

A kiemelkedő sporttevékenységet végző, eredményes tanulóinkat a tanév végén elismerésben részesítjük.

Ezekkel a programokkal tanulóink mindennapos testnevelését kívánjuk megvalósítani.

14.7 A tanulók fizikai állapotának mérése

A tanulók fizikai állapotának mérését a testnevelés tantárgyat tanító nevelők végzik el a testnevelés órákon tanévenként egy alkalommal február-április hónapban. A felmérés a Netfit tesztek program alapján történik.

A mérést eredménye alapján a nevelők a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősítik, összehasonlítják.

A tanulók fizikai állapotának mérését szolgáló feladatok:

1. ingafutás – 15 méteres
2. hasizom felmérés
3. hátizom felmérés
4. hajlékonyság
5. fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás
6. helyből távolugrás
7. kézi szorító erő

8. testsúly, magasság
9. testzsír százalék

14.8 Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók:

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat.
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegély-nyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével;
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok részvételét 30 órás, elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY

ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK

biológia

- rovarcsípések
- légúti akadály
- artériás és ütőeres vérzés
- komplex újraélesztés

kémia

- mérgezések
- vegyszer okozta sérülések
- savmarás
- égési sérülések
- forrázás
- szénmonoxid mérgezés

fizika

- égési sérülések
- forrázás

testnevelés

- magasból esés

15 Iskolai innovációk

15.1 EFOP 3.2.3-17 Digitális Fejlesztési Terv

Fejlesztési szükségletek:

A digitális pedagógiai módszertanok komplex, intézményi szintű fejlesztése során az alábbi módszertani csomagok bevezetésével, és a bevezetéshez kapcsolódó képzésekkel kívánjuk elérni a fenti célokat:

- matematikai kompetencia fejlesztése:
- alsó tagozat: GEOMATECH – Játékos, interaktív, digitális matematika feladat- és tananyagrendszer alsó tagozatosok számára készült digitális pedagógiai-módszertani csomag – matematika tantárgyhoz kapcsolódóan
- felső tagozat: GEOMATECH – Élményalapú, interaktív, digitális matematika feladat- és tananyagrendszer felső tagozatosok számára készült digitális pedagógiai-módszertani csomag – matematika tantárgyhoz kapcsolódóan
- a kreativitás/ problémamegoldó gondolkodás fejlesztésének támogatása
- felső tagozat: Makerspace – Digitális modellezés és tárgyalás alkotóműhely

Intézményünk Digitális Fejlesztési Tervében vállaljuk, hogy a pedagógiai innovációba bevont csoportoknál az elnyert digitális módszertani csomagok a tanórákon 40%-ban használják a pedagógusok és tanulók egyaránt. A használat ilyen arányú megvalósulását az osztálynaplókban folyamatosan dokumentáljuk.

A digitális környezet fejlesztése során kiemelt figyelmet fordítunk az alábbi területekre:

- méltányosság megvalósítása az oktatásban – hátrányos és halmozottan hátrányos, beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarral küzdő, sajátos nevelési igényű tanulók fokozott bevonásával. Tanulóink 8,77% BTM, 1,4% SNI, 0,237 %-a HH, 0,948% HHH, 6,4% részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben.
- végzettség nélküli iskolaelhagyók számának csökkentése
- az infrastrukturális fejlesztés következtében létrejövő támogató környezet biztosítása, hogy a köznevelés minőségi lehetőségei hozzáférhetővé váljanak a családok, szülők számára is

- az iskolai szegregáció elsősorban a tanulók iskolán kívüli környezetéből következő a hátrányos és nem hátrányos helyzetű tanulók közötti különbségek csökkentése

Intézményünkben korábban is, de napjainkban is sok kreatív alkotómunkát végző pedagógus tevékenykedik. Iskolánkban 10 éve alakult meg egy alsós kolléga kezdeményezésére egy tanulócsoporthoz keretein belül a **Bölcsék Köve Tudós Társaság**. A ragyogó kezdeményezés azóta már a felső tagozatban is működik. A gyerekek egyéni érdeklődésüknek megfelelő, nem a pedagógus által kiadott témában szerzett ismereteiket, gyűjtőmunkájukat mutatják be digitális prezentáció keretében előbb saját közösségüknek, majd egy tanév során több alkalommal szüleiknek is. A zseniális pedagógiai innováció és pedagógusi kezdeményezés ma már ott tart, hogy a Kutató Gyermek Tudományos Konferenciája hivatalos országos versenyre is eljuttatott gyermekeket, s ott több ízben is kiváló eredményt értek el. Az innováció a szülőket korábban soha nem tapasztalt mértékben vonja be az iskola nevelő-oktató munkájába.

A **Kalandozás a Természettudományokban Komplex Természettudományos Verseny** iskolai versenyből egy kolléga kezdeményezésére 2013 óta hivatalos megyei verseny lett, amely kreatív volta miatt nagy népszerűségnek örvend. A tanulmányi verseny nagyban épít a tanulók digitális kompetenciáira. Intézményünk pedagógiai munkájában mindig is kiemelt szerepet játszott a tehetséggondozás. A tehetséges diákok fejlesztésében végzett példaértékű, követendő, a Kutató Gyermek Tudományos Konferenciára felkészítő többévi munka elismeréseként KGYTK Referenciainstítútív címét kaptunk.

Vízió

Általánosan várható eredmény

A XXI. századi korszerű oktatás elképzelhetetlen korszerű digitális kompetenciák alkalmazása nélkül. Napjaink diákjai valóságos információ áradattal szembesülnek az év minden egyes napjának minden egyes pillanatában. A gyermekek különösen nyitottak a vizuális hatásokra és a digitális információra. A diákok interaktív módon tapasztalhatják meg, illetve alakíthatják a tananyag elemeit, ami így jelentősen hozzájárul a megértéshez és a tananyag elsajátításához. A diákok az órán kívüli időszakban is hozzáférnek az órai anyaghoz, annak kiegészítéseihez, ezekkel kapcsolatban önellenőrző és tanári ellenőrzés mellett végezhető feladatokat kapnak. A tananyaggal kapcsolatban órán kívül is kérdéseket tehetnek fel online módon. A munka megszervezésében való aktív részvétel által a tanulók motiváltabbak lesznek a tananyag elsajátításában.

Intézményi fejlesztési célok meghatározása

A pedagógiai célok kijelölése a digitális pedagógia területén:

Célok a pedagógus saját tanítási stílusához és a diákok tanulási igényeihez illeszkedően:

A projekt keretében létrehozott digitális tartalmakat alkalmazni, saját képzési gyakorlatába illeszteni, azokat személyre szabni és új interaktív tartalmakat létrehozni.

Az átadott módszertanok segítségével a tanulók motivációját erősíteni és fenntartani, valamint a tanulók matematikához és a problémamegoldó gondolkodás, kreatív alkotásban való pozitív hozzáállását erősíteni.

15.2 Siklósi Gyula Pincegaléria

Iskolánk pincéjében 13 éve kiállítást hoztunk létre, amelyen Székesfehérvár történetét mutatjuk be Szent István korától napjainkig. A Pincegaléria projekt keretében látványos terepasztalokon ismerhetik meg tanítványaink és az intézményünkbe látogatók városunk történelmét Szent István korában, a tatárjárás idején, illetve a várháborúk, az 1848-as szabadságharc és a II. világháború időszakában. E történelmileg fontos korszakok jobb megértését több száz ólomkatona figura teszi könnyebbé.

Külön kiállítással emlékezünk meg Székesfehérvár rendkívül érdekes repüléstörténetéről, amely immáron 104 éves múltra tekinthet vissza. E folyamatosan megvalósuló innováció keretében 2018 júniusában a Pincegaléria Siklósi Gyula régészprofesszor nevét vette fel, akinek nagyon fontos szerepe volt a középkori kiállítás létrejöttében.

16 Tanórán kívül végzett tevékenységek színterei és funkciói

Iskolánkban a szabadidő aktív és kötetlen eltöltése

A szabadidő aktív eltöltését szolgálja a napközi, fakultációk, szakkörök, korrepetálások, felzárkóztatások, versenyek és pályázatokban való részvételek, valamint a tömegsport versenyszerű foglalkozásai.

Napközi: Az önálló és csoportos tanulás, az önművelés színtere. Segítséget nyújt a szabadidő értelmes és hasznos eltöltésére, hatékonyan használja ki a tanulási időt, s lehetővé teszi az egyes tantárgyak tanulási technikájának elsajátítását.

Szabadon választható foglalkozások

A minél szélesebb körű tanulói tevékenykedést, felsőben az osztályok tananyagának mélyebb szintű elsajátítását szolgálják.

Szakkörök: A tanulói tehetséggondozást és a differenciált foglalkoztatást jelentik.

Szakköreink

Alsó tagozaton: báb, tánc, jóga, programozás, informatika alapjai, idegen nyelvi alapozó kicsiknek, sakk, kézművesség, színjátás, szivacskezilabda, kosárpálánta.

Felső tagozaton: grafika, rajz, felvételi előkészítő matematikából és magyarból, idegen nyelv, természetismeret és informatika, környezetvédelem, drámapedagógia.

Kötött szabadidő alsó tagozaton:

Heti 2X1 órát az alábbi kompetenciák fejlesztésére az osztálytanítók vezetésével:

1.óra: logikai-és problémamegoldó gondolkodás fejlesztése különböző technikák segítségével. Pl. sakk, stratégiai társasjátékok, játékos feladatok stb.

1. óra: kommunikáció, nyelvi-logikai készségek fejlesztése, drámajáték, báb.

Korrepetálás: A tanulási nehézségekkel küzdő tanulók foglalkoztatását szolgálja kiscsoportos formában a szaktanár vezetésével.

Felzárkóztató: A középiskolai előkészítés funkcióját tölti be a matematika, magyar és idegen nyelv tantárgyakból.

Pályázatok: Az önálló alkotó tevékenységeknek ad lehetőséget, ahol a pályamunkák elkészítéséhez több időre, megfontolásra van szükség. A pályázatok legtöbbször KVK, rajz tantárgyhoz kapcsolódnak.

Versenyek: A tehetséggondozás legaktívabb színterei, melyek alkalmával az évenként rendezendő versenyeken rendszeresen indítjuk tanulóinkat.

Matematika:

Varga Tamás

Zrínyi Ilona

Fizika:

Öveges József

Iskolák városi rendezvényei

Kalmár László

Rákóczi Kupa

Iskolák városi rendezvényei

Kémia:

Hevesi György

Magyar:

Kazinczy Ferenc

Helyesírás 4.-8. o.

Simonyi Zsigmond helyesírási verseny

Városi szavalóverseny

Mesemondó verseny

Versíró verseny

19.20. századi hazafias líra

(helyi szervezésű megyei szavalóverseny)

Angol:

TITOK Oktatásnevelő BT

OKTV országos tanulmányi versenyek

Történelem:

Felmenő rendszerű országos verseny

Városi versenyek

Vasvári Pál élete és kora (helyi szervezésű megyei verseny)

Biológia - Földrajz

Kán Károly 5-6. o. biológia

Környezetismeret 5. o.

Komplex biológia 7. o.

Teleki Pál földrajz 7-8. o.

Egészségünkért városi verseny

Föld napja 8. o.

Testnevelés:

Diákolimpiák

Iskolák versenyei

ÉKP-s hagyomány:

A régió komplex versenyei

Sakk versenyek

KGYTK

KVK

Iskolák névadójával kapcsolatos pályázatok

Világnapokhoz kapcsolódó pályázatok

Ünnepélyekre készített plakátok

Digitális kultúra:

Általános iskolák városi versenyei, megyei, országos versenyek

Az anyagi lehetőségekhez mérten iskolánk Pedagógia és Garancia Alapítványa felvállalja az említett versenyek szponzorálását, segítve ezzel az iskola tartalmi munkáját.

A szabadidő kötetlen eltöltését szolgálja: a könyvtárhasználat, a tanulmányi kirándulás, a külső szolgáltatások.

Könyvtár: Biztosítja az iskola nevelői és tanulói számára az oktatáshoz és tanuláshoz szükséges ismerethordozókat. A könyv- és könyvtárhasználati ismeretek tanításával, szolgáltatásának egész rendszerével a tanulók önálló ismeretszerző képességének kialakítására törekszik. Központi szerepet tölti be az iskolaolvasás és könyvtár pedagógiai tevékenységében. A nevelőtestület aktív közreműködésével szervezi a tanulók könyvtárhasználóvá nevelését, a kíváncsolsági szokások kifejlesztését. Az információ hordozók elsődleges központja az alapműveltségi szint erejéig, de bizonyos szintű önművelődési igényeket továbbra is a városi, megyei könyvtárak tudnak kielégíteni.

Szórakozás: A klubdelutánok, farsangok, játékos vetélkedők, diákbálok a jókedv és a vidámság színterei. Segíti az osztály közösséggé formálódását, gyakorlótere az illemtudó udvarias viselkedésnek.

Külső szolgáltatások: Önköltséges formában (mozi, színházlátogatások, kiállítások megtekintése)

A szabadidő kulturált eltöltését szolgálják, a szórakozáshoz hasonló funkciót tölt be, általában egy konkrét témához kapcsolódik. Igen gyakran a gyerekek az ötletadók.

16.1 Hagyományőrző tevékenységek

Az iskola hagyományőrző tevékenységében fontos az iskola névadójának, Vasvári Pál emlékének ápolása. Ezt szolgálják a kétévenkénti megemlékezések, amelyeknek a programja a következő: A névadó életútjának ismertetése, kiállítás rendezése, nyílt tanítási nap, tanároknak szakmai továbbképzés, diáknapi, Vasvári gála - művészeti csoportok bemutatkozása.

Október 23-án és március 15-én iskola szintű ünnepélyt tartunk a tanárok rendezésében, a gyermekek közreműködésével.

Minden tanév folyamán iskolai ünnepséget tartunk: tanévnyitó, tanévzáró, ballagás alkalmával. Karácsonykor templomi hangversenyt rendezünk. Megemlékezéseket tartunk: szeptember 29, október 6, Kultúra napja, Föld napja, a Költészet napja, Magyar nyelv napja.

Osztálykeretek között tartott ünnepek: mikulás, karácsony, nőnap, anyák napja, gyermeknap.

17 A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának és szorgalmának ellenőrzése és értékelése

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

Az értékelés és az ellenőrzés kiterjed az iskolai élet minden területére:

- az ismeretek és készségek elsajátítási szintjére
- a fejlődés a korábbi teljesítményhez képest
- a tanórai és tanórán kívüli magatartásra
- a szorgalom és ezen belül a felkészülés és felkészültségre, a feladatvállalás és feladatvégzésre.

Az értékelés alapelvei

- személyre szóló legyen,
- fejlesztő, ösztönző legyen,
- ne legyen megtartó, fegyelmező jellegű,
- folyamatosságot biztosítson,
- iskolai követelményrendszerre épüljön,
- biztosítsa a szóbeli, írásbeli értékelés helyes arányát,
- legyen tárgyyszerű,
- félelemmentes légkörben történjék.

Az értékelés formái

- a tanítási órákon,
- tanórán kívüli lehetőségeken,
- a szaktanárok által az évközi érdemjegyek és osztályzatok megállapításakor,
- fogadóórákon,
- szülői értekezleteken az osztályfőnök által,
- a magatartás, szorgalom értékelésénél az osztályfőnök figyelembe veszi az osztályban tanító szaktanárok véleményét,

- az osztályfőnök által a naplók, ellenőrzők havi felülvizsgálatakor,
- az iskola által szervezett programok értékelésekor,
- az igazgató által (kiemelkedő eredmények, illetve fegyelmi vétségek kapcsán).
- a szaktanár vagy osztályfőnök által szükség esetén (kiemelkedő teljesítmények, illetve, problémás tanulás),
- dicséretet, illetve elmarasztalások beírása a KRÉTA elektronikus naplóba,
- külső felkérésre készített minősítések (gyermekvédelem, rendőrség, bíróság, pályázatok).

17.1 A tanulmányi munka értékelése

A szaktanárok a tanulók teljesítményét tanév közben érdemjegyekkel (1-5) értékelik, félévkor és a tanév végén osztályzatokkal minősítik.

Érdemjegyet kaphat a tanuló:

- Szóbeli feleletre (lehet részletes számadás és összefoglaló, tételszerű),
- Írásbeli munkára,
- Önálló kiselőadásra,
- Óraközi, tanórai munkára,
- Tantárgyi tanulmányi versenyen való eredményes részvételle.

Az írásbeli beszámoltatás formái:

- Írásbeli felelet,
- Témazáró dolgozat,
- Diagnosztizáló felmérés,
- Órai írásbeli munka értékelése osztályzattal.

Rendje, korlátai:

Írásbeli felelet

- Kizárólag az előző órai tananyag számonkérése írásban, a tanár nem köteles előre bejelenteni a dolgozatírás tényét.
- Kisebb tananyagegységet, de több tanórai ismeretet átfogó írásbeli számonkérés, a tanár köteles előző órán jelezni a várható írásbeli számonkérést.
- Egyenértékű az érdemjegy egy szóbeli feleletért kapott osztályzattal.

Témazáró dolgozat:

- Egy témakör átfogó szummatív mérése
- Előzetes összefoglalás után, az íratás tényét legalább két tanórával a dolgozatírás előtt be kell jelenteni.
- Egy tanítási napon egy tanulóval maximum két témazáró dolgozat íratható, 6. órában nem íratható.
- A dolgozat érdemjegye súlyozott jegyként számít a félévi és év végi osztályozásnál.

Diagnosztizáló mérés:

- Alkalmoszerűen nagyobb tanegységeket átfogva, évelején, témakörök feldolgozásának megkezdése, befejezése előtt írathatjuk. Célja a tudásszint akkori állapotának felmérése, melyet a mérés tapasztalatainak alapján felzárkóztatás, majd fejlesztés követ.
- Nem osztályozható.
- A tanulókat előre tájékoztatni kell.

Órai írásbeli munka értékelése:

- Gyakorló órán, önálló feladatmegoldás után néhány tanuló munkájának értékelése.
- Óra elején közölni kell a tanulókkal az esetleges értékelés tényét.
- Feleletjegyek minősül az írásbeli munkára adott osztályzat
-

17.2A tanulmányi munka értékelése és ellenőrzése évfolyamonként és tantárgyanként

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

- Az első évfolyamon és a második évfolyam első félévében minden tantárgy esetében csak szöveges értékelést alkalmazunk.
- A második évfolyam második félévétől– nyolcadik évfolyam év végéig a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben minden tantárgyból érdemjegyekkel minősítjük.

- Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét, előmenetelét szöveges minősítéssel értékeljük. A szöveges minősítés a tanulók teljesítményétől függően a következő lehet:

**KIVÁLÓAN TELJESÍTETT,
JÓL TELJESÍTETT,
MEGFELELŐEN TELJESÍTETT,
GYENGE, FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORUL.**

- A sajátos nevelési igényű, illetve tanulási nehézséggel küzdő tanulók esetében úgy véljük, hogy a gyermek további fejlődését esetleg nehezítené az osztályzásra való áttérés. Az eredményesség érdekében számukra humánusabb, ha 4. évfolyam félév végéig szöveges minősítést kapnának. Ebben a döntésünkben a szülők véleményét is kikérjük. Az első-negyedik évfolyamon egy szülői nyilatkozatot kérünk a mindenkori SNI-s és BTM-es tanulók szüleitől, melyben dönthetnek arról, melyik értékelési módot választják gyermekük számára. Felhívjuk a figyelmüket arra, hogy amennyiben az érdemjeggyel történő értékelés mellett döntenek, csak akkor tudjuk a gyermek különleges gondozáshoz való jogát biztosítani, ha új szakvélemény kiállítása céljából ismételt vizsgálatra küldjük a pedagógiai szakszolgálatokhoz.

Amennyiben a fent nevezett tanulók esetében a szülő a szöveges értékelés mellett dönt, és iskolaváltás miatt az értékelést osztályzattal is el kell végezni, az átváltás szabályai az alábbiak szerint történik:

KIVÁLÓ= jeles (5)

JÓ= jó (4)

MEGFELELŐ= közepes (3)

GYENGE, FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORUL= elégséges (2)

(A szülői nyilatkozat a pedagógiai program utolsó oldalán található.)

- A második évfolyam, év végétől, a nyolcadik évfolyam befejezéséig (a fent nevezett sajátos tanulók esetét kivéve) félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.

- Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor a tanulóknak minden tantárgyból részletes szöveges értékelést adunk.
- A második évfolyam év végi és a harmadik–nyolcadik évfolyamon a félévi és az év végi osztályzatot az adott félév során szerzett érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.
- Az egyes tantárgyak osztályzatai és érdemjegyei a következők:

Jeles (5)

A tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja az anyagot, mindezt alkalmazni is képes, pontosan, szabatosan fogalmaz. Lényegre mutatóan definiál, a saját szavaival is el tudja mondani a lényeget. Tud önállóan, összefüggően beszélni. Kérdéseit bátran megfogalmazza.

Jó (4)

A tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Apró bizonytalanságai vannak. Kisebb elakadási hibákat vét, definíciói bemagoltak.

Közepes (3)

A tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Nevelői segítségre szorul (javító kiegészítésre). Ismeretei felszínesek. Önállóan dolgozni, beszélni kevésbé tud. Segítséggel képes megoldani a feladatokat.

Elégséges (2)

A tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz eleget, de a tovább haladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, rendelkezik. Egyszavas válaszokat ad. A fogalmakat nem érti. Gyakorlatban képtelen az önálló munkavégzésre.

Elégtelen (1)

A tantervi minimumkövetelményeinek a nevelői segítséggel sem tud **vagy nem akar** eleget tenni.

- A szaktanár a tanuló félévi vagy egész éves kiemelkedő tantárgyi teljesítményét tantárgyi dicsérettel jutalmazhatja. Formája: félévkor az e-naplóba, év végén a naplóba, a bizonyítványba és a törzslapra történő bejegyzés.
- A minősítéseknek igazodni kell a tanulók életkori sajátosságaihoz, tükrözniük kell a tanulók személyiségjegyeinek, teljesítményeinek változásának irányát.
- A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában.
- A nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrzik.
- Az egyes témakörök végén a tanulók témazáró dolgozatot írnak, melynek érdemjegyei a félévi, év végi minősítéskor dupla értékkel számítanak.
- Egy tanítási napon maximum két tantárgyból íratható témazáró dolgozat, ezek időpontját a tanulókkal legalább egy héttel korábban közölni kell.
- A félévi és az év végi értékeléshez félévente kialakítandó érdemjegyek száma:
  - heti 1 órás tantárgy esetén legalább 2 érdemjegy,
  - heti 2 órás tantárgy esetén legalább 3 érdemjegy,
  - heti 3 vagy több órás tantárgy esetén a heti óraszám +1 érdemjegy.
- A tantárgy jellegétől függően ügyelni kell a szóbeli/írásbeli feleletek arányára.
- Az ének – zene, a rajz, az digitális kultúra , a technika és tervezés tantárgyakat valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva, a testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.

- A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti KRÉTA rendszeren keresztül. Az érdemjegyek rögzítése szóbeli felelet esetén az adott napon történik. Írásbeli számonkérés rögzítésének végső határideje a megírástól számított 14. nap.
- A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

Teljesítmény	Érdemjegy
100 – 91 %	Jeles (5)
90 – 76 %	Jó (4)
75 – 51 %	Közepes (3)
50 – 40 %	Elégséges (2)
39 – 0 %	Elégtelen (1)

- Egyes feladatlapos dolgozatoknál elért pontszámok százalékos kulcs alapján történő osztályzatokra való átváltást szakmai munkaközösségek állapítják meg az adott téma követelményének függvényében.
- Értékelési rendszerünket befolyásolhatja a tantárgyi sajátosság is, ezért ezeket az adott munkaközösség tagjai határozzák meg, fogadják és tartják be egységesen.
- A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul

az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez, emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott az előző értékeléshez képest, maximálisan figyelembe véve a tanuló egyéni képességeit.

- Az év végi osztályzat megállapítása a tanév során szerzett összes érdemjegy átlagának számításával történik figyelembe véve a tanuló egyéni képességeit és a tanulói teljesítmény egész tanéves változását.(fejlődés vagy hanyatlás)

–**A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.**

17.3A magatartás és a szorgalom értékelése

Magatartás

Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja,
- a tanórán és a tanórán kívüli példamutatóan, rendesen viselkedik,
- kötelességtudó, feladatait teljesíti,
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti,
- tisztelettudó,
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik,
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz,
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet,
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja,
- a tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik,
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti,

- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti,
- az osztály – vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt,
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása.

Változó (3) az a tanuló, aki:

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be,
- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik,
- feladatait nem minden esetben teljesíti,
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva,
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik,
- igazolatlanul mulasztott,
- szaktanári vagy osztályfőnöki figyelmeztetője van.

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti,
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti,
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen,
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik,
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza,
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt,
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

Szorgalom

A tanulók szorgalmának értékelésénél, a minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a **példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)** érdemjegyeket, illetve osztályzatokat használjuk.

A tanulók szorgalmát az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti, és azt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzí.

A második – nyolcadik évfolyamon a tanuló szorgalmát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben, az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők.

Példás (5) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
- tanulmányi feladatit minden tantárgyból rendszeresen elvégzi,
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi,
- munkavégzése pontos, megbízható,
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz,
- taneszközei tiszták, rendese, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

Jó (4) az a tanuló, aki:

Képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,

- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik,
- a tanórákon többnyire aktív,
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatás teljesíti,
- taneszközei tiszták, rendezettek.

Változó (3) az a tanuló, akinek:

- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől,
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti,
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik,
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja,
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében,
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg,
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen,
- feladatait többnyire nem végzi el,
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek,
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül,
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

17.4 Az iskolai jutalmazások és büntetések formái

Jutalmazás

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít,
- vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt.
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomba részesítheti.

Az iskolai jutalmazás formái

Az iskolában **tanév közben** elismerésként a következő dicséretek adhatók:

- szaktanári dicséret,
- napközis nevelői dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- igazgatói dicséret,
- nevelőtestületi dicséret.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók **a tanév végén:**

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.

Az a **kitűnő tanulmányi eredményt elért tanuló, akiknek legalább 3 tantárgyból tantárgyi dicsérete** van, a tanév végén a tantestület határozata alapján nevelőtestületi dicséretben részesíthető.

Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a **tanévzáró ünnepélyen** az iskola közössége előtt vehetnek át.

A 8 év kimagasló tanulmányi eredményét, példamutató magatartását, kiemelkedő szorgalmát, a közösségért végzett áldozatos munkát a nevelőtestület a **Vasvári-emlékérem** adományozásával jutalmazhatja.

Az **iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon** eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki dicséretben részesülnek.

Az **iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon** eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Büntetés, elmarasztalás

Azt a tanulót, aki:

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- vagy a házirend előírásait megszegi,
- vagy igazolatlanul mulaszt,
- vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének büntetésben lehet részesíteni.

Az iskolai büntetések formái.

- szaktanári figyelmeztetés,
- napközis nevelői figyelmeztetés,
- osztályfőnöki figyelmeztetés,
- osztályfőnöki intés,
- osztályfőnöki megrovás,
- igazgatói figyelmeztetés,
- igazgatói intés,
- igazgató megrovás,
- tantestületi intés,
- tantestületi megrovás

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

18 Az otthoni felkészüléshez előírt házi feladatok meghatározása

Otthoni írásbeli és szóbeli feladatok elvei:

- a házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség- és képességfejlesztés, valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása,
- az első – negyedik évfolyamon a tanulók hétvégére (szombatra, vasárnapra), valamint a tanítási szünetek idejére nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot,
- az ötödik – nyolcadik évfolyamon a tanulók a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl – nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot,
- a tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül egy – egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgozatot lehet írni.
- a házi feladat kijelölésénél a pedagógus a rögzítés, gyakorlás céljából, illetve továbbhaladás érdekében jelöli ki a feladatot, a tananyag tartalma szerint differenciáltan jelöli ki a tanulóknak.
- a házi feladat mennyisége tanulónként, tantárgyanként ne haladja meg időtartamban a 20-30 percet egymást követő tanórákra.

19 Szöveges értékelés a 2. évfolyam félévéig; SNI, BTM-es tanulók esetében a 4. évfolyam félévéig

Az értékelési folyamat, a tágabb tanulási folyamat talán legfontosabb összetevője.

Az értékelési folyamathoz a következő alapelveket vesszük figyelembe:

- személyre szóló legyen,
- fejlesztő, ösztönző jellegű legyen,
- folyamatos legyen,
- az iskolai követelményrendszerre épüljön,
- legyen tárgyyszerű (mik az erős pontok, melyek a gyengeségek, hogyan lehet javítani)
- kiemelkedő szerepet tulajdonítunk a formáló, motiváló, irányt adó, a tanulót elsősorban saját teljesítményéhez viszonyítva „mérő” értékelésnek.
- természetesen fontosnak tartjuk az az értékelés egyéb funkcióit is:
- folyamatos visszajelzést a végzett munkáról,
- az elvárt, követelményekben megfogalmazott ismeretekhez és képességekhez mérten a tanuló helyének a meghatározása,
- motivációs eszköz
- éppen ezért munkánk során az értékelés mindhárom típusát használjuk:
- diagnosztikus (helyzetfeltáró)
- szummatív (összegző, minősítő)
- formatív (fejlesztő)

Az első évben és a második év első félévében negyedévenként szóbeli értékelést kapnak a tanulóink. Félévkor és év végén írásbeli bizonyítványban részesülnek. Az év végét lezáró szöveges értékelés csak a minisztérium által kibocsátott bizonyítvánnyal együtt érvényes, amely tartalmazza a tanuló adatait, mulasztásait, felsőbb osztályba lépésének engedélyét.

A magatartás, a szorgalom értékelése

Alapelveink:

- segítse a tanuló önismeretének fejlődését, adjon lehetőséget az önnevelésre,
- mindig legyen személyre szabott,
- segítse az iskola oktatási, nevelési céljainak elérését

Magatartás

Az értékelés szempontjai:

- a házirend, az iskolai követelmények ismerete, azok betartása és betartatása,
- beilleszkedés a közösségbe, mások beilleszkedésének segítése,
- aktív szerepvállalás a közösség előtt álló feladatok megoldásában,
- segítőkészség,
- udvarias, figyelmes viselkedés, kulturált hangnem.

Szorgalom

Az értékelés szempontjai:

- a tudás megszerzésének igénye,
- az egyéni képességeknek megfelelő teljesítmény,
- jó idő- és munkaszervezés,
- kötelességtudó, pontos, megbízható, önálló munkavégzés,
- aktív tanórai részvétel,
- többletek (tanulmányi versenyek, szorgalmi feladatok)

Magatartás

A közösséghez való viszonya:

Társaival barátságos, elfogadó, alkalmazkodó, segítőkész, szívesen segít, belátó, együttműködő, határozott egyéniség, irányító, visszahúzódó, zárkózott, gyakran kerül konfliktus helyzetbe, öntörvényű, konfliktusokat kerüli, nehezen viseli, ügyesen oldja, társas kapcsolatai kiegyensúlyozottak, elutasító, szívesen vállal vezető szerepet. Egyéni és közösségi érdekeit képes összehangolni. Viselkedése példamutató.

Szívesen vesz részt a közösségi életben, annak érdekei ellen nem vét. Szándékosan nem árt a közösségnek vagy társainak, de a felnőttekkel, társaival szembeni viselkedése helyenként kifogásolható. Szándékosan árt a közösségnek, arra romboló hatással van. Maga és társai munkáját, viselkedését csak szubjektív szempontok alapján képes elbírálni. Környezetével szemben időnként igénytelen.

Felnőttekkel nyílt, udvarias, készséges, kedves, együttműködő, bizalommal van a felnőttek iránt, irányítható, elfogadó, a kudarcot nehezen viseli, alkalmazkodó, kezdeményező.

A szabályok betartása

A házirendet, a z iskolai szokásrendet maradéktalanul betartja, csak figyelmeztetésre tartja meg, figyelmeztetés után is ritkán tarja meg. A megbeszélte szabályokat betartja, próbálja betartani, megbízható, fegyelmezett, nehezen túri, nagy az önfegyelme.

Véleménynyilvánítása:

Udvarias, tapintatosan fogalmazza meg, nem mindig a kellő tapintattal fogalmazza meg, tekintettel van társaira, a felnőttekre. Véleménynyilvánítása őszinte.

Szorgalom

Tanuláshoz való viszonya:

Tanulmányi munkáját képességeinek megfelelően rendszeresen és felelősségtudattal végzi. Önálló ismeretszerzésre törekszik. Nem készül rendszeresen az órákra, nincs kellő kitartása, ezért teljesítménye hullámzó.

Figyelmesen, megbízhatóan, körültekintően végzi munkáját, szorgalmas, feledékeny, szívesen végez szorgalmi feladatot, érdeklődő, a házi feladatot elkészíti, szorgalmas.

Feladatvégzése:

Feladatait pontosan, gondosan, megbízhatóan felelősséggel, körültekintően, figyelmesen, kapkodva, pontatlanul készíti el. Munkatempója gyors, lassú, fáradékony, kitartó, feladja, megfelelő. Munkafegyelme példamutató.

Feladatmegoldó képessége:

Gyors észjárású, pontosan, önállóan, segítséggel dolgozik, kreatív, csak segítséggel dolgozik, gyakran, ritkán igényel segítséget. Az utasításokat megérti, követi, nem érti, Önellenzése pontos, általában pontos, megbízható, pontatlan. Iskolai kötelezettségeit csak szülői és nevelői figyelmeztetésre teljesíti.

Felszerelését, környezetét rendben tartja, mindig, legtöbbször, általában, próbálja, segítséggel, vigyáz a mások és a saját holmijára.

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

Olvasás

1. osztály

Kiváló

Olvasókönyvéből 1 perc alatt el tud olvasni hangosan 4 sornyi szöveget. (A szöveg 200 betűből áll.) Olvasás közben legfeljebb 3 újramezdési, más olvasási hibát követ el. 1 perc alatt némán el tud olvasni 3 mondatot, és meg tudja oldani a megértésüket ellenőrző feladatokat is. Olvasókönyvéből némán el tud olvasni egy oldalnyi szöveget. (A szöveg 15-20 mondatból áll.) Olvasás után ki tudja választani a szöveg témáját. Feladatok megoldásával meg tudja keresni a szöveg fontos adatait, kijelentéseit. A szöveg megértéséhez el tudja olvasni az ismeretlen jelentésű szavak magyarázatát.

Jó

Olvasókönyvéből 2 perc alatt el tud olvasni hangosan 4 sornyi szöveget. (A szöveg 200 betűből áll.) Olvasás közben legfeljebb 5 újramezdési, más olvasási hibát követ el. 1 perc alatt némán el tud olvasni 3 mondatot, és meg tudja oldani a megértésüket ellenőrző feladatokat is. Olvasókönyvéből némán el tud olvasni féloldalnyi szöveget. (A szöveg 15-20 mondatból áll.) Olvasás közben ki tudja választani a szöveg témáját. Feladatok megoldásával meg tudja keresni a szöveg fontos adatait, kijelentéseit. A szöveg megértéséhez el tudja olvasni az ismeretlen jelentésű szavak magyarázatát.

Megfelelt

Olvasókönyvéből 2 perc alatt el tud olvasni hangosan 4 sornyi szöveget. (A szöveg 200 betűből áll.) Olvasás közben 10-nél többször nem hibázik. (betűcserét, betűkihagyást, betűtévesztést, más olvasást, újramezdést nem vét). 2 perc alatt némán el tud olvasni 3 mondatot, és meg tudja oldani a megértésüket ellenőrző feladatokat is. Olvasókönyvéből el tud olvasni egy bekezdésnyi szöveget. (A szöveg 5-8) mondatból áll. A szövegben meg tudja keresni a feladatok megoldásával a fontos adatokat, kijelentéseket.

Gyenge

Olvasókönyvéből 3 perc alatt el tud olvasni hangosan 4 sornyi szöveget. (A szöveg 200 betűből áll.) Olvasás közben 10-nél többször nem hibázik. (betűcserét, betűkihagyást, betűtévesztést, más olvasást, újramezdést nem vét). 3 perc alatt némán el tud olvasni 3 mondatot, és meg tudja oldani a megértésüket ellenőrző feladatokat is. Olvasókönyvéből el tud olvasni féloldalnyi szöveget. (A szöveg 10-15 mondatból áll). A szöveg megértéséhez el tudja olvasni az ismeretlen jelentésű szavak magyarázatát.

2. osztály

Kiváló

Az olvasókönyvből vagy a munkafüzetéből 5 perc alatt némán el tud olvasni 15 mondatos szöveget. A szöveg után következő feladatokat egyedül meg tudja oldani. Felkészülés után 7-8 mondatos szöveget hibátlanul fel tud olvasni egy perc alatt. Az ismeretlen szavakat az olvasókönyvében és az Ablak-Zsiráfban egyedül tudja megkeresni, és el tudja olvasni a szómagyarázatokat. Ha elolvasott egy szöveget, meg tudja mondani, mi a témája. Azt is meg tudja mondani, hogy egy-egy bekezdés miről szól.

Jó

Az olvasókönyvből vagy a munkafüzetéből el tud olvasni 15 mondatos szöveget 5 perc alatt. Közben meg tudja oldani a szöveg után lévő feladatokat is a tanító segítségével. Felkészülés után fel tud olvasni 6-8 mondatból álló szöveget legfeljebb 1 perc 10 másodperc alatt. Az Ablak-Zsiráfban és az olvasókönyvben az ismeretlen szavakat egyedül meg tudja keresni, és el tudja olvasni a szómagyarázatokat. Ha elolvasott egy szöveget, meg tudja mondani, mi a témája.

Megfelelt

Az olvasókönyvből vagy a munkafüzetéből 5 perc alatt némán el tud olvasni 10 mondatos szöveget. A tanító segítségével meg tud oldani a szöveghez kapcsolódó feladatokat is. Felkészülés után fel tud olvasni 7-8 mondatos szöveget másfél perc alatt. Az Ablak-Zsiráfban és az olvasókönyvben tud egyedül szómagyarázatot olvasni.

Gyenge

Az olvasókönyvből vagy a munkafüzetéből 5 perc alatt némán el tud olvasni 10 mondatos szöveget. A szöveg után következő feladatokat segítséggel meg tudja oldani. Felkészülés után fel tud olvasni 7-8 mondatos szöveget kétfél perc alatt. Az Ablak-Zsiráfban és az olvasókönyvben tud egyedül szómagyarázatot olvasni.

3. osztály

Kiváló

Némán el tud olvasni 25 mondatos (kb. 180 szavas) szöveget öt perc alatt. Ez idő alatt meg tudja oldani a szöveghez kapcsolódó 2-3 adatkereső vagy lényeg-kiemelési feladatot. Figyelmeztetésre egyedül tudja javítani a hibáit. Önállóan fel tud készülni 7-8 mondatos szöveg felolvasására. Felolvasás közben legfeljebb 2-3 alkalommal ejt hibát (újrakezdés vagy más olvasás). A hangsúly- vagy hanglejtéshibát tudja önállóan javítani más, ismert szaklexikonban. A szómagyarázatokat önállóan tudja értelmezni. Megbeszélés után a munkafüzetében levő szövegeket egyedül fel tudja dolgozni: alá tudja húzni a legfontosabb mondatokat, adatokat,

meg tudja mondani, hogy mi a szöveg témája, röviden el tudja mondani a tartalmát, és segítséggel le tudja írni a vázlatát. Az elolvasott szövegek között felismeri a leíró és az elbeszélő ismeretterjesztő szöveget, a hírt, a tudósítást, a közleményt, a riportot, az interjút és a könyvismertetést.

Jó

Némán el tud olvasni a munkafüzetből - vagy a tanító által kijelölt más szövegből - 20 mondatos (kb. 150 szavas) szöveget öt perc alatt. Ez idő alatt önállóan meg tudja oldani a szöveghez kapcsolódó 2-3 adatkeresési és lényeg kiemelési feladatot. A hibáit figyelmeztetés után javítani tudja. Öt perces felkészülés után fel tud olvasni 7-8 mondatos szöveget. Közben legfeljebb 5-ször hibázik (újrakezdés vagy mást olvasás). Ha hangsúly- vagy hanglejtéshibáira figyelmezteti valaki, ki tudja javítani a hibát. Ha elolvas egy szöveget, meg tudja mondani, mi a témája, röviden ismertetni tudja a tartalmát, és azt vázlatban is tudja rögzíteni (segítséggel). Az elolvasott szövegek között felismeri az elbeszélő és a leíró ismeretterjesztő szövegeket, a hírt, a riportot, az interjút és a könyvismertetést.

Megfelelt

Öt perc alatt némán el tud olvasni a munkafüzetéből 15 mondatos szöveget (kb. 120 szó). Ez idő alatt segítséggel meg tudja oldani a szöveghez kapcsolódó feladatok közül legalább 2-3-at. Ötpercenyi felkészülés után folyamatosan fel tud olvasni 5-7 mondatos szöveget. Eközben öt újrakezdési vagy mást olvasási hibánál többet nem ejt. Az időtartam- és a hangsúlyhibáit tanítója segítségével ki tudja javítani. Egyedül tud címszavakat keresni és olvasni. A munkafüzetben, könyvben levő szómagyarázatokat *segítség* nélkül tudja értelmezni. Az olvasott szövegek között felismeri az ismeretterjesztő szövegeket, a hírt és a könyvismertetést.

Gyenge

Némán el tud olvasni a munkafüzetből 15 mondatos szöveget (kb. 120 szó). Meg tudja oldani a szöveghez kapcsolódó 2-3 adatkeresési feladatot is. Öt perc felkészülés után el tud olvasni hangosan 5 mondatos szöveget. Eközben legfeljebb öt hibát (újrakezdés, mást olvasás) követ el.

Kommunikáció

Szóbeli szövegalkotás

1. osztály

Kiváló

Képes mondatokban beszélni. Gondolatait helyesen mondatokba rendezi. Tudja, milyen helyzetekben és hogyan kell köszönni az ismerősöknek. Mindenkit udvariasan szokott megszólítani. Tud jól szerkesztett elbeszélést mondani, amelyben szerepel az esemény helye, ideje és a szereplők. Az eseményeket időrendben mondja el. Bárkinek tud udvariasan, pontosan üzenetet átadni.

Jó

Kapcsolatteremtésre képes. Helyes szóhasználattal beszél kevés tanítói segítséggel. Kis segítséggel képes mondatok alkotására. Az ismerősöknek mindig szokott köszönni. Majdnem mindig udvariasan szólítja meg a gyerekeket és a felnőtteket. Tud udvariasan bemutatkozni felnőtteknek is. Figyelmeztetésre a szövegszerkesztési hibáit javítani tudja. Udvariasan, pontosan tud üzeneteket átadni az ismerőseimnek. Kérdésekre meg tudja mondani a teljes nevét, édesanyja, édesapja és a testvérei nevét, foglalkozását és munkahelyét, a lakcímünket, a tanítója és az igazgatója nevét, valamint az iskola címét. Beszélgetés közben nem szakít félbe fölöslegesen másokat.

Megfelelő

Akadozva, szünetekkel beszél. Szókincse nem elég. Tanítói segítséggel, kérdésekkel képes önálló szóbeli kifejezésre. Az ismerősöknek mindig szokott köszönni. Tudja, hogyan kell udvariasan megszólítani valakit. Tud udvariasan kérni és tudakozódni. Tudja, hogyan kell bemutatkozni a felnőtteknek. Az események időrendjében legfeljebb 2-3-szor hibázik. Az ismerősöknek pontosan ad át az üzeneteket. Ha valaki megszólítja, vagy kérdez tőlem valamit, odafigyel. Kérdésekre meg tudja mondani a teljes nevét, édesanyja, édesapja és a testvérei nevét, foglalkozását és munkahelyét, a lakcímünket, a tanítója és az igazgatója nevét, valamint az iskola címét. Beszélgetés közben nem szakít félbe fölöslegesen másokat.

Gyenge

Egy szavas válaszokra képes. Szókincse szegény. Nem képes a szavak, mondatok kialakítására. Kapcsolatteremtésre nem képes. . Kérdésekre meg tudja mondani a teljes nevét, édesanyja, édesapja és a testvérei nevét, foglalkozását és munkahelyét, a lakcímünket, a tanítója és az

igazgatója nevét, valamint az iskola címét. Beszélgetés közben nem szakít félbe fölöslegesen másokat.

2. osztály

Kiváló

Szívesen és biztosan használja a beszédet. Tartalmilag összefüggő 4-5 mondatos beszámolóra képes. Megfelelő hangerővel, hanglejtéssel beszél. Ha kiscsoportban beszélget, figyelmesen végighallgat másokat. Ok nélkül nem szakítja félbe mások beszédét. Nem kalandozik el a témától. Tud helyesen bemutatkozni. Tud udvariasan kérni, gyerekeket felszólítani valamire. Tud szabályos elbeszélő szöveget és leíró szöveget mondani. Kapcsolatteremtése nagyon jó.

Jó

Szívesen és biztosan használja a beszédet. Tartalmilag összefüggő 4-5 mondatos beszámolóra képes. Megfelelő hangerővel, hanglejtéssel beszél. Ha kiscsoportban beszélget, figyelmesen végighallgat másokat. Ok nélkül nem szakítja félbe mások beszédét. Nem kalandozik el a témától. Tud helyesen bemutatkozni. Tud udvariasan kérni, gyerekeket felszólítani valamire. Tud szabályos elbeszélő szöveget és majdnem hibátlan leíró szöveget mondani. Beszédhelyzetekben kissé bizonytalan, de képes a gondolatait összerendezni. Kapcsolatteremtése jó.

Megfelelő

Szívesen vesz részt az órán, gyakran téved. Fogalmakat, helyzeteket rosszul értelmez. Részletekbe vesző. Tud helyesen bemutatkozni. Felnőttektől is, gyerekektől is tud udvariasan kérni. Tud történetet mondani, amelyben az események helyes sorrendben követik egymást, szereplőit. Ha kiscsoportban beszélgetünk, figyelmesen végighallgatja a beszélőket. Nem szakítja félbe ok nélkül mások beszédét. Bizonytalan, halk, félénk.

Gyenge

Ritkán és bizonytalanul igazodik el a mindennapi beszédben. Tanítói kérdésekre egy szavas válaszokat ad. Ritkán és nem szívesen szólal meg. Szókincse fejlesztésre szorul. Egyéni

beszélgetések szükségesek számára. Szókincse szegényes. Bizonytalan minden megnyilatkozása. Közömbös társaival, kapcsolatteremtésre nem képes. Ismeretei hiányosak. Ha kiscsoportban beszélgetünk figyelmesen hallgat.

3. osztály

Kiváló

Magabiztos, szívesen készül önálló szövegalkotásra. Képes a lényeges gondolatok kiemelésére. Tisztán, világosan fejezi ki gondolatait. Aktívan dolgozik. Beszédhelyzetekben önálló. Tud udvariasan kérni, tudakozódni. Tiszteletteljesen meg tud hívni bárkit a rendezvényekre: udvariasan, pontos szövegalkotással hirdeti gyerekeknek. Mások bejelentéseit, panaszait tudja elemezni és javítani a szövegalkotás és az illem szempontjából.

Tud hosszabb és érdekes elbeszélést, mesét mondani tématarással, párbeszéd alkalmazásával. A szövegei olyan hallgatók számára is jól érthetők, akik az előadott eseményekről és azok körülményeiről előzőleg semmit sem tudtak. Növényekről, állatokról, tárgyakról, képzőművészeti alkotásokról, személyekről, tevékenységekről tud részletes, pontos - ha kell, szakszerű - leírást adni. Mondatai kapcsolódnak egymáshoz. Amit leír, azt olyan hallgató is el tudja képzelni, aki soha-sem látta a leírás tárgyát. Kiscsoportos beszélgetés közben figyelemmel végighallgat másokat. Ha meg akar szólalni, azt tapintatosan tudja jelezni. Kérdései; megjegyzései, hozzászólásai lényegesek, érdekesek, tovább építik a témát.

Jó

Önállóan képes a tartalom, a lényegre irányuló gondolatok megfogalmazására. Hosszabb szövegrészek értelmezésében bizonytalan. Bizonytalan beszédhelyzetekben. Szívesen dolgozik vagy írásban, vagy szóban. Értelmezésében bizonytalan. Az órán nem aktív ugyan, de érti a lényeges dolgokat. Bizonytalan a beszédhelyzetekben. Begyakorlott szöveget, ismereteket eredményesen használja. Szívesen dolgozik, vagy írásban, vagy szóban. Tud udvariasan bemutatkozni felnőtteknek, gyerekeknek. Udvariasan tud kérni, tudakozódni gyerekektől és felnőttektől is. Tud hirdetni gyerekeknek. El tudja érni, hogy mindenki figyelje rá. Tud hosszabb elbeszélést, mesét mondani. Közben alig-alig követ el olyan hibát, amely miatt a hallgató ne érthetné a történetet. Növényekről, állatokról, személyekről, tárgyakról, tevékenységekről tud pontos, részletes leírást adni olyan hallgatónak is, aki nem látta azt, amiről beszél. Kiscsoportos beszélgetés közben figyelemmel végighallgat másokat, csak lényeges

kérdéseket tesz fel. Kérdései, hozzászólásai, megjegyzései a témához tartoznak. Át tudja venni tapintatosan a szót másoktól.

Megfelelő

Bizonytalan, csak egy-egy őt érdeklő témában képes a szövegalkotásban. Memorizálása megfelelő. Beszédhelyzetekben lassú. A témától függően dolgozik. Sok beszélgetéssel bizonytalansága megszüntethető. Tud udvariasan bemutatkozni felnőtteknek, gyerekeknek. Tud kérni, tudakozódni udvariasan. Felnőtteket és gyerekeket meg tud hívni a rendezvényeinkre. Tud olyan elbeszélést, mesét mondani, amelyben az események időrendben követik egymást, és a szereplők cselekvései jól követhetők. Tud növényről, állatról, tárgyról, tevékenységről szakszerű leírást adni. Törekszik arra, hogy mondatai sorrendje ne legyen hibás.

Gyenge

Segítséggel, rávezető kérdésekkel képes a tartalom elmondására. A lényeg kiemelését nem érti. Szókincse fejletlen. Tanítói segítséggel képes gondolatai összpontosítására. 4-5 hibával dolgozik önálló írásnál tudja, hogyan kell bemutatkozni, kérni, tudakozódni, hirdetni. Tud olyan elbeszélést, mesét mondani, amelyben az események időrendben követik egymást. Tud növényekről, állatokról, tárgyokról, tevékenységekről leírást adni. A szövegben minden lényeges tudnivalót elmond. Végighallgatja mások beszédét, indokolatlanul nem szól közbe tud udvariasan bemutatkozni felnőtteknek, gyerekeknek

Írás, íráshasználat

1. osztály

Kiváló

Le tudja írni valamennyi magyar kis-és nagybetűt. Tudja alakítani ezeket az írásjeleket: .?,-,,” ( ) füzetete tiszta, rendes. Szabályos betűket ír és helyesen kapcsolja őket. A betűket a vonalrendszerben helyesen helyezi el, és a méretük is pontos. Az írást mindig a sor elején kezdi, és nem lépi át a margót. 1 perc alatt legalább 16 betűt le tud másolni. 8 szó vagy 8 szóból álló mondat (35 betű) másolásakor és tollbamondásakor nincs az írásában betűkihagyás, betűbetoldás, betűtévesztés, betűcsere, szókihagyás. Másolásakor helyesen jelöli a szavakban a hosszú és a rövid hangokat. Tollbamondáskor helyesen jelöli a hosszú és a rövid hangokat akkor, ha a lediktált szavakat helyesen tudja ejteni. A szójegyzékben lévő szavakban minden esetben helyesen jelöli a *j* hangot. Minden esetben nagybetűvel kezdi a szójegyzékben lévő

személyneveket, a saját nevét, az osztálytársai nevét, a lakóhelye nevét. Másolásakor és tollbamondásakor legtöbbször nagybetűvel kezdi a mondatokat. Ha a hibáira felhívja valaki a figyelmét, akkor önállóan ki tudja javítani azt. Egy kis segítséggel el tudja választani a szavakat a sor végén.

Jó

Le tudja írni valamennyi magyar kis-és nagybetűt. Tudja alakítani ezeket az írásjeleket: .?,-,,” ( ) Füzete tiszta, rendes. Szabályos betűket ír és helyesen kapcsolja őket. A betűket a vonalrendszerben helyesen helyezi el, és a méretük is pontos. Az írást mindig a sor elején kezdi, és nem lépi át a margót. 1 perc alatt legalább 16 betűt le tud másolni. 8 szó vagy 8 szóból álló mondat (35 betű) másolásakor és tollbamondásakor legfeljebb egy hibája van. Ha megmutatják a hibáját ki tudja javítani. Ha a szójegyzékben lévő szavakat leírja, a hosszú és a rövid hangokat mindig helyesen jelöli. A szójegyzékben lévő szavak másolásakor mindig helyesen jelöli a j hangot. Minden esetben helyesen jelöli a j hangot ezekben a szavakban: *Károly, ibolya, lyuk, golya, tej, jön*. Minden esetben nagybetűvel kezdi a szójegyzékben lévő személyneveket, a saját nevét, az osztálytársai nevét, a lakóhelye nevét. Másolásakor mindig nagybetűvel kezdi a mondatokat. Egy kis segítséggel el tudja választani a szavakat a sor végén.

Megfelelt

Le tudja írni valamennyi magyar kis-és nagybetűt. Tudja alakítani ezeket az írásjeleket: .?,-,,” ( ) Betűinek alakja és mérete csak néha tér el a szabályostól. A betűket a vonalrendszerben helyesen helyezi el. Az írást mindig a sor elején kezdi, és csak néha lépi át a margót. 1 perc alatt legalább 10 betűt tud másolni. 7 szó vagy 7 szóból álló mondat (30 betű) másolásakor és tollbamondásakor négynél kevesebb hibája van. Ha megmutatják a hibáit, ki tudja javítani őket. A szójegyzékben lévő szavak másolásakor és tollbamondásakor helyesen jelöli a hosszú és a rövid hangokat. A szójegyzékben lévő szavak másolásakor helyesen jelöli a j hangot. A szójegyzékben lévő szavak másolásakor és tollbamondásakor helyesen írja a személynevek kezdőbetűjét. Másolásakor mindig nagybetűvel kezdi a mondatokat.

Gyenge

Le tudja írni valamennyi magyar kis-és nagybetűt. Tudja alakítani ezeket az írásjeleket: .?,-,,” ( ) Betűinek alakja és mérete csak néha tér el a szabályostól mindig a sor elején kezdi, és csak néha lépi át a margót. 1 perc alatt legalább 7 betűt tud másolni. 7 szó vagy 7 szóból álló mondat (30 betű) másolásakor és tollbamondásakor hatnál kevesebb hibája van. Ha megmutatják a

hibáit, ki tudja javítani őket. A szójegyzékben lévő szavakat le tudja írni tollbamondással is. ...7 szóban hatnál kevesebb hibát vét. Ha megmutatják a hibáit (betűkihagyás, betűbetoldás, betűtévesztés, betűcsere, szókihagyás), ki tudja javítani őket. A szójegyzékben lévő szavak másolásakor helyesen jelöli a hosszú és a rövid hangokat. Másolásakor helyesen jelöli a hangot legalább ezekben a szavakban: *Károly, ibolya, lyuk, gólya, osztály, tej, jön*. Másolásakor helyesen írja legalább a szójegyzékben lévő személynevek kezdőbetűjét. Tollbamondáskor helyesen jelöli a hosszú és a rövid hangokat legalább ezekben a szavakban: *áll, cím, csepp, főz, gally, hull, ír, itt, jobb, jött, kedd, kell, könny, lett, óra, orr, ott, ők, ősz, öt, őt, őz, rossz, száll, szál, szebb, tett, tó, tű, tűz, új, ujj, öt, vett, víz, varr, víz*.

2. osztály

Kiváló

Szabályos betűket ír, és helyesen kapcsolja őket. 1 perc alatt legalább 25 betűt tud lemásolni. 11 sornyi mondat másolásakor vagy tollbamondásakor nincs az írásában betűkihagyás, betűbetoldás, betűtévesztés, betűcsere, szókihagyás. Másolás és diktálás után helyesen jelöli a rövid és a hosszú hangokat. Minden esetben helyesen jelöli a szójegyzékben szereplő szavakban a *j* hangot. Másolás és diktálás után helyesen írja a hasonulást és az összeolvadást tartalmazó szavakat. Minden esetben nagybetűvel kezdi a személyneveket, az általa ismert földrajzi neveket és a folyóiratok címét. Másolás és diktálás után megfelelő írásjellel zárja az egyszerű mondatokat. Elválasztási hibáit képes önállóan kijavítani.

Jó

Szabályos betűket ír, és helyesen kapcsolja őket. 1 perc alatt legalább 22 betűt le tud másolni. 11 szavas szöveg másolásakor vagy diktálásakor legfeljebb 1 hibát követ el. A hibát egyedül meg tudja találni, és javítani is tudja. Másolás és diktálás után a szójegyzékben szereplő szavakban helyesen jelöli a hosszú és a rövid hangokat, valamint a *j* hangot. Másolás és diktálás után hibátlanul jelöli a mondatkezdő nagybetűt, a személynevek és az ismert városnevek kezdőbetűjét. Másolásakor helyesen írja a hasonulást és az összeolvadást tartalmazó szavakat. Másolás és diktálás után megfelelő írásjellel zárja az egyszerű mondatokat. Írásbeli szövegalkotáskor helyesen jelöli a mondatok és a személynevek kezdőbetűit. Elválasztási hibáit képes önállóan kijavítani.

Megfelelt

A füzete tiszta, rendes, és szabályos alakú betűket ír. 1 perc alatt legalább 18 betűt le tud másolni. 10 szóból álló szöveg másolásakor vagy tollbamondásakor háromnál kevesebb hibája van. Ha megmutatják a hibákat, ki tudja javítani őket. Másolás és diktálás után helyesen jelöli a hosszú és a rövid hangokat a szójegyzékben szereplő szavakban. Másolásakor helyesen jelöli a *j* hangot a szójegyzékben szereplő szavakban. Másolás és diktálás után hibátlanul jelöli a mondatkezdő nagybetűt, a személynevek és az ismert városnevek kezdőbetűjét. Másolásakor helyesen írja a hasonulást és az összeolvadást tartalmazó szavakat. Írásbeli szövegalkotás esetén a mondatokat nagy kezdőbetűvel írja. Elválasztási hibáit tanítói segítséggel ki tudja javítani.

Gyenge

Tiszta, rendes a füzete. 1 perc alatt legalább 15 betűt le tud másolni 10 szóból álló szöveg másolásakor vagy tollbamondásakor ötnél kevesebb hibája van. Ha megmutatják a hibákat, ki tudja javítani őket. A betűi alakja felismerhető, az írása olvasható.

3. osztály

Kiváló

Minden írásbeli munkája szép, tiszta. Írástechnikai hibát nem ejt. 3 perc alatt legalább 90 betűt le tud írni. Felismeri és meg tudja nevezni a tanult helyesírási szabályokat. Képes helyesírási elemzésre, s ennek alapján a hiba javítására. Minden esetben hibátlanul jelöli az igekötős igék és a névutós szerkezetek egybe- és különírását. Hibátlanul el tudja választani az egyszerű szavakat toldalékolt formában is. Az idegen szavak helyesírási hibáit tantója jelzésére önállóan tudja javítani. Minden esetben le tudja írni hibátlanul a személy- és az állatneveket, valamint a környezetében előforduló földrajzi és intézményneveket. Minden esetben helyesen jelöli a mondatkezdő nagybetűt és a mondatvégi írásjelet. Tudja helyesen alkalmazni a mondatközi írásjeleket az összetett mondatok tagmondathatárai, valamint a halmozott mondatrészek között.

Jó

Minden írásbeli munkája tiszta, normához igazodó. Írástechnikai hibáit önállóan tudja javítani. 3 perc alatt legalább 90 betűt le tud írni. Hibátlanul másol. Diktálás és akaratlagos írás után nevelői visszajelzésre minden típusú helyesírási hibát önállóan tud javítani. Hibátlanul tudja

jelölni az igekötős és a névutós szerkezetek egy-be és külön írását. Hibátlanul tudja elválasztani az egyszerű szavakat toldalékolt formában is. Az összetett és az idegen szavak elválasztási hibáit nevelői visszajelzésre önállóan tudja javítani. Minden esetben le tudja írni hibátlanul a személy- és az állatneveket, valamint a környezetében előforduló földrajzi és intézményneveket. Helyesen tudja jelölni a mondatkezdő nagybetűt, s egyszerű mondatok végén az írásjeleket. Előzetes elemzés után helyesen tudja alkalmazni a mondatközi írásjeleket az összetett mondatok tagmondathatárai és a halmozott mondatrészek között.

Megfelelt

Minden írásbeli munkája tetszetős, normához igazodó. 3 perc alatt legalább 70-75 betűt le tud írni. Másolási hibáját önellenőrzés során javítani tudja, nem hagy helyesírási hibát a lemásolt szövegben. Tudja helyesen jelölni a *.j* hangot a szójegyzékben szereplő szavak leírásakor. A személy- és az állatneveket másolás és diktálás után le tudja írni hibátlanul, valamint a környezetében előforduló földrajzi és intézményneveket is. A hangkapcsolat-hibáit nevelői visszajelzésre tudja javítani. A toldalékos és az összetett szavak elválasztási hibáit tanítói visszajelzésre tudja önállóan javítani. Másolás, diktálás és akaratlagos írás esetében helyesen jelöli a mondatkezdő nagybetűt. Egyszerű mondatok esetén a mondatvégi írásjeleket is. Hibátlanul jelöli az igekötős és a névutós szerkezetek egybe- és különírását.

Gyenge

Tiszta, rendes a füzete, írása a normának megfelelő. 3 perc alatt legalább 60-70 betűt le tud írni. 20 szóból álló szöveg másolásakor vagy tollbamondásakor ötnél kevesebb hibája van, nevelői segítséggel tudja őket javítani. A személy- és az állatneveket le tudja írni, valamint a környezetében előforduló földrajzi és intézményneveket másolás és diktálás után; legfeljebb egy-két hibát ejtek. Hibátlanul el tudja választani az egyszerű szavakat. Másolás és diktálás után helyesen tudja jelölni a mondatkezdő nagybetűt. Egyszerű mondat esetén a mondatvégi írásjeleket is.

Fogalmazás

3. osztály

Kiváló

Tud adott eseményhez hírt, hirdetést, meghívót szerkeszteni, valamint ezek hibája esetén képes ezeket kijavítani. Képes 10-15 mondatnyi elbeszélő szöveget írni 1-2 mondat szerkesztési hibával. Tud 8-10 mondatnyi leíró szöveget írni növényekről, állatokról, személyekről, tárgyokról, tevékenységekről. Szövegeit bekezdésekkel tagolja. Olvasott szövegről tud vázlatot írni.

Jó

Tud adott eseményhez hírt, hirdetést, meghívót szerkeszteni. Képes 8-10 mondatnyi elbeszélő szöveget írni, amely legfeljebb 2-6 mondat szerkesztési hibát tartalmaz. Tud leíró jellegű szöveget írni növényekről, állatokról, személyekről, tárgyokról, tevékenységekről. Írásait, ha szükséges, bekezdésekre tagolja. Tud levelet írni, amely tartalmaz megszólítást és pontos záradékot.

Megfelelt

Tud egyedül hírt, hirdetést és meghívót szerkeszteni. Képes legalább 8-10 mondatnyi elbeszélő szöveget írni, amelyben a az események időrendben követik egymást. A mondatok kapcsolódásában és szerkesztésében kétmondatonként legfeljebb egy hiba van. Növényekről, állatokról, személyekről tud leíró szöveget írni. Ha levelet ír, az tartalmaz megszólítást, elköszönést, dátumot és aláírást is.

Gyenge

Megadott adatokból tud hírt, hirdetést és meghívót szerkeszteni. Tud legalább 5 mondatnyi elbeszélő szöveget alkotni. Tud növényekről, állatokról, tárgyokról leíró szöveget írni. Írásainak tud címet adni. Képes levelet írni megszólítással és hibátlan záradékkal. Írásait, ha szükséges, bekezdésekkel tagolja.

Helyes ejtés

Kiváló

Szavakat, szópárokat, szószerkezeteket és mondatokat helyes artikulációval, időtartammal, hangsúllyal és ritmussal tud ejteni, ha előtte erre mintát kapott. Szószerkezeteket, rövid (3-4 szavas) egyszerű mondatokat tud a megadott hangsúlyjeleknek megfelelően olvasni. Ha előzetesen felkészül az olvasásra, akkor mondatokat és szöveget is tud helyes artikulációval, hangsúllyal és hanglejtéssel, betűejtés nélkül olvasni. Tud verset mondani és felolvasni megfelelő artikulációval, időtartammal, hangsúlyozással és hanglejtéssel. A levegővételi helyeket megtartja, ha szükséges, hangerőváltást is tud alkalmazni.

Jó

A szavakat, szópárokat, szókapcsolatokat és mondatokat helyes artikulációval, időtartammal és hangsúllyal tudja ejteni, ha előtte helyesen ejtve hallotta. Szavakat, szókapcsolatokat, mondatokat és rövid szöveget helyes artikulációval, hangsúllyal és hanglejtéssel tudja olvasni, ha előzetesen felkészült rá. A hangkapcsolatok olvasásakor nem követ el betűejtési hibát. Tud verseket olvasni és elmondani helyes artikulációval, időtartammal, hangsúllyal és szünettartással.

Megfelelt

Társaival együtt tud légző-, hangadás-, artikulációs ritmus- és időtartam-gyakorlatokat végezni. Szavakat, szópárokat, szószerkezeteket és rövid mondatokat tud megfelelő artikulációval, időtartammal, hangsúllyal ejteni, ha előtte helyesen ejtve hallott. Szószerkezeteket és rövid mondatokat tud helyes hangsúllyal olvasni, ha a hangsúlyjelek adottak. Rövid egyszerű mondatok olvasásakor a hanglejtés megfelelő. A hangkapcsolatokat igyekszik helyesen olvasni, ritkán követ el betűejtési hibát. A tanult verseket és mondókákat el tudja mondani helyes artikulációval, időtartammal és hangsúllyal.

Gyenge

Társaival közösen tudok légző-, artikulációs és ritmusgyakorlatokat végezni. Képes a hangerőváltásra is. A szavakat és a szószerkezeteket megfelelő időtartammal és hangsúllyal tudja ejteni, ha előtte helyesen ejtve hallotta. A tanult verseket és mondókákat el tudja mondani időtartam- és hangsúlyhiba nélkül.

2. osztály

Nagyon jó

Szókapcsolatokat, egyszerű és összetett mondatokat jól artikulálva, helyes időtartammal, hangsúllyal és hanglejtéssel tudja ejteni. A tanult verseket és meserészleteket el tudja mondani helyes ejtési hiba nélkül. Vigyáz arra, hogy beszéd közben ne kövessen el helyes ejtési hibát.

Jó

Szókapcsolatokat, egyszerű és összetett mondatokat helyes hangsúllyal és hanglejtéssel, jó időtartammal tudja kiejteni. Közben jól artikulál. A megtanult verseket és meserészleteket jól artikuláltan, jó időtartammal, helyes hangsúlyozással és hanglejtéssel tudom elmondani.

Megfelelt

Szókapcsolatokat és egyszerű mondatokat helyes hang-súllyal és hanglejtéssel, jó időtartammal tudok kiejteni. Közben jól artikulálok. A megtanult verseket, meserészleteket jól artikuláltan, jó időtartammal el tudom mondani.

Gyenge

Szókapcsolatokat és egyszerű mondatokat helyes hangsúllyal és hanglejtéssel tudja kiejteni. A megtanult verseket, meserészleteket jól artikuláltan, időtartamhiba nélkül tudja elmondani.

3. osztály

Nagyon jó

Felolvasás és versmondás közben nem lepeg, és nem hadar. Helyesen alkalmazza a kiemelés eszközeit (hangsúly, hanglejtés, szünet, hangerőváltás). Időtartamhibát alig ejt. Válaszolás, magyarázatadás, előadás, leírás, beszélgetés stb. közben tisztán artikulálok, helyes időtartammal, hangsúlyozással és tempóval beszél. Tud alkalmazni a kiemelés eszközeit is.

Jó

Felolvasás és versmondás közben nem lepeg, és nem hadar. Helyesen alkalmazza a kiemelés eszközeit (hangsúly, hanglejtés, szünet, hangerőváltás). Időtartam- és artikulációs hibáit tudja javítani. Válaszolás és beszélgetés közben kevés helyes ejtési hibát követ el.

Megfelelt

Felolvasás és versmondás közben nem lepeg és nem hadar. Esetleg elkövet néhány időtartam-, hangsúly- vagy hanglejtés-hibát, de figyelmeztetésre javítani tudja őket. Válaszolás és beszélgetés közben is törekszik a helyes időtartam érzékeltetésére, a helyes artikulálásra, hangsúlyozásra, hanglejtésre.

Gyenge

Felolvasás és versmondás során kevés hangsúly- és hanglejtéshibát követ el, és segítséggel javítja is őket. Jól artikulálva, helyes időtartammal olvas. Válaszolás és beszélgetés közben ügyel a helyes artikulálásra és időtartamra.

Nyelvtan

2. osztály

Nagyon jó

Szívesen vesz részt az órákon. Szókincse fejlett, szinonim szavakat gyűjt, tud, ismer. Mondatfajtaikat alkot a szándéknak megfelelően. Biztosan szótagol. Az alapszókészlet szavain túl biztos helyesírással ír.

Jó

Szívesen dolgozik. Szókincse fejlett, szinonim szavakat gyűjt, tud, ismer. A mondatfajtaikat ismeri, de még bizonytalan. A szavak ellentétét, szinonimáit ismeri. Biztosan szótagol. Bizonytalan a mondatok alkotásánál. 3-4 hibával dolgozik.

Megfelelő

Mondatalkotásnál, szógyűjtésnél téveszt. Jó kezdeményezéseit nem képes kifejezően előadni. Hibát vét munkáiban. Teljesítménye változó. Érti, de nem tudja szavakban kifejezni gondolatait. Helyesírása pontatlan.

Gyenge

Sokszor téved, téveszt. Nincs kialakult fogalma a szavak jelentésénél. A mondatfajtaikat ismeri, de nagyon bizonytalan. Szótagolásnál gyakran téveszt. Sok hibával dolgozik, mind szóban, mind írásban.

3. osztály

Nagyon jó

Felismeri és meg tudja nevezni egyszerű mondatokban a tanult szófajok közül a főneveket, az igéket, a mellékneveket, a számneveket és a névmásokat (személyes, határozatlan, általános). Felismeri és meg tudja nevezni a tanult toldalékok közül a többesjelet, a felszólító mód jelét, az *-i* melléknévképzőt, a múlt idő jelét. Felismeri és meg tudja nevezni a tanult szó szerkezeteket egyszerű és összetett mondatokban egyaránt. El tud különíteni az egyszerű mondatot az összetett mondatról. Felismeri és meg tudja nevezni a magas és a mély magánhangzókat. g) Felismerem az egyszerű és az összetett szavakat. Tud szólásokat, szóláshasonlatokat, közmondásokat szaklexikonok felhasználásával értelmezni. Tudja kezelni a *Szinonimaszótárt*. El tudja végezni az alábbi grammatikai műveleteket: átalakítás, szűkítés, bővítés, helyettesítés.

Jó

Felismeri az egyszerű mondatokban a tanult szófajok közül a főneveket, az igéket, a mellékneveket, a számneveket és a névmásokat. Felismeri és meg tudja nevezni a tanult toldalékok közül a többesjelet, az *-i* melléknévképzőt, a múlt idő jelét, az ige személyragjait és a birtokos személyragot. Tudja kezelni a *Szinonimaszótárt*. Tud szólásokat, szóláshasonlatokat, közmondásokat szaklexikonok felhasználásával értelmezni. Felismeri és meg tudja nevezni a magas és a mély magánhangzókat.

Megfelelt

Felismeri egyszerű mondatokban a tanult szófajok közül a főneveket, az igéket, a mellékneveket, a számneveket, az egyszerűbb névmásokat és a névelőket. Felismeri és meg tudja nevezni a többesjelet, az *-i* melléknévképzőt és a múlt idő jelét. Felismeri és meg tudja nevezni az egyszerű bővített mondatokban a tanult szó szerkezeteket. El tudja különíteni az egyszerű bővített mondatot az összetett mondatról. Helyesírása bizonytalan. Szabályismeretét nem alkalmazza pontosan. 4-5-6 hibával dolgozik Figyelme szórt. A tanult és begyakorolt ismeretekben vét. Az alapszókészlet szavait még gyakorolni kell.

Gyenge

Felismeri egyszerű mondatokban a tanult szófajok közül a főneveket, a mellékneveket, a számneveket, az egyszerűbb névmásokat. Felismeri a szófajokat. Helyesírása bizonytalan. Szabályismeretét nem alkalmazza pontosan. 4-5-6 hibával dolgozik Figyelme szórt. A tanult és begyakorolt ismeretekben vét. Az alapszókészlet szavait még gyakorolni kell.

MATEMATIKA

1. osztály

Nagyon jó

Biztosan felismeri, írja, olvassa a számokat a húszas számkörben, felismeri a páros és páratlan számokat. Tud igaz-hamis állításokat mondani tárgyáról, személyekről, számok tulajdonságairól, ezeket le is tudja írni. Biztosan használja a mennyiségek összehasonlításánál a $<$, $>$, $=$ jeleket. Tud számegyenest készíteni, és meg tudja rajta jelölni a számokat akkor is, ha összeg- vagy különbségalakúak. Hiba nélkül végzi el az összeadásokat, kivonásokat, pótlásokat a 20-as számkörben eszközhasználat nélkül.

Felismeri és tud is egyszerű (növekvő-csökkenő) sorozatokat képezni adott szabály alapján.

Biztosan felismeri az irányokat, és használja is a megfelelő kifejezéseket.

Tud egyszerű szöveges feladatot értelmezni rajz segítségével, tud megoldási tervet készíteni, válaszolni a szöveges feladat kérdésére. Számítása helyességét tudja ellenőrizni is.

Biztosan felismeri a háromszögeket, négyszögeket, ötszögeket, hatszögeket. Ezeket elő is tudja állítani. Oldalaik száma szerint csoportosítani is tudja őket.

A síkidomok tükörképét is elő tudja állítani.

Biztosan tud két mennyiséget összehasonlítani becsléssel, összeméréssel (hosszúság, űrtartalom). Tudja használni a „biztos”, „lehet”, „lehetetlen” „valószínű” kifejezéseket, ha játékos tevékenységek „eseményeit” kell jellemeznie.

Jó

Biztosan tudja, írni, olvasni a számok nevét a húszas számkörben, felismeri a páros és páratlan számokat. Tud igaz-hamis állításokat mondani tárgyáról, személyekről, számok tulajdonságairól. Biztosan használja a mennyiségek összehasonlításánál a $<$, $>$, $=$ jeleket.

Tud számegyenest készíteni, és meg tudja rajta jelölni a számokat akkor is, ha a számok között nem 1 a különbség. 20-as számkörben eszközhasználat nélkül tudja elvégezni az összeadásokat, kivonásokat, pótlásokat. Adott szabály alapján hiba nélkül tud növekvő és csökkenő sorozatokat képezni. Meg tud oldani összeadásra és kivonásra vezethető szöveges feladatokat.

Tud megoldási tervet készíteni. Felismeri a háromszögeket, négyszögeket, ötszögeket, hatszögeket. Ezeket elő is tudja állítani.

Választott egységekkel, illetve méterrel, kg-mal, literrel tud összehasonlítani hosszúságot, tömeget és űrtartalmat.

Megfelelt

Le tudja írni, olvasni a számok nevét a 20-as számkörben.

El tudja dönteni tárgyokról, személyekről, számok tulajdonságairól, hogy igazak-e vagy hamisak. Segítséggel meg tud fogalmazni ilyen állításokat.

Tudja használni a mennyiségek összehasonlításánál a $<$, $>$, $=$ jeleket. A számok helyét megtalálja a számegyenesen. Egyjegyű számokat biztonságosan össze tud adni és kivonni. A 20-as számkörben eszköz nélkül is tud összeadni és kivonni. Meg tudja oldani az összeadásra és kivonásra vezethető egyszerű szöveges feladatokat kis segítséggel. Felismeri és meg tudja nevezni a háromszögeket, négyszögeket, ötszögeket, hatszögeket.

Gyenge

Bizonytalan a számok írásában, olvasásában, a 20-as számkörben. Igaz-hamis állításokat csak segítséggel tud megfogalmazni. A $<$, $>$, $=$ jeleket gyakran hibásan alkalmazza. A számok helyét a számegyenesen gyakorta hibásan találja meg. Csak eszközzel tud 20-as körben összeadni, kivonni számokat, gyakran fordul elő hiba a feladatok megoldásában. Egyszerű szöveges feladatokat is csak segítséggel tud megoldani. A háromszögek, négyszögek, ötszögek, hatszögek felismerésében néha bizonytalan. Csak segítséggel tudja elvégezni a hosszúság, tömeg és űrtartalom mérését.

2. osztály

Nagyon jó

Biztosan írja, olvassa 100-as számkörben a számokat, a számegyenesen megtalálja a helyüket akkor is, ha összeg- vagy különbségalakúak. Tud halmazokat képezni és össze is tudja hasonlítani azokat. Eszköz nélkül biztosan tud összeadni, kivonni, szorozni és osztani a 100-as

számkörben, és meg tudja fogalmazni az alpműveletekre vonatkozó törvényeket. Tudja kirakással értelmezni a maradékos bennfoglalást. Felismeri és alkalmazza a műveletek helyes sorrendjét. Helyesen használja a zárójeleket. Egyedül meg tudja oldani nyitott mondatokat. Biztosan tud növekvő és csökkenő sorozatot képezni, ha megkapja a szabályt, illetve ezt önállóan fel is ismeri. Képes a helyes megoldási sorrendet betartva megoldani egyszerű és összetett szöveges feladatokat öt lépésben önállóan. Pontosan tud mérni a következő mértékegységekkel, valamint szöveges feladatokban tudja alkalmazni ezeket: m, dm, cm,(mm), kg, dkg, l, dl, cl (ml). Ismeri az órát és többféleképpen is meg tud határozni egy időpontot. Biztosan felismeri: a háromszöget, kört, négyszöget, ötszöget, hatszöget. A négyszögek közül ki tudja választani a négyzetet és a téglalapot. Meg tudja állapítani a síkidomok tükrösségét. A testek közül felismeri a téglatestet és a kockát, fel is tudja építeni modell alapján.

Jó

Biztosan írja, olvassa a 100-as számkörben a számokat, a számegyenesen megtalálja a helyüket akkor is, ha összeg- vagy különbségalakúak. Tud halmazokat képezni és össze is tudja hasonlítani őket. Elenyésző hibaszámmal eszköz nélkül biztosan tud összeadni, kivonni, szorozni és osztani a 100-as számkörben, és meg tudja fogalmazni az alpműveletekre vonatkozó törvényeket. Kis segítséggel tudja kirakással értelmezni a maradékos bennfoglalást. Meg tudja állapítani a műveletek helyes sorrendjét, és el is végzi azokat. Helyesen használja a zárójeleket. Ki tudja választani az adott nyitott mondatok halmazából az azonos megoldásúakat. A megadott szabály szerint tud növekvő vagy csökkenő számsorozatot képezni. Az egyszerű és összetett szöveges feladatokhoz önállóan tud megoldási tervet készíteni, és meg is oldja azokat. Tud mérni a következő mértékegységekkel, valamint szöveges feladatokban tudja használni ezeket, ha szükséges: m, dm, cm, kg, dkg, l, dl, cl. Ismeri az órát. Tud egyszerű síkidomokat jellemezni és osztályozni csúcsaik, oldalaik száma, szögeinek nagysága szerint. Felismeri a kockát és a téglatestet.

Megfelelt

Felismeri, írja, olvassa a számokat 100-as számkörben. A megadott halmazokat segítséggel össze tudja hasonlítani. Csak minimális hibával, esetleg eszközhasználattal el tudja végezni az alpműveleteket. Segítséggel és irányítással elvégzi kirakással a maradékos bennfoglalást. A zárójelek alkalmazásához, és a műveletek helyes sorrendjének megállapításához segítségre szorul. Segítséggel és próbálgatással meg tudja keresni a nyitott mondatok helyes megoldását.

Tud növekvő vagy csökkenő számsort képezni, ha a következő elemet csak hozzáadással vagy elvétellel kell képezni. Az egyszerű vagy összetett szöveges feladatok megoldási tervét segítséggel meg tudja alkotni, és a feladat kiszámítását eszerint önállóan elvégzi. Segítséggel mér a következő mértékegységekkel: m, dm, cm, kg, dkg, l, dl. A játékorán beállítja az adott időpontokat, segítséggel megállapítja, mit mutat. Felismeri a síkidomokat, és segítséggel csoportosítja azokat.

Gyenge

Felismeri, írja, olvassa a számokat a 100-as számkörben. A megadott halmazokat segítséggel összehasonlítja, de bizonytalan. Csak eszközök segítségével végzi el az alapműveleteket. A jó megoldásai száma gyakran kevesebb, mint a hibáié. A maradékos bennfoglalás értelmezésében segítséggel is bizonytalan. Gyakorta hibázik a zárójelek használatánál, és sokat hibázik a műveletek sorrendjének megállapításában. Csak segítséggel tudja megkeresni azokat a számokat, amelyek igazsá teszik a nyitott mondatokat, így is bizonytalan.

Egyszerű növekvő és csökkenő számsorozatokban gyakorta ejt hibát. A szöveges feladatokat csak segítséggel tudja megoldani, egyedül nem képes értelmezni azokat. A mérésekhez nagyon sok segítségre van szüksége. A tanult síkidomokat, testeket segítséggel meg tudja nevezni. Irányítással tudja csak csoportosítani azokat.

3. osztály

Nagyon jó

Biztosan írja, olvassa a 2000-es számkörben a számokat, megtalálja a közelítő helyüket kettesével, ötösével, húszasával, ötvenesével beosztott számegyenesen is. Hibátlanul ismeri fel a halmazok tulajdonságait (rész-, alap-, egészhalmaz értelmezése). Hibátlanul meg tudja adni az alaphalmaz különböző részhalmazait, az elemeket hibátlanul el tudja helyezni táblázatban, halmazábrán. Biztosan használja az „és”, „van olyan”, „nem”, „minden”, „egyik sem” kifejezéseket. Biztosan meg tudja állapítani a számok alaki-, helyi- és tényleges (valódi) értékét. Biztosan tudja becsülni az összeget és különbséget tízesre kerekített értékkel számolva, a szorzatot, pl. két érték közé szorítással. Ezt a becsült értéket tudja alkalmazni az eredmény ellenőrzésében. Biztosan kerekíti a számokat százásra, tízesre. Biztos számfogalommal rendelkezik a 2000-es számkörben Biztosan, meg tudja oldani az alapműveleteket szóban és

írásban. Az eredményt tudja ellenőrizni, a kivonást inverz kivonással is. Biztosan meg tud oldani összetett számfeladatokat, ismeri és alkalmazza a műveletek sorrendjére és a zárójelek használatára vonatkozó szabályokat. Modellről, rajzról biztosan tud törtrészt leolvasni, illetve egyszerű törteket ábrázolni, kiszínezni. Biztosan megállapítja a különféle sorozatok szabályait, majd folytatja azt. Képes a helyes megoldási sorrendet betartva megoldani összetett szöveges feladatokat is öt lépésben, önállóan. Pontosan tud mérni a hosszúság, tömeg, idő és űrtartalom tanult mértékegységeivel, azokat át tudja váltani, valamint szöveges feladatokban alkalmazni. Biztosan meg tudja állapítani egy nyitott mondat igazsághalmazát.

Biztosan felismeri a háromszöget, kört, négyszöget, ötszöget, hatszöget, téglateetet, kockát, téglalapot, négyzetet. Utóbbi kettőt elő is tudja állítani. Ismeri tulajdonságaik és a fogalmak közti kapcsolatokat. Képes megmérni, kiszámolni a négyzet és a téglalap területét és kerületét. Végre tudja hajtani a síkbeli tükrözést négyzetrácson, nagyítást, kicsinyítést háló segítségével. Megtalálja egy síkidom összes tükrötengelyét. Matematikai gondolkodása gyors, pontos, változatos.

Jó

Biztosan írja, olvassa a 2000-es számkörben a számokat, megtalálja a közelítő helyüket kettesével, ötösével, húszasával, ötvenesével beosztott számegyenesen is. Kérdésekkel ismeri fel a halmazok tulajdonságait (rész-, alap-, egészhalmaz értelmezése). Meg tudja adni az alaphalmaz különböző részalmazait, az elemeket néhány hibával el tudod helyezni táblázatban, halmazábrán. Használja az „és”, „van olyan”, „nem”, „minden”, „egyik sem” kifejezéseket de nem minden feladatban tudja pontosan. Szinte hibátlanul meg tudja állapítani a számok alaki-, helyi- és tényleges (valódi) értékét.

Elenyésző hibával tudja becsülni az összeget és különbséget tízesre kerekített értékkel számolva, a szorzatot, pl. két érték közé szorítással. Ezt a becsült értéket tudja alkalmazni az eredmény ellenőrzésében. Biztosan kerekíti a számokat századra, tízesre. Biztos számfogalommal rendelkezik a 2000-es számkörben. Biztosan meg tudja oldani az alapműveleteket szóban és írásban. Az eredményt képes ellenőrizni, a kivonást inverz kivonással is. Kevés hibával meg tudja oldani az összetett számfeladatokat, ismeri és alkalmazza a műveletek sorrendjére és a zárójelek használatára vonatkozó szabályokat. Modellről, rajzról kis hibával tud törtrészt leolvasni, illetve egyszerű törteket ábrázolni, kiszínezni. Biztosan megállapítja a különféle sorozatok szabályait, majd folytatja azt. Képes a helyes megoldási sorrendet betartva megoldani szöveges feladatokat is öt lépésben, önállóan.

Tud mérni a hosszúság, tömeg, idő és űrtartalom tanult mértékegységeivel, azokat át tudja váltani, valamint szöveges feladatokban alkalmazni. Biztosan meg tudja állapítani egy nyitott mondat igazsághalmazát. Biztosan felismeri a háromszöget, kört, négyszöget, ötszöget, hatszöget, téglatestet, kockát, téglalapot, négyzetet. Utóbbi kettőt elő is tudja állítani. Tudja az egyszerű síkidomokat jellemezni. Képes megmérni, kiszámolni a négyzet és a téglalap területét és kerületét.

Végre tudja hajtani egyszerűbb alakzatok síkbeli tükrözését négyzetrácson, nagyítást, kicsinyítést háló segítségével, meg tudja rajzolni a tükörtengelyeket. Matematikai gondolkodása gyors, néha pontatlan.

Megfelelt

Felismeri, írja, olvassa a 2000-es számkörben a számokat, megtalálja a közelítő helyüket, tízesével, ötvenesével, százasaival beosztott számegyenesen is. Használja a „nem”, „minden”, „egyik sem” kifejezéseket, segítséggel a „van olyan” kifejezést is. Ismeri, néha tévesztéssel használja a számok alaki-, helyi- és tényleges (valódi) értékét. Az összeget és különbséget helyesen becsüli százásra kerekítésnél, de tízesre kerekített értékkel számolva téveszt. Ezt a becsült értéket tudja alkalmazni az eredmény ellenőrzésében.

Biztosan kerekíti a számokat százásra, tízesre. Biztos számfogalommal rendelkezik a 2000-es számkörben. Tudja értelmezni az összeadást, kivonást, szorzást és osztást. Néhány tévesztéssel meg tudja oldani az alapműveleteket szóban és írásban. Az eredményt tudja ellenőrizni. Szinte hibátlanul meg tudja oldani a két műveletet tartalmazó, összetett számfeladatokat, ismeri és alkalmazza a műveletek sorrendjére és a zárójelek használatára vonatkozó szabályokat. Modellről, rajzról bizonytalanul tud törtrészt leolvasni, illetve egyszerű törteket ábrázolni, kiszínezni. Meg tudja állapítani az egyszerű sorozatok szabályait, majd egy irányba folytatni is tudja, de előfordulnak tévesztések. Képes a helyes megoldási sorrendet betartva önállóan megoldani egyszerű szöveges feladatokat öt lépésben, összetett és fordított szövegezésű szöveges feladatoknál segítségre szorul. Segítséggel tud mérni a hosszúság, tömeg, idő és űrtartalom tanult mértékegységeivel, azokat át tudja váltani, valamint szöveges feladatokban alkalmazni. Segítséggel meg tudja állapítani egy nyitott mondat igazsághalmazát kis véges alaphalmazon. Felismeri a háromszöget, kört, négyszöget, ötszöget, hatszöget, téglatestet, kockát, téglalapot, négyzetet. Ismeri a négyzet, téglalap, téglatest, kocka tulajdonságait.

Segítséggel képes megmérni, kiszámolni a négyzet és a téglalap területét és kerületét. Tükör segítségével felismeri az egyszerű alakzatok tükrösségét. Matematikai gondolkodása lassú.

Gyenge

Felismeri, írja, olvassa az 1000-es számkörben a számokat, megtalálja a közelítő helyüket tízesével, százasaival beosztott számegyenesen is. Használja a „nem”, „minden”, „egyik sem” kifejezéseket, segítséggel a „van olyan” kifejezést is. Ismeri a számok alaki-, helyi- és tényleges (valódi) értékét. Az összeget és különbséget helyesen becsüli százásra kerekítésnél, de tízesre kerekített értékkel számolva sokat téveszt. Bizonytalanul kerekíti a számokat százásra, tízesre. Bizonytalan számfogalommal rendelkezik a 1000-es számkörben. Tudja értelmezni az összeadást, kivonást, szorzást és osztást. Az összeadást és a kivonást el tudja végezni az 1000-es számkörben. Az összeadást és a kivonást tudja ellenőrizni. Sokat téveszt az egyjegyűvel való írásbeli szorzás és osztás elvégzésénél. Tudja, hogy az osztást szorzással ellenőrizzük. Segítséggel meg tud oldania két műveletet, tartalmazó számfeladatokat, ismeri, és segítséggel alkalmazza a műveletek sorrendjére és a zárójelek használatára vonatkozó szabályokat. Tevékenységgel is bizonytalanul tud törtrészt leolvasni, illetve egyszerű törteket ábrázolni, kiszínezni. Bizonytalan az egyszerű, állandó különbségű sorozatok szabályának megállapításánál, majd egy irányba is tévesztéssel tudja folytatni. Képes a helyes megoldási sorrendet betartva önállóan megoldani egyszerű szöveges feladatokat. Segítséggel is csak nehezen tud mérni a hosszúság, tömeg, idő és űrtartalom tanult mértékegységeivel, azokat sok hibával tudja átváltani. Felismeri a háromszöget, kört, négyszöget, ötszöget, hatszöget, téglalapot, kockát, téglalapot, négyzetet. Ismeri a négyzetet, téglalapot. Tükör segítségével felismeri az egyszerű alakzatok tükrösségét. Matematikai gondolkodása gyenge.

TERMÉSZETISMERET

1. osztály

Az első évfolyam végén a kerettanterv nem határoz meg a továbbtanuláshoz szükséges feltételt. Az első és a második évfolyamot egy fejlesztési szakasznak tekinti.

2. osztály

Nagyon jó

Ismerje és tudja az időjárás elemeit: hőmérséklet, szél csapadék, napsugárzás. Tudja hogy a napszakok, évszakok periodikusan váltják egymást. Nevezze meg a napszakokat, évszakokat helyes sorrendben. Jellemezze a megfigyelt anyagokat a mérhető tulajdonságaik alapján. Tudjon tájékozódni a lakóhelye szerinti településen. Gyűjtsön információt más településen élő emberekről. Fogalmazza meg a falu és a város közötti lényegesebb különbségeket. Ismertessen egyet a település hagyományai közül. Ismerje a növények részeit. Nevezzen meg egy lágyszárú és egy fás szárú növényt. Soroljon fel több erdei és ház körül élő állatot. Ismerje fel az összefüggést az évszakok időjárása és az állatok életmódja között. Mutasson be a tanult élőlények közül egyet, sorolja fel jellemző jegyeit. Ismerje az érzékszerveket és azok funkcióját. Tudja az egészséges életmód feltételeit és alkalmazza azokat a gyakorlatban. Megfigyeléseiről, tapasztalatairól tudjon beszámolni (szóban) vagy írásban.

Jó

Ismerje az időjárás elemeit. Tudja, hogy a napszakok, évszakok váltják egymást. Nevezze meg a napszakokat, évszakokat helyes sorrendben. Jellemezze a megfigyelt anyagokat tulajdonságaik alapján. Tudjon tájékozódni a lakóhelye szerinti településen. 2-3 mondattal fogalmazza meg a falu és a város közötti különbségeket. Ismertessen egyet a település hagyományai közül. Ismerje a növények részeit. Nevezzen meg egy lágyszárú és egy fás szárú növényt. Soroljon fel 5-6 erdei és ház körül élő állatot. Tudja, hogy az évszakok időjárása és az állatok életmódja között van összefüggés. A tanult élőlények közül egyet bemutat, tudja jellemző jegyeit. Ismerje az egészséges életmód feltételeit és alkalmazza azokat a gyakorlatban. Megfigyeléseiről, tapasztalatairól tudjon beszámolni néhány mondattal.

Megfelelt

Segítséggel fel tudja sorolni az időjárás elemeit. Felsorolja a napszakokat, évszakokat. Segítséggel tud mérni. Tájékozódik lakóhelyén. Kérdések alapján tud válaszolni a falu és a város közötti különbségekre. Ismeri a település 1 hagyományát. Képek, rajzok segítségével felismeri a növények részeit. Felismeri a lágyszárú és fás szárú növényt. Mondjon 3-4 erdei és ház

körül élő állatot. Segítséggel felsorolja a tanult élőlények tulajdonságait. Meg tudja nevezni az érzékszerveket. Képek segítségével nevezze meg az egészséges életmód feltételeit, megpróbálja alkalmazni őket. Megfigyeléseiről, tapasztalatairól tudjon beszámolni néhány mondattal.

Gyenge

Csak segítséggel, kérdések alapján tudja felsorolni az időjárás elemeit. Kérdések alapján felsorolja a napszakokat, évszakokat. Csak segítséggel mér. Tájékozódik lakóhelyén. Kérdések alapján tud válaszolni a falu és a város közötti különbségekre. Ismeri a település 1 hagyományát. Segítséggel megmondja, hogy melyik a fás illetve a lágyszárú növény. Mondjon 2-3 ház körüli állatot. Segítséggel soroljon fel 1-2 tulajdonságot a tanult élőlényekről. Modellek segítségével felismeri az érzékszerveket. Képek segítségével el tudja mondani az egészséges életmód feltételeit.

Megfigyelésről csak kérdések segítségével válaszol.

3. osztály

Nagyon jó

Önállóan végezzen egyszerű kísérleteket, vizsgálatokat az élettelen anyagok tulajdonságainak és a változásoknak a bemutatására. Összefüggően fogalmazza meg szóban a megfigyelés, mérés eredményeit. Önállóan nevezi meg az anyagok halmazállapotait, használja az olvadás, oldódás, égés szavakat. Óvja, védje környezetét. Ismerje a Föld felszínének változásait. Ismerje a településének jellemző felszíni formáit. Tudjon önállóan tájékozódni az iskola környékéről készített térképvázlaton. Állapítsa meg helyesen iránytű segítségével a fő világtájakat.

Ismerje a növények életfeltételeit. Ismerje, és önállóan használja a virág részeinek elnevezéseit. Önállóan számoljon be a megfigyelt állatok testfelépítéséről és jellemző tulajdonságairól. Ismeri és megnevezi az emberi test fő részeit és azok feladatát a működésben. Legyen tájékozott a leggyakoribb betegségekről, azok megelőzéséről.

Jó

Végezzen egyszerű kísérleteket, vizsgálatokat az élettelen anyagok tulajdonságainak és a változásoknak a bemutatására. Fogalmazza meg szóban a megfigyelés, mérés eredményeit.

Nevezze meg az anyagok halmazállapotait, használja az olvadás, oldódás, égés szavakat. Ismerje a környezetvédelem fontosságát. Tudja a Föld felszínének változásait. Kevés segítséggel a településének jellemző felszíni formáit. Tud tájékozódni az iskola környékéről készített térképvázlaton. Tudja megállapítani a fő világtájakat iránytű segítségével. Ismerje a növények életfeltételeit, tudja elmondani a virág részeit. Néhány mondattal számoljon be a megfigyelt állatok testfelépítéséről és jellemző tulajdonságairól. Ismeri és tudja az emberi test fő részeit és azok feladatát. Legyen tájékozott a leggyakoribb betegségekről, azok megelőzéséről.

Megfelelt

Tanítói segítséggel végezzen egyszerű kísérleteket, megfigyeléseket. Tapasztalatait, mérési eredményeit tanítói segítséggel mondja el. Tapasztalatszerzés után beszéljen a különböző anyagok halmazállapotainak jellemzőiről. Segítséggel ismerje fel a Föld felszínének változásait. Tanítói kérdések segítségével ismerje fel a településének jellemző felszíni formáit. Felismeri az iskola környékéről készített térképvázlatot. El tudja mondani segítséggel a fő világtájakat. Figyelemmel kíséri a növények életfeltételeit. Modellek segítségével elmondja a virág részeit. Segítséggel néhány mondatot mond a megfigyelt állatokról. Felsorolja az emberi test fő részeit. A leggyakoribb betegségekről tud kérdések alapján beszélni.

Gyenge

Bekapcsolódik az egyszerű kísérletekbe. A kísérletekben látottakat kérdések alapján próbálja visszamondani. Segítséggel tudja a tapasztalatait elmondani a halmazállapot változásairól. Segítséggel, rávezetéssel ismeri fel a Föld felszínének változásait. Tanítói kérdések segítségével ismeri fel a település jellemző felszíni formáit. Segítséggel ismeri fel az iskola környékéről készített térképvázlatot. Az iránytűről le tudja olvasni a fő világtájakat. Figyelemmel kíséri a növények életfeltételeit. Csak segítséggel mondja el a virág részeit. Kérdésekre adott válasszal mond 1-2 mondatot a megfigyelt állatról. Felsorolja az emberi test fő részeit. 1-2 betegségről tud kérdések alapján válaszolni.

ÉNEK-ZENE

1. osztály

Nagyon jó

Az osztály közös éneklésében, mozgásos játékaiban szívesen részt vesz. Egyedül is tisztán éneklő a dalokat, szövegüket is tudja. A tanult ritmuselemeket felismeri (tá, ti-ti, szün), 2-3 ütemnyi ritmust hallás után jól utánoz. Furulya: 5-7 dalt kívülről jól eljátszik furulyán.

Jó

Az osztály közös éneklésében, mozgásos játékaiban részt vesz. A tanult dalokat kevés dallamhibával éneklő a szövegét segítséggel tudja. A tanult ritmuselemeket segítséggel ismeri fel. Egy-két ütemnyi ritmust hallás után utánoz. Furulya: 2-3 dalt kívülről jól eljátszik furulyán.

Megfelelt

Ritkán vesz részt az osztály közös éneklésében, mozgásos játékaiban. Sok dallamhibával éneklő a tanult dalokat. Nem tudja hangoztatni a tanult ritmuselemeket. Furulya: Kívülről nem tudja eljátszani a dalokat. A tanult hangok egy részét jól lefoglalja.

2. osztály

Nagyon jó

Az osztály közös éneklésében, mozgásos játékaiban szívesen részt vesz. Egyedül is tisztán éneklő a dalokat, szövegüket is tudja. Önállóan felismeri a hangok kézjelét és betűjelét. A „dó”, „ré”, „mi” hangokat biztosan elhelyezi a vonalrendszerben. Szívesen olvassa a kottát. Az új ritmusértékeket (tá-á, félértékű szünet) felismeri, és jól alkalmazza. A tanult dalokat biztosan tudja furulyázni.

Jó

Az osztály közös éneklésében, mozgásos játékaiban szívesen részt vesz. Egyedül is tisztán éneklő a dalokat, szövegüket is tudja. A „dó”, „ré”, „mi” hangokat elhelyezi a vonalrendszerben. Ezeket a hangokat biztosan szolmizálja. Az új ritmusértékeket (tá-á, félértékű szünet) felismeri és alkalmazza. Kevés hibával játssza el a tanult dalokat a furulyán.

Megfelelt

Nem vesz részt aktívan a közös éneklésben és a mozgásos játékokban. Több dallamhibával éneklő a dalokat, szövegüket kevésbé pontosan tudja. A „dó”, „ré”, „mi” hangokat segítséggel helyezi el a vonalrendszerben. Szolmizálásnál igényli a segítséget. Az új ritmusértékeket, (tá-á, félértékű szünet) pontatlanul ismeri fel. A tanult dalokat kottából több hibával játssza el furulyán.

3.osztály

Nagyon jó

A közös éneklésben szívesen részt vesz, a dalok szövegét és a kétszólamú kánonokat is jól tudja. Szép a szövegkiejtése és tisztán éneklő a tanult dalokat. A tanult ritmuselemeket felismeri, és jól tudja alkalmazni. A tanult hangokat biztosan tudja elhelyezni a vonalrendszerben, kottaolvasása nagyon jó. Furulyán jól tudja a tanult dalokat.

Jó

Részt vesz a közös éneklésben, a dalok szövegét tudja. Törekszik a szép szövegkiejtésre és a tiszta éneklésre. A tanult ritmuselemek nagy részét felismeri és alkalmazza. A tanult hangokat el tudja helyezni a vonalrendszerben. Kottaolvasása jó. Furulyázni tudja az egy „B” előjelzésű dalokat, csak ritkán hibázik.

Megfelelt

Nem vesz részt aktívan a közös éneklésben, több dallamhibával éneklő a dalokat, szövegük kevésbé pontos. A kottairásnál és a szolmizálásnál igényli a segítséget. A tanult ritmusértékeket pontatlanul ismeri fel. Furulyán kottából tud 5-6 olyan dalt, amelyek hangkészlete D-E-F-G-A-H-C''-D'' hangokból áll.

TESTNEVELÉS

1. osztály

Nagyon jó

Feladathelyzetben jók a meglátásai, figyel társaira, kitartó. Az utasításokat pontosan végrehajtja.

Gugolótámaszból, gugolótámaszba lendületesen, erőlködés nélkül végzi el a gurulóátfordulást előre és hátra. Fel tud lendülni zsugorfejenállásba úgy, hogy 10 mp-ig támasszal, támasz nélkül meg tud maradni. Lendületes nekifutás után fel tud ugrani a dobbantóra, és gugolótámaszba érkezik a svédsekreány tetejére. Ott tud nyuszi ugrást végrehajtani, majd karlendítéssel homorítva leugrani a talajra hajlított térdel. Jobb és bal kézzel is tudja vezetni a labdát 10-10 m-es távon. Néha fel is tud nézni. 20 labdapasszolásból 16-szor nem ejti el a labdát. Tud kötelet mászni. Bordásfalon hátsó függésben fel tudja emelni a térdét vízszintesen 20-szor. Fekvőtámaszban meg tud csinálni 12 karhajlítást-nyújtást. 1000 m-t 5 p 30-mp alatt le tudja futni. 6 kísérletből legalább 5-ször célba talál kétkezes felső hajítással.

Jó

A feladatokat jól értelmezi. Társaira figyel. Az utasításokat végrehajtja. Kissé nehezen megy neki a gurulóátfordulás előre és hátra. Fel tud lendülni zsugorfejenállásba úgy, hogy 5 mp-ig támasszal meg tud maradni. Lendületes nekifutás után fel tud ugrani a dobbantóval a svédsekreány tetejére. El tudja végezni a nyuszi ugrást, majd a leugrásnál arra kell figyelnie, hogy megtartsa az egyensúlyát.

Lassú futás közben jobb és bal kézzel is tudja vezetni a labdát 10-10 m-es távon. 20 labdapasszolásból 12-szer nem ejti el a labdát. Legalább fél magasságig fel tud mászni a kötélre. Bordásfalon hátsó függésben fel tudja emelni a térdét vízszintesen 15-ször. Fekvőtámaszban meg tud csinálni 9 karhajlítást-nyújtást. 1000 m-t 6 perc alatt le tud futni. 6 kísérletből 4-szer célba talál kétkezes felső hajítással.

Megfelelt

A feladat végrehajtásánál nem mindig figyel az utasításokra. A gurulóátfordulásokat szabálytalanul, sokszor csak segítséggel tudja végrehajtani. Fel tud lendülni fejenállásba úgy, hogy 5 mp-ig támasz nélkül meg tud maradni. Fel tud ugrani a dobantóval a svédsekrény tetejére, de ott két nyuszi ugrással ér a végére. A leugrása nem szabályos. A labdavezetésnél néha elejti a labdát. 20 labdapasszolásból 3-szor nem ejti el a labdát. Fekvőtámaszban meg tud csinálni 6 karhajlítást-nyújtást. 1000 m-t 6 p 30-mp alatt le tud futni.

Gyenge

Még nem... Bizonytalan... Pontatlan

2. osztály

Nagyon jó

Szabályosan végzi a mérlegállást. Tud fejen állni és 3-4 számolásig zsugorhelyzetben maradni, majd visszaereszkedni guggolótámaszba. Tud kézenállásban lépegetni bordásfal mellett, és legalább 8 mp-ig így is tud maradni. Tud háromrészes szekrényen gurulóátfordulást végezni előre és hátra.

8-as alakban, zsámolykerülgetéssel tudja vezetni a labdát, néha fel is néz. Labdapasszolásnál nem ejti el a labdát. Tud kötelet mászni. Fekvőtámaszban meg tud csinálni 15 karhajlítást-nyújtást.

Hasizom-erősítő gyakorlatot legalább 25-ször meg tudja csinálni hanyatt fekvésben, hajlított térddel, tarkóra tett kézzel. 1 kg-os tömött labdával kétkezes mellső dobással 5 kísérletből 3-szor beletalál az 5 részes szekrényre állított felfordított zsámolyba. 1000 m-t 5 p 15-mp. alatt

lefutja. Tud siklani. Helyes kar-és lábmunkát végez, szabályosan veszi a levegőt. Mell- és gyorsúsása kitűnő

Az utasításokat mindig pontosan végrehajtja. Figyel társaira. A játékszabályokat mindig betartja.

Jó

Szabályosan végzi a mérlegállást. Zsugorfejenállása kissé bizonytalan. Fel tud kézenállásba lépegetni bordásfal mellett. Tud háromrészes szekrényen gurulóátfordulást végezni előre és hátra, de kell segíteni karral, és lábtartása is bizonytalan. 8-as alakban, zsámolykerülgetéssel tudja vezetni a labdát, néha elbizonytalanodik. 20 labdapasszolásból 15-ször nem ejti el a labdát. $\frac{3}{4}$ magasságig tud kötelet mászni. Fekvőtámaszban meg tud csinálni 12 karhajlítás-nyújtást. Hasizom-erősítő gyakorlatot legalább 20-szor meg tudja csinálni hanyatt fekvésben, hajlított térdel, tarkóra tett kézzel. 1 kg-os tömött labdával kétkezes mellső dobással 5 kísérletből 2-ször beletalál az 5 részes szekrényre állított felfordított zsámolyba. 1000 m-t 5 p 30-mp. alatt lefutja. Tud siklani. Mell- és gyorsúsása szabályos. Az utasításokat végrehajtja. Figyel társaira. A játékszabályokat általában betartja.

Megfelelt

Mérlegállása kissé szabálytalan. A fejenállást és a kézenállást segítséggel meg tudja csinálni. Tud segítséggel háromrészes szekrényen gurulóátfordulást végezni előre és hátra. A labdavezetésnél néha mindkét kezével meg kell fognia a labdát. Fél magasságig fel tud mászni a kötélre. Fekvőtámaszban meg tud csinálni 9 karhajlítás-nyújtást. Hasizom-erősítő gyakorlatot legalább 15-ször meg tudja csinálni hanyatt fekvésben, hajlított térdel, tarkóra tett kézzel. 1 kg-os tömött labdával kétkezes mellső dobással 5 kísérletből 1-szer beletalál az 5 részes szekrényre állított felfordított zsámolyba. 1000 m-t 5 p 45-mp. alatt lefutja. Tud siklani. Pár tempót deszka nélkül meg tud tenni gyors- és mellúszásban. Az utasításokat nem mindig hajtja végre. A játékszabályokat sokszor figyelmen kívül hagyja.

Gyenge

Még nem. Sok segítséggel... Sok segítséggel sem... Bizonytalan... Pontatlan.. Kevés...

3. osztály

Nagyon jó

Helyesen hajtja végre a mérlegállást. A terpesz gurulóátfordulást előre-hátra szabályosan végzi el.

3 mp-ig tud fejen állni. A kézenállása fellendülésből függőleges. Kétrészes szekrényen tud gurulóátfordulást végezni úgy, hogy a gyakorlat végén hajlított állásba érkezik a szekrény mögötti szőnyegre. Tudja a labdát szlalomban vezetni, s közben fel is tud nézni. Labdaadogatásnál nem ejti el a labdát. 5 kísérletből legalább 3-szor beletalál a kosárba. Tud kötelet mászni, lefelé csak függeszkedéssel haladni. 25 hasizom-erősítő gyakorlatot tud elvégezni a bordásfalon. 17 fekvőtámaszt meg tud csinálni 1000 m-t 4 p 45-mp. alatt fut le.

Jó

Helyesen tudja végrehajtani a mérlegállást, de a lábtartása nem eléggé feszes. A terpesz gurulóátfordulásnál hajlítottak a térdei. Csak többszörös kísérletezéssel tud kézállásba lendülni. Csak a szekrényre helyezett szivacs-szőnyegen tudja a gurulást elvégezni. A labdavezetés közben teljesen leköti a figyelmét a labda, nem tud felnézni. Labdaadogatásnál 20-ból legalább 15-ször nem ejti el a labdát 5 kísérletből legalább 2-szer beletalál a kosárba. Fel illetve le tud mászni a kötélén mászókulcsolással. 20 hasizom-erősítő gyakorlatot tud elvégezni a bordásfalon. 15 fekvőtámaszt meg tud csinálni 1000 m-t 5-mp alatt fut le.

Megfelelt

A mérlegállást csak bordásfalnál tudja végrehajtani. A terpesz gurulóátfordulásnál erősen hajlítottak a térdei, támaszkodással tud csak felállni, nem lendületből. Csak zsugorfejenállás helyzetéig tudja felemelni a lábait. A bordásfal mellett lépegetve tud csak kézállásba felmenni. A kétrészes szekrényen a guruló átfordulást előre csak segítséggel képes megfordulni. A labdavezetést csak nagyon lassan, felnézés nélkül tudja elvégezni. Labdaadogatásnál 20-ból legalább 12-szer nem ejti el a labdát. 5 kísérletből legalább 1-szer beletalál a kosárba. 18 hasizom-erősítő gyakorlatra képes.

TECHNIKA

1. osztály

Nagyon jó

Figyelme az órákon kitartó. Önállóan, gyors tempóban elkészíti a munkadarabokat. Az elkészített munkadarabok esztétikusak, dekoratívak. Egyszerűbb eszközöket, szerszámokat helyesen, balesetmentesen, jól használja. Kreatív, egyéni ötletei vannak. Manipulatív képessége nagyon jó. Térlátása nagyon jó. Papíron a tanult technikákat (gyűrítés, tépés, vágás, ragasztás) nagyon jól alkalmazza. Az alaphajtogatásokat jól ismeri (átló, felező, szöglet). Bemutatás, és rajz alapján is önállóan elkészíti a hajtogatott munkadarabot. Famunkákban is ügyes. Jól tud darabolni, csiszolni, ragasztani. Fonalból ügyesen tud csomót kötni, fonni. Mindig ügyel tanulóeszközei, padja és környezete rendben és tisztán tartására. A higiéniai szokásokat ismeri, és mindig betartja. A kulturált étkezés illemszabályait ismeri, és mindig betartja. A gyalogos közlekedés alapszabályait ismeri, és azt mindig tudja alkalmazni.

Jó

Figyelme az órákon változó. Kis segítséggel, megfelelő tempóban készíti el a munkadarabokat. Az elkészített munkadarabjai esztétikusak, tetszetősek, kisebb pontatlanságokkal. Egyszerűbb eszközöket, szerszámokat helyesen, balesetmentesen használ. Manipulatív képessége jó. Térlátása jó. Papíron a tanult technikákat jól alkalmazza. Az alaphajtogatásokat ismeri. Bemutatás alapján kis segítséggel készíti el a hajtogatott munkadarabot. Mindig ügyel tanulóeszközei, padja és környezete rendben és tisztán tartására. A higiéniai szokásokat ismeri, és mindig betartja. A kulturált étkezés illemszabályait ismeri, és mindig betartja. A gyalogos közlekedés alapszabályait ismeri és tudja is azt alkalmazni.

Megfelelt

Az órákon figyelme szétszórt. Sok segítséggel, lassú tempóban készíti el a munkadarabokat. Az elkészített munkadarabjai elfogadhatóak, de pontatlanok és nem tetszetősek. Egyszerűbb eszközöket, szerszámokat megfelelően használja. Manipulatív képessége megfelelő. Papíron a tanult technikákat megfelelően alkalmazza. Az alaphajtogatásokat ismeri. A hajtogatott

munkadarabot segítséggel, pontatlanul készíti el. Csak figyelmeztetésre ügyel taneszközei és környezete rendben és tisztán tartására. A higiéniai szokásokat ismeri, de csak figyelmeztetésre tartja be azokat. A kulturált étkezés illemszabályait ismeri, de csak figyelmeztetésre tartja be. A gyalogos közlekedés alapszabályait ismeri, de nem alkalmazza azokat.

2. osztály

Nagyon jó

Gyors tempóban önállóan készíti el a munkadarabokat. Elkészített munkadarabjai esztétikusak, tetszetősek. Az eszközöket rendeltetésszerűen, ügyesen használja. Törekszik a balesetmentes munkavégzésre. Munkahelyét tisztán, rendben tartja. Egyéni elképzelései, ötletei is vannak. A képlékeny anyagokat ügyesen alakítja. Önállóan tud makettet tervezni műszaki rajzi jelek alkalmazásával. Kicsinyített rajzról tud térben építeni. Papírból a tanult technikákat (tépés, vágás, ragasztás) jól alkalmazza. A tanult hajtásokat emlékezetből is tudja, rajz alapján ismeretlen hajtást is tud hajtogatni. Önállóan tud textilből játékokat készíteni. Alkalmazni tudja a tanult öltésfajtákat. Ismeretei vannak a fáról, felhasználásáról, és a famegmunkálás eszközeiről. Ismeri a közlekedési jelzőtáblák jelentéseit. Az elemi higiéniai és táplálkozási szokásokat ismeri, és alkalmazza.

Jó

Megfelelő tempóban önállóan készíti el a munkadarabokat. Elkészített munkadarabjai esztétikusak. Az eszközöket rendeltetésszerűen használja. Törekszik a balesetmentes munkavégzésre. Munkahelyét tisztán, rendben tartja. Képlékeny anyagokat jól alakítja. Önállóan tud makettet készíteni. Egyéni elképzelés alapján tud térben építeni. Papírból a tanult technikákat (tépés, vágás, ragasztás) jól alkalmazza. A tanult hajtásokat tudja alkalmazni, bemutatás alapján önállóan elkészíti a hajtogatott munkadarabot. Munkamenet alapján textilből készíteni tud játékot. Alkalmazni tudja a tanult öltés- fajtákat. Ismeri a közlekedési jelzőtáblák jelentéseit. Az elemi higiéniai és táplálkozási szokásokat ismeri, és alkalmazza.

Megfelelt

Lassú tempóban, segítséggel készíti el a munkadarabokat. Elkészített munkadarabjai pontatlanok, kevésbé esztétikusak. Az eszközöket rendeltetésszerűen használja. Törekszik a balesetmentes munkavégzésre. Munkahelyét rendben tartja. Rajzról tud makettet készíteni. Az alaphajtásokat ismeri, bemutatás alapján segítséggel készíti el a hajtogatott munkadarabot. Papírból a tanult technikákat (tépés, vágás, ragasztás) megfelelően alkalmazza. Munkamenet alapján, segítséggel tud textilből játékokat készíteni. Ismeri a közlekedési jelzőtáblák jelentéseit. Az elemi higiéniai és táplálkozási szokásokat ismeri és alkalmazza.

3. osztály

Nagyon jó

Önállóan felismeri az anyagok tulajdonságai és felhasználhatósága közötti kapcsolatot. Munkavégzése során törekszik az esztétikumra. Jól tudja használni a vonalzót, mint mérőeszközt, a szerszámokat és eszközöket helyesen, balesetmentesen használja. Tiszteli és becsüli a saját maga és mások munkáját. Egyéni elképzelései alapján összetett térbeli modellek építésére is képes. Biztonságosan alkalmazza a gyalogos közlekedési szabályokat, helyesen használja a tömegközlekedési eszközöket. Jól felismeri a kerékpárosokra vonatkozó jelzőtáblákat, útburkolati jeleket. Felismeri az egészségmegőrzés fontosságát, betartja a higiénés előírásokat. Ismeri a leggyakoribb fertőző betegségek megelőzésének módját. Óvja saját és mások testi épségét. Ismeri a háztartási eszközöket. Életkorának jól megfelelő önkiszolgáló tevékenységgel rendelkezik.

Jó

Kis segítséggel felismeri az anyagok tulajdonságai és felhasználhatósága közötti kapcsolatot. Munkavégzése során törekszik az esztétikumra. Tudja használni a vonalzót, mint mérőeszközt. A szerszámokat, eszközöket helyesen, balesetmentesen használja. Tiszteli és becsüli a saját maga és mások munkáját. Az összetett térbeli modellek építéséhez időnként kis segítséget igényel. Alkalmazza a gyalogos közlekedési szabályokat, jól használja a tömegközlekedési eszközöket. Felismeri a kerékpározásra vonatkozó jelzőtáblákat, útburkolati jeleket. Felismeri az egészségmegőrzés fontosságát, igyekszik betartani a higiénés előírásokat. Ismeri a leggyakoribb fertőző betegségek megelőzésének módját. Igyekszik óvni saját és mások testi

épségét. Ismeri a háztartási eszközöket. Életkorának megfelelő önkiszolgáló tevékenységgel rendelkezik.

Megfelelt

Segítséggel ismeri fel az anyagok tulajdonságai és felhasználhatósága közötti kapcsolatot. Munkavégzései pontatlanok, nem esztétikus. Használja a vonalzót, mint mérőeszközt. A szerszámokat, eszközöket megfelelően használja. Nem tartja fontosnak saját maga és mások munkájának megbecsülését. Nem kreatív, összetett térbeli modellek építése segítséggel történik. Alkalmazza a gyalogos közlekedési szabályokat, használja a tömegközlekedési eszközöket, de figyelmetlenül.

Felismeri a kerékpárosokra vonatkozó jelzőtáblákat, útburkolati jeleket, de figyelmetlenül alkalmazza. Felismeri az egészségmegőrzés fontosságát, de csak figyelmeztetésre tartja be a higiénés előírásokat. Ismeri a leggyakoribb fertőző betegségek megelőzésének módját, de nem veszi komolyan. Nem figyel saját és mások testi épségének óvására, csak figyelmeztetésre.

BÁBOZÁS

1. osztály

Nagyon jó

Az egyoldalas síkbábót egyedül elkészíti, bábjai szépek, kifejezők, eredetiek.

Valamennyi bábbal önállóan, kifejezően, sokféleképpen tud játszani. Más bábokkal hosszan tud együtt szerepelni a színpadon, a közönség felé hangosan beszél, látványosan mozgatja bábjait, szerepjátszása kifejező, eredeti.

Jó

Bábjait jól, kifejezően, karakteresen mozgatja, bábjai tudnak egymással játszani. Kesztyűsbábjait is jól mozgatja, az alapgyakorlatokon kívül többféle karakteres mozgást tud

bemutatni, hosszabb ideig tudja őket magasra tartani, tud figyelni a másik bábra. Sokat, kifejezően és hangosan tud beszélni a bábjaival.

Megfelel

Önállóan tud síkbábot, fakanálbábot készíteni. Zacskebáb, minibáb és rögtönzött báb készítésében segítséget igényel. Amikor versek, mesék, dalok szereplőinek mozgását gyakorolja, nemcsak alapmozgásokat végez- járás, dőlés stb. -, hanem bábjaival ki tudja fejezni azt, hogy a másik bábhoz beszél, vele jár- kel, ugrál stb. a színpadon. Kesztyűsbábját (alapfokon) karakteresen tudja mozgatni; öregesen, fiatalosan stb. mozog az emberfigura, ugrál a nyúl, a béka, cammog a mackó stb.

2. osztály

Nagyon jó

Tud egyedül síkbábot, zacskebábot, terménybábot, tárgyábot, fakanálbábot, kézibábot, szalvétabábot- és zoknibábot készíteni. Amikor a bábok mozgását gyakorolja, szabályosan tudja bábjaival kifejezni a következő mozgásokat: járnak, futnak, dőlnek, ugrálnak, forognak, ülnek, hajolnak a kesztyűsbábok: A bábjai mozgás közben mindig a közönség felé fordulnak, nem süllyednek le. Versmondás, mesemondás, éneklés közben bábjaikat a paraván mögött is szabályosan mozgatja. Közben figyel arra, hogy hangosan és érthetően beszéljen.

Jó

Tud tanítója segítségével síkbábot, zacskebábot, terménybábot, tárgyábot, fakanálbábot, kézibábot, szalvétabábot és zoknibábot készíteni. Amikor a bábok mozgását gyakorolja, így tud mozgatni a báb: jár, fut, dől, ugrál, forog; a kesztyűsbáb: ül és hajol is. Versek, mesék, dalok szereplőinek mozgását gyakorolja: egyenesen vagy hajlottan állnak, járnak, ugrálnak, forognak, futnak, ülnek, hajolnak.

Megfelelt

Részt vesz a síkbábok, zacskóbábok, terménybábok, tárgyábok, fakanálbábok, kézibábok, szalvétábábok és zoknibábok készítésében. A bábok mozgatásának gyakorlásakor tanítója bemutatása után így tudja mozgatni a bábokat: járnak, futnak, dőlnek, ugrálnak, forognak. Így tudja mozgatni bábjait, ha versek, mesék, dalok szereplőinek mozgatását gyakorolják: egyenesen vagy hajlottan állnak, járnak, ugrálnak, forognak.

3. osztály

Nagyon jó

Ismeri és meg is tudja nevezni valamennyi bábfajtát, egyedül elkészíti őket. Bábja szépek, dekoratívak, eredetiek. Ha bábót készít, vágása, varrása, ragasztás, zsinórkötése stb. hibátlan. Önállóan készít (ragaszt, fest) díszletet. Bábmozgatása (-tartása) hibátlan, kifejező, hatásos. A többi bábjátékosra figyel, közös előadások során jól tud velük együtt játszani (nem akadályozza, inkább segíti őket). Bábozáskor egy-egy mesét, jelenetet önállóan is elő tud adni, társaival meg tudja szervezni, rendezni a szereplést. Főszerepben, mellékszerepben és a mesélő szerepében is helyt tud állni. Bábszínpadi beszéde hibátlan, kifejező, jól érthető és hallható.

Ha teheti, jár bábszínházba vagy megnéz bábelőadásokat tévében, videofelvételről. Megfigyeli az előadást, a bábokat, mozgatásukat, a díszleteket. Elemezni tudja az előadást, szép rajzot, festményt készít a látottakról.

Valamennyi bábfajtát egyedül készíti el, megnevezi, bábjai tetszetősek. Jól vág, varr, ragaszt stb. Tud egyszerű díszletet készíteni a bábjai számára.

Jó

Kifejezően mozgatja a bábokat. A bábjai együtt mozognak, beszélgetnek, játszanak stb. más bábokkal. Könnyebb főszerepet és mellékszerepet is el tud játszani. Bábszínpadi beszéde jól érthető, kifejező.

Bábszínház-látogatás alkalmával megfigyeli az előadást, tud beszélni a látottakról.

Megfelelt

Valamennyi bábfajtát igyekszik egyedül elkészíteni, legfeljebb a befejezésükben segít a tanító. Megismeri a bábfajtákat, meg is tudja nevezni őket. Bábjait úgy mozgatja, ahogy a szerepük

megkívánja. Inkább kisebb mellékszerepeket választ magának, de kellékes, sűgő, díszlettartó és egyéb feladatokat is vállal. Bábszínpadi beszéde érthető.

KÖRNYEZET- ÉS VIZUÁLIS KULTÚRA

1. osztály

Nagyon jó

Tudja, hogy mire valók az iskola egyes helyiségei. A berendezési tárgyaikról tud véleményt mondani: kellenek-e, szépek-e. Tud véleményt mondani a gyermekszoba berendezéseiről, meg tudja mondani, hogy tetszik-e és miért. Tiszta, rendes a munkája. Az anyagokat takarékosan használja fel. A rajzolás, festés, kollázskészítés, nyomtatás és mintázás eszközeit megfelelően használja. Ismeri és használja az alapszíneket. Elő tudja állítani a zöld, a lila és a narancsszín keveréssel. Tud kevert színekből is újabb kevert színeket előállítani. Legalább ötféle árnyalatú szürke színt ki tud keverni fekete és fehér temperával. Meg tudja különböztetni a természeti formákat a mesterséges formáktól. Tud szabályos és szabálytalan formákat rajzolni, festeni, ragasztani, nyomtatni és mintázni. Felismeri és meg tudja nevezni az összes vizuális elemet: a pontot, a vonalat, a foltot, a lapot és a testet. Ezeket különféle módon elő is tudja állítani. A rajzlapon megfelelően helyezi el a formákat. Ügyel a formák egyensúlyára, a foltok és az üres helyek ritmusára. Tud ritmust kialakítani a rajzlapon rajzolással, festéssel, ragasztással és nyomtatással, illetve agyagból mintázással is. A diavetítőn, kiállításon vagy albumban mutatott képzőművészeti alkotásokról meg tudja mondani, hogy tetszik-e és miért. El tudja mondani, hogy egy játék vagy használati tárgy milyen anyagból készült, milyen az alakja, díszítése, mire használható.

Jó

Tudja, hogy mire valók az iskola helyiségei. A legtöbb berendezési tárgyról el tudja dönteni, hogy szükséges-e. Meg tudja mondani egy gyermekszoba berendezéséről, hogy tetszik-e és miért. Tiszta, rendes a munkája. Az anyagokat takarékosan használja fel. A rajzolás, festés, kollázs készítés, nyomtatás és mintázás eszközeit megfelelően használja. Ismeri és használja az alapszíneket. Tudja, hogyan kell előállítani a narancs, a zöld és az ibolyaszínt. Fekete és fehér festék összekeverésével tud szürkét festeni. Tud szabályos és szabálytalan formákat rajzolni, festeni, ragasztani, nyomtatni és mintázni. Felismeri és meg tudja nevezni a pontot, a vonalat, a lapot és a testet. Ezeket különféleképpen elő is tudja állítani. A rajzlapon megfelelően helyezi el a formákat. Ügyel a formák egyensúlyára, elrendezésére. Tud egyszerű, szabályos ritmusokat

rajzolni, festeni, ragasztani, nyomtatni és mintázni. A diavetítőn, kiállításon, albumban mutatott képzőművészeti alkotásokról tud beszélni, kis segítséggel. Felismeri a játékok anyagát, el tudja mondani a használati tárgyairól azt, hogy mire valók.

Megfelelt

Tudja, mire valók az iskola helyiségei. Meg tudja mondani, hogy a bennük lévő berendezési tárgyak mire valók. Tiszta, rendes a munkája. Vigyáz az eszközeire. Az anyagokat takarékosan igyekszik használni festéskor, papírmunkák készítése során, illetve mintázáskor. Ismeri és használja az alapszíneket. Meg tudom különböztetni a szabályos és a szabálytalan formákat. Tud ilyen formákat rajzolni, festeni és mintázni. Ismeri a pontot, a vonalat, a foltot, a lapot és a testet. Legalább egyféle technikával elő is tudja állítani őket. A rajzlapon megfelelően helyezi el a formákat. Az egész lapot kitölti. Tud egyszerű szabályos ritmust kialakítani rajzolással, papírragasztással. A diavetítőn, kiállításon, albumban megmutatott képzőművészeti alkotásokat figyelmesen nézi. Elemzés után tud beszélni a művekről. Felismeri, hogy a különböző játéktárgyak milyen anyagból készülnek.

2. osztály

Nagyon jó

Tudja, hogy mire valók az iskola egyes helyiségei. A berendezési tárgyaikról tud véleményt mondani: kellenek-e, szépek-e. Tud véleményt mondani a gyermekszoba berendezéseiről, meg tudja mondani, hogy tetszik-e és miért. Tiszta, rendes a munkája. Az anyagokat takarékosan használja fel. A rajzolás, festés, kollázs készítés, nyomtatás és mintázás eszközeit megfelelően használja. Tud véleményt mondani az osztályterem dekorációjáról. Tud véleményt mondani játékokról, használati tárgyairól: rendeltetésüknek megfelelnek-e, szépek-e. Tudja, hogy mire valók az utcán a tájékoztató táblák. Az utca képéről tud véleményt mondani: tiszta-e, rendezett-e, szép-e. Tud plakátot tervezni iskolai rendezvényekhez. Elképzelés alapján tud játszótér makettet készíteni különféle anyagokból. Tudja a formákat csoportosítani eredetük, alakjuk, összetettségük és méretük szerint. Le tudja rajzolni, meg tudja festeni az egyszerűbb természeti és mesterséges formákat. Tud egymás mellett, előtt, mögött lévő tárgyakat, alakokat rajzolni, festeni, nyomtatni, ragasztani, mintázni. Meg tudja nevezni az összes vizuális elemet: a pontot, a vonalat, a foltot, a lapot és a testet. Ezeket különféle módon elő is tudja állítani. Felismeri és meg tudja nevezni a legalapvetőbb kontrasztokat: a kicsi-nagy, a pozitív-negatív, a szabályos, szabálytalan, a sötét-világos és a hideg-meleg szín ellentétet. Tud ritmust kialakítani a rajzlapon rajzolással, festéssel, nyomtatással, ragasztással, illetve agyagból mintázással is. A rajzlapon

megfelelően helyezi el a formákat. Ügyel a formák egyensúlyára, a foltok és az üres helyek ritmusára. A képe érdekes. Tiszta, rendes a munkája. Vigyáz az eszközeire. Az anyagokat (festékeket, ragasztót, papírt, agyagot) takarékosan használja. A kiállításon, a diavetítőn vagy albumban mutatott képző-művészeti és iparművészeti alkotásokról meg tudja mondani, hogy tetszenek-e, és miért. A meglátogatott kiállítások katalógusát rendszeresen nézegeti. Gyűjti a képzőművészeti és az iparművészeti alkotások reprodukcióit.

Jó

Tudja, hogy mire valók az iskola és a lakás helyiségei. A legtöbb berendezési tárgyról el tudja dönteni, hogy szükséges-e. El tudja rendezni a képeket az osztálytermem falújságján. Tud véleményt mondani osztálytermem dekorációjáról. A legtöbb játékról és használati tárgyról el tudja dönteni, hogy mire való, megfelel-e a rendeltetésének. Meg tudja nevezni az utcán található építményeket, felismeri a legfontosabb utcai tájékoztató táblákat. Az utca képéről el tudja mondani, hogy tiszta-e, rendezett-e. Kis segítséggel tud plakátot tervezni. Meg tudja festeni a hattagú színek színeit. Meg tudja különböztetni a tiszta színeket és a tompa színeket. Tud szabályos és szabálytalan formákat rajzolni, festeni, mintázni. Meg tudja nevezni és különféleképpen elő tudja állítani a vizuális elemeket: a pontot, a vonalat, a foltot, a lapot és a testet. Felismeri a kicsi-nagy, a szabályos-szabálytalan, a sötét-világos, a hideg-meleg szín ellentétet. Tud egyszerű szabályos ritmusokat rajzolni, festeni, nyomtatni, ragasztani és mintázni. A rajzlapon megfelelően helyezi el a formákat, ügyel a foltok egyensúlyára. Tiszta, rendes a munkája. Vigyáz az eszközeire. Az anyagokat (festéket, ragasztót, papírt, agyagot) takarékosan használja. A kiállításon, diavetítőn, albumban mutatott képzőművészeti és iparművészeti alkotásokról el tudja mondani, hogy tetszenek-e, és miért. A meglátogatott kiállítások katalógusát rendszeresen nézegeti.

Megfelelt

Tudja, hogy mire valók az iskola és a lakás helyiségei. A legtöbb berendezési tárgyról meg tudja mondani, hogy mire való. Meg tudja nevezni az utca építményeit, a legalapvetőbb tájékoztató táblákat. Az utcaképről el tudja dönteni, hogy tiszta-e. Ismeri és használja a hattagú színek színeit. Tudja fekete és fehér festékkel többféle szürkét festeni. Tud szabályos és szabálytalan formákat rajzolni, festeni, mintázni. Tud rajzolni és festeni pontot, vonalat, foltot, elő tud állítani lapot és testet is. Felismeri a kicsi-nagy, a szabályos-szabálytalan, sötét-világos ellentétet. A rajzlapon megfelelően helyezi el a formákat. Az egész lapot kitölti. Tud egyszerű szabályos ritmust kialakítani rajzolással, papírragasztással. A diavetítőn, kiállításon, albumban

megmutatott képzőművészeti alkotásokat figyelmesen nézi. Elemzés után tud beszélni a művekről. Felismeri az anyagok különbözőségét.

3. osztály

Nagyon jó

Tudja, mire valók a lakóépületek és a középületek. Tudja, mire valók a lakóépületek és a középületek helyiségei. Tudja elemezni a lakóépületeket és a középületeket belső tagolódásuk, elrendezésük és berendezésük szerint. El tudja készíteni egy lakóépület alaprajzára a berendezésének vázlatát. Rendeltetésének megfelelően használja a lakást, az iskolát, az orvosi rendelőt, a postát, a képtárat és a múzeumot. Más középületekben is illemtudóan viselkedik. Tudja elemezni a használati tárgyakat rendeltetésük, anyaguk, formájuk és díszítettségük szerint. Tud asztalt teríteni napszakhoz és alkalomhoz illően. Rendezett dekorációt készít az osztálytermem falára. Igyekszik színben, mintázatban, anyagban és formában egymáshoz illő ruhadarabokat és kiegészítőket magára öltetni. Vigyáz ruházata épségére, tisztaságára és rendezettségére. A különféle vizuális elemekből sokféle kompozíciót tud létrehozni. Tud színekkel és formákkal érzelmeket, hangulatokat kifejezni. Képeiben tud ritmust, harmóniát és kontrasztot is ábrázolni. Tud alakos és nem figurális képeket és plasztikákat készíteni a következő technikákkal; ceruza-, kréta-, toll-, tusrajzzal; ecsettel, pálcikával való rajzolással; tempera-, tus-, akvarellfestéssel; nyomatkészítéssel (monotípiával, linóleummetszéssel). A diavetítőn, albumban vagy kiállításon látott műalkotásokról önállóan tud beszélni. Indokolni tudja, hogy miért tetszenek, avagy miért nem tetszenek. Gyakran olvas művészeti kiadványokat, katalógusokat. Gyűjti a műalkotásokról készült reprodukciókat.

Jó

Tudja, mire valók a lakóépületek és a középületek. Tudja, mire valók a lakóépületek és a középületek helyiségei. Rendeltetésének megfelelően használja a lakást és az iskolát. A meglátogatott középületekben illemtudóan viselkedik. Tudja elemezni a legtöbb használati tárgyat rendeltetése, anyaga, formája és díszítettsége szerint. Kis segítséggel megteríti az asztalt reggelizéshez, ebédeléshez és vacsorázáshoz. Kis segítséggel tud dekorációt készíteni az osztálytermem falára. Igyekszik színben és mintázatban egymáshoz illő ruhadarabokat magára öltetni. Vigyáz ruházata tisztaságára és épségére. Tud alakos és nem figurális képet rajzolni, festeni, ragasztani. A színekkel és formákkal ki tudja fejezni a vidámságot és a szomorúságot. Tud rajzolni ceruzával, krétával, tollal; festeni temperával és vízfestéssel; kollázst készíteni;

nyomatot készíteni burgonyával, falevéllal, papírral; agyagból mintázni, és gipszet faragni. A kiállításon, diavetítőn vagy albumban látott műalkotásokról kis segítséggel tud önállóan beszélni. Tud választani aszerint, hogy a kép vagy szobor tetszik-e, avagy nem.

Megfelelt

Tudja, mire valók a lakóépületek és a középületek. A meglátogatott középületekben illemtudóan viselkedik. Több használati tárgyat tud elemezni a használhatóság szempontjából. Kis segítséggel megteríti az asztalt ebédeléshez. Tud alakos és nem figurális képet rajzolni, festeni és ragasztani. Tud rajzolni ceruzával, krétával, filctollal; tud temperával és akvarellal festeni; kollázst készíteni; burgonya- és falevélnyomatot előállítani; agyagból mintázni. Segítséggel tudja elemezni a látott műalkotásokat.

Az elsőtől harmadik évfolyamig abban az esetben, ha a tanuló nem éri el a minimum szintet a „még nem felelt meg” minősítést kapja. Ebben az esetben külön fejlesztő program kidolgozásával zárkoztatjuk fel.

4. osztály, első félév

Magatartásból és szorgalomból a tanulók hasonlóan az első három évhez szöveges minősítést kapnak.

Negyedik osztály második félévétől az értékelés érdemjegyekkel történik. A zökkenőmentes váltás érdekében ezért az első félévben minden tantárgyból az írásbeli munkákat százalékosan értékeljük.

100 – 91 %	nagyon jó
90 – 76 %	jó
75 - 60 %	megfelelt
59 - 41 %	gyenge
39 - 0 %	még nem felelt meg, fejlesztésre szorul.

A fejlesztés egyéni program kidolgozásával történik.

20 A szülők, a tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái, tájékoztatásának rendje

1. A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, az igazgatóhelyettesek, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztathatják:
  - Az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén.
  - A diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságán keresztül.
  - Az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon
  - KRÉTA-rendszeren keresztül.
2. A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan szóban, illetve a KRÉTA elektronikus naplón keresztül írásban tájékoztatják.
3. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.
4. A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az iskolaigazgatója, az igazgatóhelyettesek és az osztályfőnökök tájékoztathatják.
  - Az iskola igazgatója legalább félévente egyszer a szülői munkaközösség választmányi ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten, vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,
  - Az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein,
5. A szülők és pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

Szülői értekezlet

- A szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,

- A szülők tájékoztatása:
  - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
  - az országos és helyi közoktatás – politika alakulásáról, változásairól,
  - a helyi tanterv követelményeiről,
  - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
  - saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
  - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
  - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról.

- A szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

Fogadóóra

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy – egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb).

Nyílt tanítási nap

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

Írásbeli tájékoztató

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról. A szülői értekezletek, a fogadóórák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

21 Komplex Alapprogram

A Komplex Alapprogram az 1–4. osztályban és felmenő rendszerben az 5. osztálytól kerül bevezetésre a 2020/2021-es tanévben. Ennek előfeltételeként az intézmény munkatársainak 90%-a elvégezte a 120 órás akkreditált képzést. Intézményünk a Kapocs-iskolahálózat tagja lett. 2021/22-es tanévben, Kapocs-iskolaként alsó tagozaton biztosítottuk, hogy tanulóink heti 1 alkalommal részt vegyenek alprogrami foglalkozásokon, megpályáztuk az Élménysuli címet.

Alapelvek, célok, feladatok

1. Célok

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciós célú beavatkozásainak megalapozása.
- A lemorzsolódás megelőzése, a tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve járuljon hozzá a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőkészség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), aminek segítségével képessé válnak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egyszóval: az eredményes tanulásra.

2. Alapelvek

A Komplex Alaprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybevágó alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alelvei:

1) adaptivitás; 2) komplexitás; 3) közösségiség; 4) tanulástámogatás; 5) méltányosság

3. Komplex Alaprogram

- Egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- Alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, státuszát megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instrukciós Programot;
- Különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

A Komplex Alapprogram jelszava: **Tanulni élmény!**, amely magával hozza az élményalapú tanulást. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórugója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

Feladatok, eljárások, eszközök, módszerek

Fejlesztési feladatok

Fejlesztjük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket).

- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak.
- A mérés mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálja.
- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.
- A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítjük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában.
- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár–diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építjük a pozitív énképét, erősítjük, a belső kontrollal beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!
- Tudatosan neveljük „én”-erős, jó komfortérzésű fiatalokat!
- A szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.
- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése.

2. Kiemelt fejlesztési feladataink

- énkép, önismeret,
- hon- és népismeret,
- európai azonosságtudat,
- egyetemes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés,

- gazdasági nevelés,
- környezettudatosság, fenntarthatóság,
- művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés,
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe,
- testmozgás fejlesztése az oktatás minden színterén.

3. További feladatok

A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulás-szervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.

- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a **tevékenység-központú tanítási gyakorlatot** honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére.
- Növeljük a **tanulók aktív részvételét** igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel a tanuló egyéni igényeihez igazítjuk a tanulást.
- Alkalmazzuk a DFHT módszerét.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket.
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- Az alprogramokkal, illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.

- Emberléptékű következetes követelés.
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.
- Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit, és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

A Komplex Alapprogramban megjelenő eszközök

A program szakmai anyagai:

- Nevelési-oktatási program – KAK
- Tanítási stratégia – DFHT
- Alprogrami koncepciók (5 db)
- Alprogrami eszköztár és feladatbank (5 db)
- Tanítói-tanári kézikönyvek (10 + 16 db)
- Óraillusztrációk, példák
- Foglalkozástervek
- Tankockák

5. További tanulást segítő eszközök

- Az intelligencia- és kreativitásfejlesztő egyéni programok.
- A komplex személyiségépítés teljes eszközzrendszere.
- Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási-tanítási folyamatokat.
- A pozitív motiváció eszközei, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása, a konfliktusok kezelésére.
- Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
- A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformák alkalmazása.

6. Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek

6.1. Tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása
- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása
- csoportfolyamatok elősegítése

6.2. Alkalmazott módszerek

6.2.1. A tanítás-tanulási folyamatban a **DFHT tanítási-tanulási stratégiát** alkalmazzuk mint a Komplex Alaprogram hangsúlyos elemét.

A lenti ábra azt mutatja, hogy a kötelező tanítási órák 20%-ában a DFHT-t (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportban) szükséges alkalmazni.

A DFHT célja

- A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
- A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
- Az alulmotiváltság mérséklése.
- A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
- A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

DFHT koncepciója, módszerei

Egyénre szabott differenciálás

- egyedül végzett munka
- rétegmunka
- teljesen egyénre szabott munka
- részben egyénre szabott munka

Párban folyó munka

- páros munka

- tanuló párok munkája

Csoportban végzett munka

- kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka
- KIP

Ezenkívül a tanórák 80%-ában a pedagógus választ módszereket.

6.2.2. Alapmódszerek

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok

6.2.3. Motiváló módszerek

- páros munka
- csoportmunka
- játék
- szerepjáték (drámapedagógia)
- vita
- kutató-felfedező módszer
- kooperatív módszerek
- projektmódszer
- szituációs játékok

A Komplex alprogram sajátosságai

1. A Komplex Alprogram alprogramjai

Az „Élménysuliban” minden alprogram megjelenik, hetenként javasoltan minimum egy órában. Az alprogramok aránya az iskola profiljához igazítható (pl. művészeti iskolák, sportiskolák stb.)

1. A Testmozgásalapú alprogram (TA)

Az alprogram az iskolai testmozgásprogramok három területén kívánja bővíteni sajátélményszerzést biztosító tanulási környezetben a pedagógusok módszertani repertoárját és szemléletét:

- testnevelésóra,
- mozgásos tanulás osztálytermi környezetben,
- szabadidős mozgástevékenységek.

A TA a testmozgás iskolai környezetben előforduló **minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel** vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben.

Az **aktív, kreatív, felelősségteljes** magatartást kialakító oktatási módszerek alkalmazásával teszi az alprogram a testmozgáson alapuló tevékenységeket a közösségi célok és az egyéni felelősség életgyakorlatává.

Cél még az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.

Az alprogram tartalma:

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató **módszerek és kereszttantervi tartalmak implementációjának támogatása testnevelésórai környezetben**, a differenciálásra építve.

Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő **integrálása osztálytermi környezetben.**

Önkéntességre és befogadásra épülő **informális és nonformális tanulás testmozgásalapú támogatása iskolai környezetben.**

2. Az Életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)

Az **Életgyakorlat-alapú alprogram** egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és **természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának** tudatos és felelős alakításához.

Az életgyakorlat-alapú koncepció figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz.

Minden egységen belül **alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl.**

Az alprogram célja, hogy az **életben hasznosítható** ismereteket, tapasztalatokat szerezzon a gyermek, amely sikeres **életvezetési kompetenciákkal** vértelzi fel.

Cél továbbá, hogy **megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást.**

Célunk még az **életformák sokszínűségének** tisztelete, a **családi közösségek** megbecsülése, az **egészséges énkép** kialakítása.

A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az **életgyakorlat témái komplexek** és minden szinten – a rendszerszemléletnek megfelelően – kidolgozásra kerülnek.

Az alprogram tartalma:

- egészséges életmód, életvezetés,
- környezettudatosság (fenntarthatóság),
- állampolgári felelősség (közösségi szerepek),
- életút-támogató pályaorientáció,
- család, párválasztás,
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés).

3. A Művészetalapú alprogram (MA)

- Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórák, a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti tevékenységek terén nevelő/oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába.
- A művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására.

Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.

Indirekt célok

- Személyiség és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén.
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása.
- Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között.
- Tanulásfejlesztés a művészetek révén.
- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevőközpontú gyakorlatokon keresztül.
- Pályaorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályaorientáció művészetek révén.
- A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló egyéni **sajátságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazására**, ezáltal az adaptivitás biztosítására.

Az alprogram tartalma:

A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is.

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és kereszttantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve.

Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészetalapú támogatása iskolai környezetben.

4. A Logikaalapú alprogram (LA)

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein.

Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket fel tudnak használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz.

Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.

Az alprogram célja, a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékoságra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradságos folyamatnak.

A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető. Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhoz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.

- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében
- Játékalapú megközelítések
- Térsemlélet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése
- Dienes-játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése
- Sakk játék alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba
- Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása
- Játékstrukturált megközelítések

- Kártyajátékok – Lapot kérünk!, Logiccards, Set stb.
- Logikai játékok, logisztorik
- Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok
- Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok

5. A Digitális alapú alprogram (DA)

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit keresztntantvi, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinti feladatának.

Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak.

Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúraváltását segítjük elő olyan korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon.

Az **alprogram célja**, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IKT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár”-habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása során a technológia segítségét is igénybe veszik.

Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulásmódszertani repertoárjukat, pályaorientáció szempontjából releváns ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- Játékalapú megközelítések
- Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat
- IKT-műveltség
- Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat
- Digitális írástudás
- IKT-alapú óratervezés
- Személyes tanulási környezet menedzselése

2. Komplex óra

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. A kötelező és szabadon tervezhető tanórák kereszttantervi kapcsolatait fedi le, (a tananyag kereszttantervi részei) az adott tantárgy éves óraszámának kb. 10-30%-át jelenti. A közismereti tantárgyak esetében a tantárgyi és kereszttantervi tartalmat (tananyagot) az alprogrami tartalmakkal kapcsolja össze, a DFHT óraszervezési eljárásaival megvalósítva a tanórát. Ezen órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek (a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőkézség, a problémamegoldó gondolkodás, a kockázatelemzés, a döntéshozatal és az érzelmek kezelése) fejlesztése is megjelenik.

Tartalmi fejlesztési pontok:

- legalább 1 alprogrami (max. 3 alprogrami) kapcsolat megjelenik benne,
- kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez és a tanítói/tanári kézikönyvben megjelenített órához,
- (törekedve arra, hogy) minden alprogram egyenlő aránnyal (kb. 20%) jelenik meg (össz. komplex óraszám).

A Komplex órák felépítése

3. Ráhangelódás

A Ráhangelódás biztosítja, hogy **a tanulók lelkesen, motiváltan kezdjék el a napot az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben.** Heti **1-3 alkalommal** javasolja a Komplex Alapprogram **20-25 perces** foglalkozás keretén belül. A **tanulási környezetet** célszerű átalakítani úgy, hogy a tanulók körben ülhessenek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikációt.

A **foglalkozás felépítése** ajánlottan a következő:

- Üdvözlés
- Beszélgetés
- Közös tevékenység/játék
- Zárás

A Ráhangelódás megvalósítását a nap elején javasoljuk, javasolt időtartama 25-45 perc, helye a nap kezdésekor, vagy osztályfőnöki óra keretében, vagy a délutáni foglalkozások elején. Témái megválasztásában segít a Tanítói kézikönyv.

4. „Te órád”

„Te órád” – a **diák érdeklődéséhez**, igényéhez, saját választásához igazítható, amely órákon az osztálykeret nem feltétlenül kell hogy érvényesüljön. Lehet az **intézmény életében már meglévő**, jól működő, már hagyományokkal rendelkező foglalkozások, szakkörök, tehetséggondozó programok stb. továbbvitele, megtartása, de a foglalkozások középpontjába helyezve a tanulók szociális-emocionális fejlesztését. Az óra kiválasztását a pedagógus segíti.

5. Házi feladat

Házi feladat: sem írásbeli, sem szóbeli házi feladatot nem ad a pedagógus a tanulóknak. Ez nem azt jelenti, hogy elmaradhat a szükséges gyakorlás és rögzítés, hanem azt, hogy a pedagógusnak az iskolai tanórákon kell a tanulókkal ezeket a feladatokat elvégezni. Úgy kell a mindennapokban terveznie és megvalósítania az óráit, hogy legyen elegendő idő a szükséges

gyakorlásra és az új ismeretek rögzítésére az órák keretén belül. A pedagógusnak módosítania kell tervezési szokásain: legyen a tanórákon annyi gyakorlás és ismétlés, hogy ne legyen szükség otthoni tanulásra!

6. Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik.

Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli Ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT-módszert használják a pedagógusok.

A Komplex Alaprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

1. a helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelés,
2. a minősítő (szummatív) értékelés,
3. a fejlesztő (formatív) értékelés.

Fontos szerepe van a **helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek**. Ennek eredménye feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire további munkáját építheti. Ez határozza meg az oktatási tartalmat és a módszereket. A diagnosztikus értékelést nem csak **a tanév elején** javasoljuk, ajánlott a **tanév közben** is felmérni, mennyit fejlődött a tanuló tudása. A tanév közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. A **tanév végi** diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap visszajelzést, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról, hogy mennyire sajátította el a követelményeket.

A **minősítő (szummatív) értékelés** egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot. A minősítő értékelés igen gyakori a hazai iskolákban.

A **Komplex Alaprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek**. Ennek célja **nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása**. A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segített a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a **gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe**. Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket és a teendők határidejét. A tanuló

egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.

Az értékelésnek fontos része

- az önértékelés,
- a társak értékelése.

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges!

Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

A pedagógusok helyi intézményi feladatainak áttekintése, illesztése a Komplex alapprogramhoz

A pedagógusok feladata kiegészül a **DFHT-órák** megszervezésével, a kapcsolódó dokumentumok (óraillusztrációk) elkészítésével.

A választott **alprogramokhoz** kapcsolódó **foglalkozások** megszervezése, megtartása, foglalkozásillusztrációk készítése.

Az elkészült óraillusztrációk, foglalkozásillusztrációk, **tapasztalatok megosztása** a kollégákkal.

Programhoz kapcsolódó további **oktatási segédanyagok**, szemléltető- és mérőeszközök **kidolgozása, közreadása.**

Belső továbbképzések, előadások, bemutatóórák szervezése, megtartása.

A szülők és a tanulók tájékoztatása

A szülőket és a tanulókat a programról, annak tartalmáról, megvalósításáról, az iskola életéről az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják szóban és írásbeli tájékoztató füzet segítségével.

Az iskolában folyó munka időkerete

1. **A Komplex Alapprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól.** Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik:

A kötelező és szabadon tervezhető időkeret

- a Komplex Alapprogram a pedagógusok módszerbeli gazdagságát, korábbi gyakorlaton alapuló pedagógiai-módszertani kultúráját tekintve **kb. 80%-ban** nem szabályozza.

- A tanítási órák **20%-ában** azonban javasolt a Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiájának, a **DFHT tanítási-tanulási stratégiának** az alkalmazása (differenciált egyéni munka, rétegmunka, pármunka, kooperatív módszerek, csoportmunka, drámajáték és projektmunka).
  - A DFHT esetében a 20% fele a DFHT-KIP (10%), a másik fele (10%) az egyéb tanulásszervezési eljárások.
- **10-30%-ban** pedig a **Komplex órák** keretében a keresztntantervi tantervek feldolgozása történik.

A Komplex Alapprogram által **innovált alprogrami foglalkozások** és a „Te órád” többnyire a délutáni időszámban valósulnak meg.

A Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiához kapcsolódó elemei

2. Időkeretek:

Az egyes évfolyamok kötelező óraszámai alapján számított, a **DFHT-módszertant alkalmazó órák arányait** alsó tagozaton és felső tagozaton az alábbi táblázatok mutatják be.

3. Tantárgyfelosztás és a KAP által kínált módszertani elemek összehangolása

A tanuló heti kötelező tanóráinak számát, beleértve a választható tanóráinak számát az Nkt. és a NAT 2020 határozza meg.

A tantárgyfelosztás a törvény által meghatározott feltételeknek megfelelő, de az intézmény sajátos helyzetét figyelembe vevő alapdokumentum. Alapjául az intézményre érvényes törvény által előírt, a közismereti tantárgyakra vonatkozó heti óraszám szolgál.

Az általános iskolában a nevelés-oktatást a *délelőtti* és *délutáni* tanítási időszakban olyan módon kell megszervezni, hogy a foglalkozások ajánlottan tizenhat óráig tartsanak, továbbá tizenhét óráig – vagy addig, amíg a tanulók jogszerűen tartózkodnak az intézményben – gondoskodni kell a tanulók felügyeletéről. Tehát e törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként is működhet.

NAT 2020 bevezetésének ütemezése

	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
2020/2021	NAT 2020	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2020	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2013
2021/2022	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2013	NAT 2013
2022/2023	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2013	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2013
2023/2024	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020

A Komplex Alapprogram minta hetirendje, 1. évfolyam

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
7.50–8.05	Ráhangolódás*				
8.055–8.45	Magyar	Matematika	Matematika	Magyar	Matematika
8.55–9.40	Ének-zene	Magyar	Testnevelés	Magyar	Magyar
9.40–10.00	20 perces tízórai szünet				
10.00–10.45	Technika	Magyar	Viz. kult.	Matematika	Magyar
10.55–11.40	Testnevelés	Testnevelés	Viz. kult.	Testnevelés	Testnevelés
11.50–12.35	Szabadon terv.	Ének-zene	Erkölcstan	Szabadon terv.	Ráhangolódás
12.35–13.40	Ebéd és játék				
13.40–14.25	Ebéd és játék				
14.35–15.20	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás
15.30–16.15	„Te órád”	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret	„Te órád”
16.15–17.00	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet	Játék-felügyelet

A Komplex Alapprogram mintahetirendje, 2-3. évfolyam

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.00–8.45	Ráhangolódás	Magyar	Magyar	Ráhangolódás	Ráhangolódás
8.55–9.40	Magyar	Magyar	Matematika	Matematika	Matematika
9.40–10.00	20 perces szünet				
10.00–10.45	Ének-zene	Matematika	Testnevelés	Magyar	Magyar
10.55–11.40	Környezetismeret	Szabadon terv	Viz. kult.	Erkölestan	Magyar
11.50–12.35	Technika	Testnevelés	Viz. kult.	Testnevelés	Szabadon terv.
12.35–13.40	Ebéd és játék				
13.40–14.25	Testnevelés	Játék- szabadidő	Játék- szabadidő	Ének-zene	Testnevelés
14.35–15.20	AP foglalkozás	AP- foglalkozás	AP- foglalkozás	AP- foglalkozás	AP- foglalkozás
15.30–16.15	Játék-szabadidő	Te órád	Játék- szabadidő	Játék- szabadidő	Játék- szabadidő
16.15–17.00	Játék-felügyelet	Játék- felügyelet	Játék- felügyelet	Játék- felügyelet	Játék- felügyelet

A Komplex Alapprogram mintahetirendje, 4. osztály

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.00–8.45	Ráhangelődés	Magyar	Ráhangelődés	Ráhangelődés	Idegen nyelv
8.55–9.40	Magyar	Magyar	Matematika	Magyar	Matematika
9.40–10.00	20 perces tízórai szünet				
10.00–10.45	Ének-zene	Matematika	Magyar	Szabadon terv.	Magyar
10.55–11.40	Környezetism.	Testnevelés	Viz. kult.	Matematika	Szabadon terv.
11.50–12.35	Szabadon terv.	Idegen nyelv	Viz. kult.	Testnevelés	Testnevelés
12.35–13.00	Ebéd				
13.00–13.45	Testnevelés	Erkölcstan	Testnevelés	Ének-zene	Technika
13.55–14.40	Játék	Játék	Játék	Játék	Játék
14.40–15.25	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás
15.25–16.20	„Te órád”	Szabad időkeret	„Te órád”	Szabad időkeret	„Te órád”
16.20–17.00	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret

A Komplex Alapprogram mintaórarendje, 5. osztály

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.00–8.45	Magyar	Magyar	Matematika	Idegen nyelv	Idegen nyelv
8.55–9.40	Természetismeret	Magyar	Magyar	Matematika	Matematika
9.40–10.00	20 perces tízórai szünet				
10.00–10.45	Ének-zene	Matematika	Történelem	Szabadon terv.	Történelem
10.55–11.40	Testnevelés	Testnevelés	Viz. kult.	Természetismeret	Tánc és dráma
11.50–12.35	Oszt.fő./Ráhangolódás	Idegen nyelv	Testnevelés	Testnevelés	Testnevelés
12.35–13.00	Ebéd				
13.00–13.45	Szabadidő	Erkölcstan	Technika		
13.55–14.40	Tanulás	Szabadon terv.	Tanulás	Tanulás	Tanulás
14.40–15.25	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás	AP-foglalkozás
15.25–16.20	„Te órád”	Tanulás	„Te órád”	Szabad időkeret	„Te órád”
16.20–17.00	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret	Szabad időkeret

Megjegyzés: Amennyiben több osztályból tevődik össze egy alprogrami foglalkozás, azoknak, akik nem vesznek részt ezen a foglalkozáson, napközis foglalkozás vagy „Te órád” biztosítható.

Jelölések az osztálynaplóban

A KRÉTA rendszerben az alábbi lehetőségek szolgálnak a program megvalósításának jelölésére:

KOMPLEX ALAPPROGRAM							
DFHT óra	☐	Ráhangolódás	☐	Testmozgásalapú alprogram	☐	Művészetalapú alprogram	☐
DFHT-KIP óra	☐	Komplex óra	☐	Életgyakorlat-alapú alprogram	☐	Logikaalapú alprogram	☐
Te órád	☐	Digitális alapú alprogram	☐				

22 Helyi tanterv

22.1 Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások, ezek óraszámai, az előírt tananyag és a követelmények

Az iskola egyes évfolyamain az elkövetkező tanévekben az alábbi tantervek alapján folyik az oktatás

Tanév	Évfolyam							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
2016/2017	K	K	K	K	K	K	K	K
2017/2018	K	K	K	K	K	K	K	K
2018/2019	K	K	K	K	K	K	K	K
2019/2020	K	K	K	K	K	K	K	K
2020/2021	K2	K	K	K	K2	K	K	K
2021/2022	K2	K2	K	K	K2	K2	K	K
2022/2023	K2	K2	K2	K	K2	K2	K2	K
2023/2024	K2	K2	K2	K2	K2	K2	K2	K2
2024/2025	K2	K2	K2	K2	K2	K2	K2	K2

K = az oktatási miniszter által kiadott kerettantervek alapján elfogadott helyi tanterv.

K2= A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról.

Az iskolában az egyes évfolyamokon tanított tantárgyakat és azok óraszámait összefoglaló táblázatok

Alsó tagozat

Óraterv a kerettantervekhez (K2) 1-4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4
Etika/ Hit-és erkölcsan	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés /Tánc és mozgás	4+1	4+1	4+1	4+1
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Magyar nyelv és irodalom	1	1	1,5	0,5
Matematika	1	1	0,5	0,5
Idegen nyelvek				1
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25

Felső tagozat

Óraterv a kerettantervekhez (K2) 5-8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3+1	3+1
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	4	3+1	3+1
Etika/ Hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Természettudomány	2	2		
Fizika		+1	1	2
Kémia			1	2
Biológia			2	1
Földrajz			2	1
Ének-zene	2	1	1	1
Hon-és népismeret		+1		
Tánc és Dráma	+1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret				
	1	2	2	2
<i>Rendelkezésre álló órakeret</i>	28	28	30	30

A tantárgyi rendszer jellemzője

A harmadik évfolyamtól heti egy órában nyelvi előkészítő oktatás folyik. Az erre jelentkezők vállalják a választható nyelvórákon való részvételt.

A műveltségi területek és a tantárgyi rendszer összefüggése

MŰVELTSÉGI TERÜLET	TANTÁRGY
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom
	Tánc és dráma
Élő idegen nyelv	Angol és német nyelv
Matematika	Matematika
Ember és társadalom	Történelem
	Etika
	Hon -és népismeret
	Osztályfőnöki
	Állampolgári Ismeretek
Ember a természetben	Biológia
	Kémia
	Fizika
	Természettudomány
	Környezetismeret
Földünk-környezetünk	Földrajz
Művészetek	Vizuális kultúra
	Ének-zene
Informatika	Digitális kultúra
Testnevelés és sport	Testnevelés
	Néptánc
Életvitel és gyakorlati ismeretek	Technika és tervezés

Szabadon választható órakeretből az alsó tagozaton:

1-4. évfolyamig (2020-as NAT)

- magyar nyelv és irodalom
1-2. évfolyam heti 1 óra,
3. évfolyamon heti 1, 5 óra,
4. évfolyamon heti 0,5 óra.
- matematika
heti 1 óra 1.2. évfolyamon
heti 0, 5 óra 3. évfolyamon

4. évfolyamon 2023/24-es tanévtől (2020-as NAT)

- matematika-heti 0,5 óra
- idegen nyelv-heti 1 óra

Szabadon választható órakeretből a felső tagozaton:

5-8. évfolyamon (2020-as NAT)

- 5. évfolyamon tánc és dráma-heti 1 óra a 2022/23-as tanévtől
- 8. évfolyamon tánc és dráma-heti 1 óra 2023/24.es, 2024/25-ös tanévben
- 6. évfolyamon fizika-heti 1 óra
- 6. évfolyamon hon- és népismeret-heti 1 óra
- 7. évfolyamon magyar nyelv és irodalom-heti 1 óra
- 7. évfolyamon matematika-heti 1 óra
- 8. évfolyamon magyar nyelv és irodalom-heti 1 óra
- 8. évfolyamon matematika-heti 1 óra

A rehabilitációs órákat jelen órakeret nem tartalmazza, annak mértékét a szakvélemények alapján a fenntartó évente határozza meg. A fenntartó 8 óra főként a fogyatékoság típusának megfelelő mértékű rehabilitációs órakeretet biztosít éves döntés alapján az iskola órakeretében, vagy az utazó gyógypedagógiai hálózatból. Az órakeretet úgy kell elosztani, hogy a tanuló a számára szükséges mértékű rehabilitációban részesüljön.

23 Erkölcstan/Hit- és erkölcstan oktatásának megszervezése

1. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban Nkt.) 35. § rendelkezései alapján az érintett állami általános iskolákban a 2013/2014-es tanévtől meg kell szervezni az erkölcstan oktatást, illetve a helyette választható hit- és erkölcstan oktatást. A tanügyi dokumentumokban minden esetben az „Erkölcstan/Hit- és erkölcstan” megnevezést kell használni. Így ezek a dokumentumok nem fognak információt adni arról, hogy az adott tanuló erkölcstant, vagy helyette választott, egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcstant tanult-e. A világnézet hivatalos és nyilvános dokumentumban történő rögzítésére nem kerül sor.

2. Rendelet szabályozza, hogy az intézményvezető hogyan és meddig köteles biztosítani az egyházak bemutatkozásának lehetőségét, a szülő hogyan és mikor választhat a hit- és erkölcstanoktatás között, miként változtathatja meg a döntését, hogyan történik a hit- és erkölcstan értékelése, valamint azt is, hogyan kell a csoportokat megszervezni. Abban az esetben, ha a szülő nem tesz nyilatkozatot, továbbá, ha az egyházi jogi személy a hit- és erkölcstanoktatást nem vállalja, az iskola a tanuló számára erkölcstanoktatást szervez.

3. Amennyiben a szülő a hit- és erkölcstanoktatást választja, az erről szóló nyilatkozatával egyidejűleg ahhoz is hozzájárul, hogy az iskola a gyermeke nevét és az osztálya megnevezését az érintett egyházi jogi személynek átadja. A beiratkozáskor a hit- és erkölcstanoktatás megszervezését a következő tanévben vállaló egyházi jogi személy képviselője is jelen lehet, a szülőnek –igénye esetén – hit- és erkölcstanoktatással kapcsolatban tájékoztatást nyújthat. az erkölcstan helyett választott hit- és erkölcstan órákat elsősorban az erkölcstan órák számára az órarendben meghatározott időben kell megtartani. Amennyiben az egyházi jogi személy az erkölcstan órával egyidejűleg a hit- és erkölcstan órát nem tudja megtartani, az érintett szülők írásbeli egyetértő nyilatkozata alapján az igazgató és az egyházi jogi személy képviselője írásban megállapodhat arról, hogy a hit- és erkölcstan órákat az egyházi jogi személy más időpontban vagy más időpontban az iskola épületén kívül tartja meg.

4. A hit- és erkölcstan tantárgy értékelése és minősítése az Nkt. 54.§ (2)-(3) bekezdésének vagy (4) bekezdésének megfelelően az iskola pedagógiai programjában meghatározottak szerint történik. Az iskola tanügyi dokumentumaiban az „Erkölcstan/Hit- és erkölcstan” megnevezést használja. Amennyiben az egyházi jogi személy nem tud gondoskodni a hitoktató, hittanár szakszerű helyettesítéséről, az iskola köteles a hit- és erkölcstan órán részt vevő tanulók felügyeletéről gondoskodni.”

24 A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei

1. Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket a művelődési és közoktatási miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van (pl. tornafelszerelés, rajzfelszerelés stb.).
2. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.
3. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülők kötelessége.
4. A tanulói mobiltelefonok oktatási céllal, engedéllyel, szabályozott keretek között a tanórán használhatóak.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- A taneszköz feleljen meg az iskolahelyi tantervének!
  - Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
  - A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.
  - A taneszközök ára feleljen meg annak az összegnek, amelyet a magasabb jogszabályban foglaltak alapján az iskolaszék évente meghatároz.
5. Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve egyéb támogatásokat felhasználva egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják

25 A magasabb évfolyamra lépés feltételei, a tanulmányok alatti vizsgák (osztályozóvizsga, javítóvizsga, pótló vizsga, különbözeti vizsga)

1. A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben „A továbbhaladás feltételei” c. fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette.
2. Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal csak akkor engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben csak a megismételt évfolyamról kap bizonyítványt a tanuló.
3. A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. a 2–8. évfolyamon minden tantárgyból az „elégéses” év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a tovább haladáshoz.
4. Ha a tanuló a 2-8. tanév végén egy vagy két tantárgyból szerez „elégtelen” osztályzatot, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet.
5. Ha a tanuló a 2-8. évfolyamon a tanév végén három tantárgyból szerez „elégtelen” osztályzatot, a nevelőtestület engedélyével tehet javítóvizsgát.
6. Ha a tanuló a 2-8. évfolyamon, a tanév végén háromnál több tantárgyból szerez „elégtelen” osztályzatot, évet ismételni köteles.
7. Ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett az értesítési kötelezettségének, a nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét megtagadhatja, és a tanuló évet ismételni köteles.
6. A tanulónak a felsőbb évfolyamba lépéshez szükséges osztályzatai megállapításához vagy adott tantárgyból az osztályzat megszerzéséhez a tanulónak osztályozóvizsgát kell tennie, ha:

- A jogszabályban megengedett időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozóvizsgát tehet.
- Külföldi tartózkodás, magántanulói státusz, illetve egyéb ok miatt az igazgató engedélyezte számára az osztályozó vizsga letételét.
- Felmentették a kötelező foglalkozásokon való részvétel alól, de osztályozó vizsga letételére kötelezték.
- Tanulmányi idejének megrövidítését engedélyezték (egy vagy több tárgyból, illetve valamennyi tárgyból).
- Más iskolából lépett át, és az előzőekben nem tanult tantárgyakból (pl. idegen nyelv) vizsga letételére kötelezték.
- A tanórákon nem tanult tantárgyakból osztályozó vizsga letételére engedélyt kapott.

Az osztályozóvizsga tárgyai:

Alsó tagozaton	5-6. évfolyamon	7-8. évfolyamon
magyar nyelv	magyar nyelv	magyar nyelv
irodalom	irodalom	irodalom
környezetismeret	természettudomány	történelem
matematika	matematika	matematika
idegen nyelv (4. évf.)	idegen nyelv	idegen nyelv
	történelem	biológia
	fizika (6. évf.)	földrajz
	digitális kultúra	kémia
		fizika
		digitális kultúra

Az osztályozóvizsga eljárásrendje

Osztályozóvizsga évente két időszakban tehető: januárban és júniusban. Az igazgató ettől eltérő időpontot is kijelölhet. A vizsga várható időpontját az igazgató jelöli ki. A vizsga pontos napjáról a vizsgázó, illetve a szülő a vizsga előtt minimum két héttel írásbeli értesítést kap. Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az iskola pedagógiai programjában rögzített követelményrendszerével. Az osztályozó vizsgán az adott tanév helyi tantervében előírt törzsanyaga kérhető számon.

7. Javítóvizsgán kell részt vennie annak a tanulónak, akinek valamelyik tárgyból az év végén megállapított osztályzata elégtelen volt, vagy az osztályozóvizsgálata sikertelen lett. A javítóvizsga indokolatlan elmulasztása osztályismétlést jelent. Ha a tanuló a kijelölt időpontban a javítóvizsgán igazoltan nem tud megjelenni, a vizsgát a tárgyév szeptember 1-15. között leteheti. Sikeres javítóvizsga esetén a tanuló felsőbb évfolyamba léphet. Sikertelen javítóvizsga esetén a tanuló évfolyamot ismételni köteles. Az osztályozó- és a javítóvizsgán adott tanév helyi tantervében előírt törzsanyaga kérhető számon, értékelése az intézmény Pedagógiai programjában foglaltak alapján történik.
8. A vizsgázó pótló vizsgát tehet az igazgató által meghatározott vizsganapon, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató engedélyezheti, hogy a vizsgázó a pótló vizsgát az adott vizsganapon tegye le, ha ennek a feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.
9. Iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az iskola igazgatója a különbségi vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbségi vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az iskola a megkezdni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek. A különbségi vizsga tantárgyait, tartalmát, időpontját az igazgató határozza meg, a határozatot írásban megküldi a tanulónak és szüleinek. A határozatról tájékoztatja az érintett szaktanárokat.

A tanulmányok alatti vizsgák részei

A tanulmányok alatti vizsgák írásbeli, szóbeli és gyakorlati vizsgarészeket tartalmazhatnak. Az írásbeli vizsgarész a tantárgyak helyi tantervre épülő vizsgakövetelmények alapján helyben elkészített vizsgadolgozat- feladatlap megoldásából, a szóbeli vizsgarész a tantárgyak helyi tantervre épülő vizsgakövetelmények alapján helyben elkészített tételek kifejtéséből vagy kifejtendő feladatok megoldásából áll. A gyakorlati vizsgarész gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásából áll. A vizsgarészek a munkaközösségek által meghatározott módon, tantárgyanként kerülnek kidolgozásra

Az osztályozóvizsga és javítóvizsga számonkérési módjai:

Alsó tagozaton	5-6. évfolyamon	7-8. évfolyamon	A számonkérés módja
magyar nyelv	magyar nyelv	magyar nyelv	írásbeli és szóbeli
irodalom	irodalom	irodalom	írásbeli és szóbeli
környezetismeret	természettudomány		írásbeli és szóbeli
	történelem	történelem	írásbeli és szóbeli
matematika	matematika	matematika	írásbeli és szóbeli
idegen nyelv (4. évf.)	idegen nyelv	idegen nyelv	írásbeli és szóbeli
		biológia	írásbeli és szóbeli
	fizika (6. évf.)	fizika	írásbeli és szóbeli
	digitális kultúra	digitális kultúra	írásbeli és gyakorlati feladat
		földrajz	írásbeli és szóbeli
		kémia	írásbeli és szóbeli

26 Az iskolába jelentkező tanulók felvételének, átvételének elvei

1. Iskolánk a beiskolázási körzetéből – melyet a fenntartó határoz meg – minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz.
2. Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse, minden ettől eltérő esetben az OH-ba benyújtott szülői kérelem elbírálása az irányadó.
3. Az első osztályba történő beiratkozásra be kell mutatni:
  - a gyermek születési anyakönyvi kivonatát,
  - a szülő személyi igazolványát,
  - a gyermek felvételét javasoló óvodai szakvéleményt (ha a gyermek óvodás volt),
  - a nevelési tanácsadó felvételt javasoló szakvéleményét, (ha a gyermek nem volt óvodás), vagy ha az óvoda a nevelési tanácsadó vizsgálatát javasolta),
  - a gyermek egészségügyi könyvét a gyermekorvos felvételi javaslatával,
  - szükség esetén a szakértői bizottság véleményét,
3. A 2-8. osztályba történő felvételnél be kell mutatni:
  - a tanuló anyakönyvi kivonatát,
  - szülő személyi igazolványát,
  - az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt,
  - az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.
4. A 2-8. évfolyamba jelentkező tanulóknak – az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított – szintfelmérő vizsgát kell tennie idegen nyelvből és azokból a tárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján nem tanult. Amennyiben a tanuló valamely tantárgy(ak)ból a szintfelmérő vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból két hónapon belül megismételheti. Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni, illetve tanév közben az előző évfolyamra beiratkozni.

5. Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanuló felvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt.
6. Ha a körzeten kívül tanuló az 1. évfolyamra jelentkezik, vagy ha a 2-8. évfolyamon tanév végi osztályzatának átlaga 3,5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag, változó minőségű, az igazgató döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettesek és az érintett évfolyam osztályfőnökeinek véleményét. Ugyancsak ezt kell tenni akkor, ha a beiskolázási körzeten kívül lakó tanuló előzőleg már iskolánk tanulója volt de tanulmányi eredménye, magatartása vagy szorgalma a fentebb leírtak szerint alakul. Ilyen esetben az iskola igazgatója e vélemények figyelembevételével dönt arról, hogy az érintett tanuló folytathatja-e tanulmányait iskolánkban, vagy jelentkeznie kell a lakóhelye szerint illetékes iskolában. A döntésről a szülőt értesíteni kell.
7. Különleges helyzetnek minősül, ha a tanuló szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő, vagy testvére az adott intézmény tanulója, vagy munkáltatói igazolás alapján szülőjének munkahelye az iskola körzetében található, vagy az iskola a lakóhelyétől, ennek hiányában tartózkodási helyétől egy kilométeren belül található, vagy HH, HHH helyzetéről érvényes határozattal rendelkezik.

27 Felnőttoktatás

Iskolánkban 2023. szeptember 1. óta a módosított szakmai alapdokumentum értelmében esti felnőttoktatás is folyik.

A felnőttoktatás munkarendje:

Iskolánkban a felnőttoktatás esti tagozatú munkarend szerint folyik. Az esti tagozatos tanulók hetente négy alkalommal (hétfő- kedd- szerda-csütörtök), járnak iskolába. A munkarendet a Köznevelési Törvény és annak végrehajtási utasítása szellemében, azok speciális értelmezésével alakítottuk ki.

A tanítási órák 16.00-kor kezdődnek és általában 18.25-ig tartanak. Az órák 45, a szünetek 5 percesek. A hét többi munkanapján a tanulók egyéni tanulással készülnek fel a tantervi követelmények teljesítésére. A tanítás összevont osztálykeretben,(5-7). és 8. csoportbontásban történik.

Az évfolyamokon indított osztályok száma a jelentkezők arányától függ. Maximális létszám: 32 főt nem haladhatja meg.

Heti óraszám: 24 óra

Az iskolának a tanítási év megkezdésekor írásban tájékoztatni kell a felnőttoktatásban részt vevő tanulót az adott évfolyam követelményeiről. A tanuló a tájékoztatást aláírásával hitelesíti.

Megjelenés kötelező jelleggel történik.

Megszűnik a tanuló jogviszonya, ha a szorgalmi időszakban húsz tanóránál többet mulasztott igazolatlanul.

Amennyiben a tanuló a tanórai foglalkozások több, mint ötven százalékáról (igazolt és igazolatlan) távol marad, félévkor és év végén minden esetben osztályozó vizsgát köteles tenni. Az osztályozó vizsga alól felmentés nem adható.

Aki nem éri el a megadott 50% hiányzást, annak csak a tanév végén kell osztályozó vizsgát tennie.

Az osztályozó vizsgák félévkor és tanév végén január harmadik -negyedik hetében és május végén, június elején vannak. Januárban minden tantárgyból 5 témakörből írásbeli és szóbeli beszámolót tartunk, májusban, júniusban az írásbeli dolgozatos tantárgyakból írásban és szóban, a többi tantárgyakból pedig szóban vizsgáznak a tanulók. Augusztus végén tartjuk a javítóvizsgákat.

Felnőttoktatás

Tantárgyak	Évfolyam/ óraszámok		Évfolyam/ óraszámok		Évfolyam/ óraszámok		Évfolyam/ óraszámok	
	5.	6.	7.	8.	5.	6.	7.	8.
Munkarendek	Esti	Levelező	Esti	Levelező	Esti	Levelező	Esti	Levelező
Magyar nyelv és irodalom	3	1,5	3	2	2	1,5	2	2
Matematika	3	2	3	1,5	2	2	2	1,5

Történelem	1	0,5	1	0,5	1,5	0,5	2	0,5
Állampolgári ismeretek							0,5	0,5
Etika/ Hit és erkölcsstan	1	0,5	1	0,5	1	0,5	0,5	0,5
Technika és tervezés	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5		
Természettudomány	1	0,5	1	0,5		1		1
Kémia					1		0,5	
Fizika					0,5		1	
Földrajz					1		1	
Biológia					0,5		1	
Idegen nyelv	2	2	2	2	2	2	2	2
Művészetek	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Digitális kultúra	1	0,5	1	0,5	1	0,5	1	0,5
Hon- és népismeret					1	0,5		
Dráma és színház							1	0,5
Osztályközösség-építés	1	0,5	1	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Esti Összes óraszám	14		14		15		15	
Levelező Összes óraszám		9		9		10		10

28 A Pedagógiai programmal kapcsolatos egyéb intézkedések

28.1 A pedagógiai program érvényességi ideje

1. Az iskola 2024.szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját e pedagógiai program alapján.
2. Ezen pedagógiai program érvényességi ideje: a következő módosításig érvényes.

28.2 A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

1. A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását az iskola vezetősége és a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
2. A nevelőtestületnek két évente el kell végeznie a pedagógiai program felülvizsgálatát, és szükség esetén a pedagógiai programot módosítani kell.
3. A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:
  - az iskola igazgatója,
  - a nevelőtestület bármely tagja,
  - a nevelők szakmai munkaközösségei,
  - a szülői munkaközösség.

28.3 A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az iskolai pedagógiai program nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A pedagógiai program egy-egy példánya megtalálható:

- az iskola irattárában,
- az iskola könyvtárában,
- az iskola igazgatójánál,
- az iskola igazgatóhelyetteseknél,
- az iskola weboldalán
- Oktatási Hivatal közzétételi listában.

29 Mellékletek

29.1 A Székesfehérvári Vasvári Pál Általános Iskola pedagógusaival szemben támasztott elvárások az intézmény Pedagógiai programja alapján

“Az általános iskolás korú gyermek még nincsen döntéseinek teljes birtokában.

A szabadságra, a világ megismerésére való vágya, lelki életének alakulása vezetésre szorul. Legyen a mi iskolánk az a hely, ahol ezt a vezetést megtesszük, melynek során tanulóink nevelő hatásainkat úgy élük meg, hogy mindig bizalommal fordulhatnak felénk és számíthatnak segítségünkre. Bilincselje le őket a megismerés minden pillanata, s kapjanak választ minden kérdésükre. Legyenek nyíltak, őszinték, önmagukat adják, fogadják el a másságot és tiszteljék társaikat. Akarjanak a világból többet, mint amit mi adhatunk, s ha majd felnőttek lesznek, legyen bennük olyan, amit csak a Vasvári Pál Általános Iskolában kaphattak meg.”

Tantestület

1. Pedagógiai módszertani felkészültség

Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatóak:

1. Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
2. Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelőhatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

1. Szokások kialakítását célzó módszerek

Közvetlen módszerek

- Követelés - Gyakoroltatás - Segítségadás - Ellenőrzés - Ösztönzés

Közvetett módszerek

- A tanulói közösség tevékenységének megszervezése

Közös célok kitűzése elfogadtatása

- Hagyományok kialakítása
- Követelés
- Ellenőrzés
- 2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése
- Elbeszélés
- Tények és jelenségek bemutatása
- A nevelő személyes példamutatása
- A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében.

- A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből.

3. Tudatosítás

- Magyarázat, beszélgetés

- - A tanulók önálló elemző munkája

- Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról

- Vita

/12-13. old./

Iskolánk pedagógiai alapelvei között megfogalmaztuk, hogy a gyermekközpontúság a tanulók személyiségének, képességeinek, készségeinek figyelembevételével legfőbb célunk a fejlesztés lehetőségeinek maximális kihasználása. Ezt az ÉKP pedagógiájának, módszertanának alkalmazásával, a differenciált foglalkoztatással, csoportmunkával egyéni fejlesztéssel tudjuk megvalósítani.

A felső tagozatos tanulók biztosabb számolási, logikai, gondolkodási készségeit a régóta alkalmazott nívócsoportos bontással biztosítjuk.

A kommunikációs képességek fejlesztése, az értő olvasás megtanítása nem csak a magyar szakos kollégák feladata, hanem minden órán, minden pedagógus kihasználja a tantárgyak által adott lehetőségeket. **/10. old./**

Az alsó tagozatból a felsőbe való átmenet nem egyszerű feladat, de a fokozatosság elvét betartva, a tanulók rövid idő alatt sajátíthatják el az önálló tanuláshoz, lényegkiemeléshez, jegyzeteléshez, kiselőadásokhoz szükséges tanulási módszereket. Ezt az osztályfőnökök és szaktanárok is segítik.

/17. old./

2. A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség

Iskolánkban a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat.

Nevelőink szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a ránk bízott gyermekekből.

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka a tanulók alapkészségeit fejleszti és számukra korszerű a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alpműveltséget nyújt,
- iskolánk olyan – az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó – ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világgépük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben,
- az iskola oktató tevékenységének célját a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztésében látjuk,
- fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit,
- törekszünk a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre,
- törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására,
- szeretnénk tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel,

hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekeinkben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.

Iskolánk részt vesz a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján integrált nevelésre javasolt *sajátos nevelési igényű – a pszichés fejlődés zavarai miatt nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott, valamint az önkormányzat felkérésére egyedi elbírálással autista- gyermekek iskolai oktatásában, nevelésében,* (amennyiben intézményünk a kijelölt iskola). /13-14. old./

Az átmenetek problémája:

A gyerekek életében az időről időre előforduló környezetváltozások – az óvodából az iskolába, az alsó tagozatból a felsőbe, vagy az általános iskolából a középiskolába történő átmenetek – olyan problémákat vetnek fel, amelyre fel kell készíteni a tanulókat azért, hogy ez a változás minél zökkenőmentesebben történjen.

/16-17. old./

3. A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység

Elvárások a tantestület felé a közösségfejlesztés érdekében:

- színvonalas, korszerű szaktudás, pedagógiai ismeretrendszer, önművelődési készség, kultúrált kommunikációs, döntési – szervezési, - elemzőkészség,

- lelki egészség/ hangulataik feletti uralom/, hitelesség, pozitív életszemlélet sugárzása, önmaguk vállalása, helyes önértékelés, önkritikai érzék,

-felelősségérzet, szavak, tettek és következmények végiggondolása,

- értékvállaló magatartás, az iskolai és az elfogadott értékek hiteles közvetítése,

Alkalmazkodás a társadalmi elvárásokhoz a törvények, rendeletek szabta keretekhez, a tantestület közös döntéseihez

Együttműködés a szülői házzal az iskolavezetéssel, a tantestület tagjaival, a tanulók érdekvédelmi szervezetével.

/18-19. old./

A közösségfejlesztés egyrészt a **személyiségfejlesztésre**, másrészt a személyiség fejlődését elősegítő **közösség létehozására**, fejlesztése, illetve a személyiség és a közösség egymást feltételező **kölcsönös viszonyának** formálására irányul.

A *közösségfejlesztés célja:* a fejlődő személyiségnek a közösségi élet dinamikus feltételei között történő alakítása – önalakítása. A közösség kialakulásának, megszilárdulásának, fejlődésének alapja: tagjainak együttes

tevékenysége, a tevékenység és személyiségfejlesztés kölcsönhatásának elve, amely a közösségi nevelés rendszerében szerves egységet képező egyéni tevékenységek sorozatában nyilvánul meg.

Feladataink a személyiség és a közösségfejlesztése érdekében a kölcsönös feltételezettség alapján.

/18. old/

Nevelés demokratizmusra, a közéletben való tartalmas, az egyéni törekvéseknek is megfelelő és a személyiséget fejlesztő, az életkorszak megfelelő közéleti – közösségi tevékenységre, az önfejlesztés belső erőforrásainak (akaraterő, ambíció, igényesség) kiépítésére.

A tanulók heterogén tömege a nevelőközösség céltudatos és folyamatos munkája révén fokozatosan válik tanulóközösséggé. E közösségben folyó élet és tevékenység kifejleszti a gyermekekben az igényt és készséget a közösségi életben való aktív részvételre. **/19. old./**

A szabadidő aktív eltöltését szolgálja a napközi, fakultációk, szakkörök, korrepetálások, felzárkóztatások, versenyek és pályázatokban való részvételek, valamint a tömegsport versenyszerű foglalkozásai.

/36 -37. old./

4. Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz kapcsolódó önreflexiók

Nevelőink szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a ránk bízott gyermekekből.

Ennek érdekében:

-a tervszerű nevelő és oktató munka a tanulók alapkészségeit fejleszti és számukra korszerű a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alpműveltséget nyújt,

- iskolánk olyan – az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó – ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben,

- az iskola oktató tevékenységének célját a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztésében látjuk,

- fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit,

- törekszünk a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre,

- törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására,

- szeretnénk tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel,

hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekeinkben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.

/10-11. old./

5. A tanulás támogatása

Iskolánkban olyan légkört kívánunk teremteni, ahol tanulóink otthon érezhetik magukat. Ennek keretében:

a tanuló személyiségét tiszteletben tartjuk,

a gyerekeket bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe,

a tanulók egyéni képességeit az oktatás során figyelembe vesszük,

minden gyermek számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban.

/10. old./

Pedagógiai munkánk alapvető feladata, hogy a gyermeki nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra építve a személyiségfejlődés szempontjából kiemelten fontos, hogy az alábbi értékeket tanulóink elsajátítsák, ezek képviselése váljon bennük meggyőződéssé és határozza meg viselkedésüket, magatartásukat.

1. Az önismeret, a saját személyiség kibontakoztatásának igénye (önbecsülés, önbizalom). Felelősségvállalás saját sorsának alakításáért (önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás). Nyitottság az élményekre, a tevékenységekre, az esztétikum befogadására és létrehozására.

2. A világ megismerésének igénye. Igény a folyamatos önművelésre, az értékelés és önértékelés, valamint az önálló tanulás képességeinek kialakítására.

3. Az ember testi és lelki egészségére. Az egészség megőrzésének fontossága. Az egészséges és kultúrált életmód iránti igény. Az önellátás képességeinek kialakítása (tisztálkodás, öltözködés, étkezés, környezet rendbetartása). Az egészségvédelem, az egészségre káros szokások ismerete, elutasítása, a balesetek megelőzése.

4. Kultúrált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, másokszokásainak, és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Törekvés az előítélet-mentességre, konfliktusok kezelésére.

5. Az élet tisztelete, védelme. A természeti környezet megóvása. Az állatok és növények védelme, szeretete. Fogékonyság, az élő és az élettelen természet szépsége iránt.

6. A 8. tanév végére a többség a megfelelő képességei, tudása, tájékozottsága, érzelmimotiváltsága stb. alapján alkalmas legyen várható élethivatása főirányának megválasztására, és az arra történő felkészülésre.

/10-11 old./

6. Pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

/42. old./

A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását *szóbeli felelet formájában*.

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az *iskola helyi tantervében előírt követelményekhez*, emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változtak – fejlődtek – e vagy hanyatlottak – az előző értékelés óta.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

Az *első évfolyamon* minden tantárgy esetében szöveges értékelést alkalmazunk. A *2-8. évfolyamon* a tanulók munkáját minden tantárgyból év közben érdemjegyekkel, a félév és a tanév végén osztályzattal minősítjük.

Az egységes értékelés kialakítása végett az egyes feladatlapos dolgozatoknál elért pontszámok százalékos kulcs alapján történő osztályzatokra való átváltást szakmai munkaközösségek állapítják meg az adott téma követelményének függvényében.

/63. old./

Az értékelés alapelvei

- személyre szóló legyen,
- fejlesztő, ösztönző legyen,
- ne legyen megtartó, fegyelmező jellegű,
- folyamatosságot biztosítson,
- iskolai követelményrendszerre épüljön,
- biztosítsa a szóbeli, írásbeli értékelés helyes arányát,
- legyen tárgyyszerű,
- félelemmentes légkörben történjék.

Az értékelés formái

Személyes, szóbeli értékelés történik a tanítási órákon, tanórán kívüli lehetőségeken, a szaktanárok által az évközi érdemjegyek és osztályzatok megállapításakor, fogadóórákon, szülői értekezleteken, a magatartás, szorgalom értékelésénél az osztályfőnök figyelembe veszi az osztályban tanító szaktanárok véleményét, az osztályfőnök által a naplók, ellenőrzők havi felülvizsgálatakor, az iskola által szervezett programok értékelésekor, a tantestület előtt, az igazgató által.

/42. old./

A magasabb évfolyamba lépés feltételei:

A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben „A továbbhaladás feltételei” c. fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette.

/59. old./

8. Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás

Kultúralt magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak, és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Törekvés az előítéletmentességre, konfliktusok kezelésére.

/11. old./

Legyen képes arra, hogy a közösségen belüli kortárs és a felnőttekkel való kapcsolatban a tisztelet, a megbecsülés, a tapintat, türelem és segítőkészség nyilvánuljon meg.

Tudja alkalmazni társas kapcsolataiban a megfelelő kommunikációs formákat.

/19. old./

Szociális kommunikáció fejlesztése

Nevelés a társak iránti érdeklődésre, helyes megítélésükre, a gyermek vitakészségével kapcsolatteremtő és kommunikációs képességeinek kibontakoztatása:

- vitakészség, meggyőződés készsége,
- értékelés-elismerés- bíráló készsége.

Szociális viselkedés alapvető szabályainak megismertetése.

/20. old./

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.

Az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén. A diákönkormányzat

vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságán keresztül.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel. A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják.

A szülők és pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak: Családlátogatás, szülői értekezlet, fogadóóra, nyílt tanítási nap, írásbeli tájékoztató.

/48. old./

A rehabilitációs tevékenységünket teammunkában kialakított és szervezett folyamatban valósítjuk meg. A team munkában a gyógypedagógus és a tanulót oktató pedagógusok vesznek részt. Rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő terápiás programjaink jellemzően az iskolai programba, így a napi oktató, nevelőmunkába beágyazottan valósulnak meg, a szakvéleményben foglalt valós igényeihez igazodóan, a gyógypedagógus közreműködésével elkészített éves *„Egyéni fejlesztési terv”* szerint. A team döntése szerint kerül sor egyéni kiegészítő fejlesztő, rehabilitációs, illetve terápiás foglalkozásokra.

/14. old./

8. Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért

Elvárás a tantestülettől:

Színvonalas, korszerű szaktudás, pedagógiai ismeretrendszer, önművelődési készség, kultúrált kommunikációs, döntési – szervezési, - elemzőkészség, lelki egészség/ hangulataik feletti uralom/, hitelesség, pozitív életszemlélet sugárzása, önmaguk vállalása, helyes önértékelés, önkritikai érzék, felelősségérzet, szavak, tettek és következmények végiggondolása, értékvállaló magatartás, az iskolai és az elfogadott értékek hiteles közvetítése.

Alkalmazkodás a társadalmi elvárásokhoz:

- a törvények, rendeletek szabta keretekhez,
- a tantestület közös döntéseihez.

Együttműködés a szülői házzal:

- az iskolavezetéssel,
- a tantestület tagjaival,
- a tanulók érdekvédelmi szervezetével.

/18 -19. old./

A minőségirányítási program az intézmény stratégiai dokumentuma.

Az iskolában folyó minőségfejlesztő tevékenységet az Intézményi Minőségirányítási Program határozza meg. A munkát egy iskolai minőségfejlesztő csoport végzi a közalkalmazotti kör bevonásával.

A minőségfejlesztő tevékenységünket jól mutatja, hogy 2006-ban elnyertük a Fejér Megyei Minőségi Díjat, 2008-ban pedig Középdunántúli Regionális Minőségi Díjban részesültünk. Ugyancsak 2008-ban nemzetközi elismerő oklevélben részesültünk a Szakma Kiválósága Projekt keretén belül.

/9. old/

29.2 Nemformális és informális tanulás intézményünkben

Bevezető

Intézményünk 1-7. évfolyamos tanulói 2018 és 2019 júniusában részt vettek az EFOP-3.3.5-17 kódszámú, „Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő Iskolai Közösségi Program kísérleti megvalósítása” című projekt keretén belül biztosított tematikus bentlakásos vagy napközis programokon.

A tanórán kívüli gyakorlati tapasztalatszerzést lehetővé tevő, innovatív tanulószervezési eljárásokkal és kreatív módszertani eszköztárral megvalósított programok a hagyományos tanulástól eltérő módon, de hatékonyan és élvezetes tanulást biztosítva járultak hozzá a tanulói ismeretek bővítéséhez, a tanulók komplex, differenciált, egyéni fejlesztéséhez. A kísérleti program tapasztalatainak elemzése és az értékelés eredményei meggyőzően igazolták számunkra a nem formális és informális tanulás térnyerésének szükségességét.

A nem formális és informális tanulás

Iskolánkban tudatosan figyelemmel kísérjük a szűkebb és tágabb környezetünk társadalmi, gazdasági, technológiai és egyéb változásait, és az egész életen át tartó tanulás, valamint tanulóink munkaerőpiaci esélyeinek megalapozása érdekében igyekszünk rugalmasan reagálni ezekre a változásokra.

Az élethosszig tartó tanulás elve szerint a *formális* – az oktatási, képzési intézményekben megvalósuló, bizonyítvánnyal, oklevéllel záruló – tanulás mellett napjainkban egyre inkább felértékelődik a másik két tanulási forma:

- a **nem formális tanulás**, amely szervezett tanulási tevékenység, a formális képzési kereteken kívül történik, eredményét nem szükségszerűen ismerik el bizonyítvánnyal;
- az **informális tanulás** az az egész életen át tartó tanulási folyamat, amelynek során az ember a napi tapasztalatok, élmények összegyűjtésével tesz szert tudásra.

A nem formális tanulás

A nem formális tanulás középpontjában a **gyakorlat**, a **cselekvési tudás** elsajátítása áll. Színterei lehetnek például: közösségi helyek, kulturális intézmények, könyvtárak, civil, szakmai és társadalmi szervezetek vagy a formális oktatás rendszereiben folyó, a tanulás kiegészítésére létrehozott intézmények. Megvalósulhat olyan szervezetek vagy szolgáltatások révén is (pl. képzőművészeti,

zenei kurzusok, sportoktatás, vagy vizsgára felkészítő magánoktatás), amelyeket a formális rendszerek kiegészítése céljából hoztak létre.

Az olyan nem formális szinterek, mint például az állatkertek, tudományos központok, parkok, planetáriumok, művészeti galériák vagy múzeumok vonzó, interaktív helyszínei lehetnek a tanulásnak.

Az informális tanulás

Az informális tanulás, mint a mindennapi élet természetes velejárója, nem intézményi, szervezeti keretekben megvalósuló, s nem feltétlenül tudatos tanulási tevékenység, és lehetséges, hogy mi magunk sem ismerjük fel tudásunk és készségeink gyarapodását.

A **családban és kortárs csoportokban**, valamint az **infokommunikációs eszközök** segítségével egyéni módon is megvalósuló informális tanulás a tanulóink képességei alakításának és személyiségfejlődésüknek (szocializáció) alapvető feltétele, eszköze.

Az egyre fiatalabb korban kezdődő és rugalmasságot feltételező tanulási forma jellemzője a tanulók életkori sajátosságainak, **egyéni különbségeinek differenciáltsága**, a különböző információs források igénybevétele, az élet különböző szinterein szerzett tapasztalatok felhasználása. Az informális tanulás technikai feltételrendszere az infokommunikációs eszköztár bővülésével folyamatosan átalakul. A **számítógép, internet** segítségével megvalósuló egyéni tanulás mellett tanulóink körében is egyre nagyobb szerepet kap a **mobil telekommunikációs eszközökkel**, s a vizualitás új technológiáival történő kognitív megismerés.

A szabadidőben zajló informális tanulás olyan, szinte kimeríthetetlen lehetőségeket rejtő tanulási forma, melyben diákjaink **attitűdöket, értékeket, jártasságokat és tudást sajátíthatnak el**.

Az informális tanulás jelentős hozadéka: amellett, hogy rugalmas, kreatív és bármilyen keretben megvalósítható, a megélt élmények elősegíthetik, hogy tanulóink érdeklődjenek/ elköteleződjenek a tanulás egyéb formái mellett is. **Ezáltal kitörési lehetőséget** is biztosíthat a hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók számára, ahol a családban a tanulás nem feltétlenül érték.

A formális és nem formális tanulást **általában informális is kíséri**.

A nem formális keretekre tervezett programok jellemzői

- A célok és tartalmak összhangban vannak az intézményi (formális) tanulásban alkalmazott programmal.
- Elsődleges célja az adott célcsoport számára egyéni szinten is az igényeknek legmegfelelőbb tanulási lehetőség biztosítása a tanórán kívül.
- A célcsoport azonos: pedagógusok és tanulók.

- Kapcsolatot teremthetünk a mindennapi élet és a tananyag között, az elvont tudományos jelenségek konkréttá, befogadhatóvá tehetők.
- Tanórai keretekre nem korlátozott, rugalmas, az eltérő tanulói igényekhez igazítható.
- Módszertana színes, változatos, és előnyben részesítjük a tanulás módszertani fejlesztő eszközök alkalmazását.
- Nincs osztályozás, számonkérés, ugyanakkor az értékelés változatos formáit használjuk.

Az intézményen kívül megvalósuló nem formális és informális tanulási szinterek

Szinterek lehetnek a **kulturális, művelődési intézmények, civil szervezetek, művészeti és sportegyesületek** szervezésében történő oktatások, képzések, tanfolyamok. Szervezhet ilyen pl. ifjúsági szervezet, tanoda, teleház, önkéntes szolgálat, kortárs csoportok felnőttek segítségével, stb. A tematikus programok helyszíne lehet például **nyári (bentlakásos vagy napközis) tábor**, múzeum, művészeti galéria, könyvtár, látványlaboratórium, tudományos központ, állatkert, botanikus kert, vagy a természetes környezet: nemzeti park, tanösvény, erdő, mező, vízpart is.

Az adott tanévben megvalósításra kerülő, előre tervezhető programokat intézményünk **éves munkatervében rögzítjük**. Az előre nem tervezhető programokon való részvételre aktuálisan a döntésre jogosult vezető – az alább részletezett **kritériumoknak való megfelelés és a finanszírozhatóság** szempontjait figyelembe vevő – jóváhagyását követően kerülhet sor.

Amennyiben a tanév rendjéről szóló rendelet vagy más jogi szabályozás lehetővé teszi, továbbá iskolánk **fenntartója egyetért és a szükséges feltételeket biztosítja**, a tanítási év lezárását követően a tanulók részére a pedagógiai program végrehajtásához nem kapcsolódó foglalkozásokat szervezhetünk, amelyeken a részvételt a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő az iskola igazgatójához benyújtott kérelemben kezdeményezheti.

A nem formális keretekre tervezett programok kritériumai

A rendszerezett kompetencia- és készségfejlesztő programok megfelelnek az alábbi követelményeknek:

Alapfeltétel, hogy az adott program/tréning/képzés/tanfolyam a **Nemzeti alaptantervben megfogalmazott célokhoz**, feladatokhoz igazodik, középpontjában a tanulók tudásának, készségeinek és képességeinek fejlesztése, kibontakoztatása, a személyiség fejlődéséhez szükséges

megfelelő feltételek biztosítása áll. A tanulóknak a programokon való részvétele segíti az iskolában tanultak megszerezését, megerősítését, nyomatékosítását.

A program jellemzője, hogy

- **szervezett, irányított folyamat**, melynek **pedagógiai célja** van, és a tanuló(k) **fejlődését** (készségek és kompetenciák) szolgálja,
- **szervezett formában, keretek között** valósul meg,
- a tanulási cél(ok), tanulási idő vagy tanulási támogatás szempontjából **strukturált**,
- az intézményen kívüli szinten **céltudatos, okszerű** oktatási-tanulási tevékenység(ek) zajlik/zajlanak,
- a tanuló az általa tapasztalt konkrét helyzetekkel **közvetlen kapcsolatba** kerül,
- a tanuló által szándékosan vállalt tevékenység: a tanuló az oktatási-tanulási helyzetben szereplő személyekkel **interakcióba kerül, aktív**,
- a tanuló **motivációja értékeken** alapszik,
- a tanulás értékelése a **formatív, fejlesztő értékelésen** alapul, melynek lehetőség szerint része az ön-, társ- és csoportértékelés, valamint a portfóliós értékelés,
- elősegíti és erősíti intézményünk partnerközpontú működését, a különböző **együtműködések**et (pedagógus, tanuló, szülők, ágazaton belüli és/vagy más ágazatok (pl. közművelődés) szereplői, civil szektor, egyéb programszolgáltatók).

A pedagógusokkal/megvalósítókkal szembeni elvárások

- A nem formális és informális formában megvalósuló programok tervezése és megvalósítása során kiemelt feladat a **tanulói aktivitás, az élményalapúság és a tanulás közösségi élménnyé formálása**, mint szempontok figyelembe vétele és érvényre juttatása.
- Elvárás az intézményen kívüli programok szervezéséhez kapcsolódó, releváns **jogszabályi előírások** ismerete és betartása.
- A programok megvalósítása – a program jellege és lehetőség szerint – önkéntesek, iskolai közösségi szolgálatos tanulók bevonásával történik.

1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Alapelvek

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munkát alapvetően meghatározza

- **a komplexitás elve:** A nevelés-oktatás folyamatában számolunk a biológiai, fiziológiai, pszichológiai és társadalmi törvényszerűségek hatásaival. Az egyes tanulók komplex személyiségfejlesztéséhez szükséges célratörő, tervszerű és többoldalú hatások között jelentős szerepet tulajdonítunk az intézmény falain belül és azon kívül megvalósuló nem formális és informális tanulásnak is. Az iskolai életet egészében kezeljük, azaz nem csak a tanórákra koncentrálunk, hanem a nevelés-oktatás fontos részének tekintjük az iskolában a tanórán kívül eltöltött időt is. A formális, nem formális és informális tanulási programok egymással összehangoltan támogatják a kitűzött célok elérését.
- **az egész életen át tartó tanulás elve:** Az élethosszig tartó tanuláshoz szükséges motívumok és tanulási képességek, készségek, jártasságok, attitűdök kialakítása alapvető jelentőségűvé válik. Az élethosszig tartó tanulás biztosítja azt a képességek további változását hozó önfejlődést, amelyet az új technológiák, a munkaerőpiac és a modern társadalom kihívásai igényelnek. Az élethosszig tartó tanulás szélesebben is értelmezhető, így az élet minden területére kiterjedő formális, nem formális és informális tanulást is magában foglalja.
- **a tapasztalatszerzés elve:** Személyiségünk, viselkedésünk a tanulás során szerzett tapasztalatok révén fejlődik, változik. A tapasztalatszerzés történhet explicit, instrukciókra épülő tanulás, megfigyelés vagy gyakorlati tapasztalás útján. Tanulásfelfogásunk szerint a tanulás a tapasztalatszerzést, az életszerű helyzetek sajátélményű megélését feltételezi, ahol az információ forrása maga a valóság. Az ilyen helyzeteket a tankönyvekben található leképzett, leegyszerűsített tananyag nem képes biztosítani. A régebben elsődlegesnek tartott ismeretekkel szemben felértékelődött a kompetencia, az a fajta tudás, amelynek elsajátítása természetes környezetben, életszerű tapasztalatok szerzésével történik. Valljuk, hogy a tanuló életet alakító tudást és tapasztalatot kell, hogy szerezzen a tanulási folyamat során. Igyekszünk minél több lehetőséget teremteni a nevelés-oktatás folyamatában a tanulók számára a saját

tapasztalatok megszerzésére, megértésére, általánosítására. Az informális tanulás jegyében arra törekszünk, hogy tanulóink az élet különböző színterein szerezzenek tapasztalatokat, az iskola falain kívül is. A külső helyszíneken jellemző, gyakorlaton alapuló, tapasztalati és élményalapú oktatás-tanulás, hozzájárul a kreativitás, az érzelmi intelligencia fejlődéséhez és a szocializációhoz is.

- **az aktív részvétel elve:** A tanulás a tanuló aktív, értelmezést kívánó, értelmezést létrehozó tevékenysége. A tanulók passzív befogadására alapozó nevelés-oktatás helyett az aktív tanulási helyzetek megteremtése vált szükségessé, amelyekben a tanításról a tanulásra, az együttműködésekben történő, élményszerű tapasztalatszerzésre helyeződik át a hangsúly. A tanuló aktivitásának jelentős szerepe van a szociális tanulás folyamatában is.

A megváltozott pedagógus szerepnek megfelelően, tudatában vagyunk annak, hogy az ismeretek forrása ma már nem csak az iskola és nem csak a pedagógus, azaz a tanulás már túlmutat a formális tanulási kereteken.

A pedagógus a tanulók egyéni tanácsadójává válva, többé-kevésbé a háttérben marad, és segítséget nyújt a tudás elsajátításának javításához. Kiemelt fontosságot kap a tanulói autonómia, az önálló cselekvés és az önszabályozás – megengedve a hibázást, a tévedést, mint a tanulás természetes velejáróját. Az alapelv megvalósítása függ a feldolgozandó tartalomtól, a szervezési formától, a feldolgozás során alkalmazott módszerektől és eszközöktől, valamint a helyszíntől.

- **az élményalapúság elve:** Lehetőség szerint igyekszünk összekötni az élményt a tanulóval. Az élménypedagógiai szemlélet az iskolában megváltoztatja a pedagógusok és a tanulók egymáshoz és a tudáshoz való viszonyát. Ennek érdekében többek közt játékokat, szimulációkat, szerepjátékokat stb. integrálunk a tanulási-tanítási folyamatba. Az iskolán kívüli tanulás során az autentikus környezet élmény- és információgazdag kontextust biztosít a tanulóknak; a megszokott taneszközök helyett különféle munka- és vizsgálati eszközöket kínál; egyszerre több érzékszervre is hat. A tanterem által behatárolt térrel és hagyományos elrendezéssel szemben a változatos és tágabb tér lehetőséget biztosít a nyílt, tanulói aktivitáson és együttműködésen alapuló pedagógiai módszerek alkalmazására. Hisszük, hogy a hosszabb távú, rendszeres iskolán kívüli programok, ahol a tanulás autentikus élményekkel és szociális interakcióval gazdagítva zajlik, képesek pozitívan befolyásolni a tananyaggal, témával kapcsolatos attitűdöket, meggyőződést és viselkedést.

- **a motiváció elve:** Felkeltjük tanulóinkban az érdeklődést, a megismerési, felfedezési vágyat, hogy örömmel, kedvvel jussanak el az ismeretekig. Pedagógusaink olyan új tanulási lehetőségeket ajánlanak, változatos szervezési megoldásokat alkalmaznak, amelyek fokozzák a tanulók aktivitását, olyan módszerek birtokában vannak, amelyekkel pozitív attitűdöt alakítanak ki, pozitív érzelmeket keltenek bennük. Így kreatív, alkotó tagjaivá válhatnak egy-egy közösségnek.
- **a bizalom elve:** Bizalom, megértés, tisztelet minden egyes tanuló és szülei személyisége iránt, törekvés a személyes kapcsolatok kialakítására. A bizalom alapja a biztonság (különös tekintettel az érzelmi biztonságra), a kiszámíthatóság, a hitelesség, a félelem vagy szorongás nélküli helyzetmegélés lehetősége. A bizalom záloga a szavahihető, megbízható viselkedés.
- **a differenciálás elve:** Törekszünk az egyéni képesség-, fejlettségi szint és a személyiségi tulajdonságok eltéréseihez igazodó fejlesztő eljárási módok érvényesítésére a nevelés-oktatás folyamatában. Az iskolán belüli és kívüli nem formális és informális tanulási alkalmak szervezése a tanulók differenciált tevékenykedtetésére épül, a feladatrendszerek eltérő fejlesztő hatásának figyelembe vételével, igazodva az ismeretelsajátítás ütemében a fejleszthetőség és taníthatóság egyéni különbségeihez, felhasználva a differenciált munka tanórai és tanórán kívüli szervezeti lehetőségeit. A differenciált pedagógiai munkánk célja eljuttatni a tanulókat az egyéni képességek szerint elérhető ismeretelsajátítási szintre. A tanulással kapcsolatos egyéni eltérések mellett a csoportkülönbségeket is figyelembe vesszük.
- **a személyközpontúság elve:** Pedagógusaink személyiségét a másik ember felé empátiával, feltételhez nem kötött pozitív odafordulással, hiteles, nyílt kommunikációval és bizalommal fordulás jellemzi. Iskolánkban minden egyes tanuló fontos, és minél teljesebb körű megismerésben, személyes figyelemben részesül. A pedagógusok tudatosan teremtik meg a feltételeket az egyén fejlesztése érdekében a közösségi léthez, az egymás tiszteletén alapuló együttműködéshez, a közös gondolkodáshoz és problémamegoldáshoz.

- **a visszajelzés elve:** Folyamatosan nyújtunk visszajelzést – mind a tanuló, mind a szülők számára – a személyiségfejlődésről, a tanulói teljesítményekről, ezek változásáról, javításuk akadályairól. Törekszünk arra, hogy az egyes tanulók különböző személyiségjegyeihez (például kognitív fejlettségi szint, siker vagy kudarcorientáció, különböző motivációs állapot, tanulási technika, szorgalom, erőfeszítés) igazodó, differenciált, az optimális teljesítményt elősegítő visszajelzést, értékelést adjunk.

Értékek

Mindennapi munkánk során arra törekszünk, hogy iskolánkban a tanulási-tanítási folyamatok a fent megfogalmazott alapelvek háttérében meghúzódó értékek alapján szerveződjenek.

Kiemelten kezelt értékeink:

- humanizmus,
- bizalom,
- biztonság,
- emberi szabadság,
- empátia,
- méltányosság,
- szolidaritás,
- kapcsolatorientáltság,
- folyamatos tanulás,
- fenntartható fejlődés.

Az iskolánk működésének filozófiai alapját alkotó, általunk vallott értékeket tudatosan, személyes mintákon keresztül közvetítjük tanulóink és családjaik, valamint környezetünk felé.

Célok

A tanuló egyéni fejlődése, életminőségének javítása, látókörének szélesítése és a közösségben való tanulás örömeinek megtapasztalása pedagógiai-szakmai munkánk elsődleges célja. Az új módszertan alkalmazásával

- erősödik intézményünkben az inkluzív szemlélet,
- az élményalapú nem formális és informális tanulási folyamatok megjelennek és beágyazódnak a formális oktatás rendszerébe,
- az új módszertan hozzájárul a pedagógusok módszertani kultúrájának folyamatos fejlesztéséhez, a pedagógiai kreativitás előtérbe helyezéséhez,

- megerősödik a támogató-segítő, kooperatív pedagógiai kultúra és tevékenység intézményünkben,
- a tanórákon kívül az iskolában eltöltött időben megvalósuló, és az intézményen kívüli nem formális és informális tanulási formákon alkalmazott új módszertan hozzájárul a tanulói ismeretek, kompetenciák elsajátításához, a személyiség kiteljesedéséhez,
- a nyitott nevelési-tanulási színtereken megvalósuló tematikus foglalkozások keretében lehetőség teremődik olyan tanulási módokra és szervezési megoldásokra, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak fejlesztését, a heterogén tanulói közösségek kialakítását és az osztályközösségek megerősödését,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók tanulási motivációja erősödik,
- csökkennek a lemorzsolódási mutatók, és ez hosszabb távon hozzájárul a végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkenéséhez,
- megalapozódnak az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kompetenciák,
- erősödnek a célok megvalósításához elengedhetetlen, különböző szintű és típusú együttműködések.

Feladatok

A célok megvalósításához szükséges feladatok, tevékenységek:

- a tantermen kívüli, élményalapú gyakorlati tapasztalatszerzésen alapuló foglalkozások, tematikus nem formális és informális programok számának növelése,
- belső szakmai műhely kialakítása a feladatra, majd szakmai koncepció kidolgozása az intézményünk nevelési-oktatási rendszerébe való integrálásra, figyelembe véve az alábbi témamodulok felhasználási lehetőségeit:

Témamodulok, évfolyamok és tantárgyi illeszkedések

Témamodulok	Tematikus napközis és bentlakásos programok témamoduljai évfolyamonként							Tantárgyi illeszkedés
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	
Nomád, kaland (Challenge Camp)								Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek Hon- és népismeret Magyar irodalom Technika, életvitel és gyakorlat Biológia-egészségtan Testnevelés és sport Természetismeret
Közlekedés, KRESZ								Technika, életvitel és gyakorlat
Idegen nyelv								Idegen nyelv
Környezetvédelem, természetismeret								Környezetismeret Természetismeret Technika, életvitel és gyakorlat

Környezetvédelem, tudatos fogyasztói magatartás								Biológia-egészségtan Földrajz Fizika Kémia Technika, életvitel és gyakorlat
Nemzeti és kulturális identitás – Hagyományörzés, anyanyelvápolás								Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek Hon- és népismeret Magyar nyelv és irodalom Ének-zene Vizuális kultúra Dráma és tánc Technika, életvitel és gyakorlat
Művészeti nevelés								Magyar nyelv és irodalom Ének-zene Vizuális kultúra Dráma és tánc
Sport, egészségre nevelés								Testnevelés és sport Biológia-egészségtan
Digitális világ, tudatos médiahasználat								Informatika Technika, életvitel és gyakorlat Erkölcstan
Digitális világ, digitális alkotás								Informatika Fizika Matematika Természettudományi gyakorlatok Technika, életvitel és gyakorlat Vizuális kultúra Mozgókép-kultúra és médiaismeret
Életvezetés, családi életre nevelés, közösségi szerepvállalás								Technika, életvitel és gyakorlat Magyar irodalom Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek Hon- és népismeret Erkölcstan Etika

- a befogadó, esélyteremtő szemléletén alapuló kooperatív pedagógiai kultúra elmélyítése, az ezt szolgáló akkreditált pedagógus-továbbképzéseken való részvétel előnyben részesítése,
- az újszerű, a kompetenciafejlesztést támogató tanulásszervezési eljárások alkalmazása,
- a tanulási esélyek egyenlőségét szolgáló szervezeti formák alkalmazása,
- az esélykülönbségeket mérsékelő, esélyteremtő módszertan alkalmazása,
- a digitális korszak korszerű tanulási módjainak előtérbe helyezése.

Eszközök

A gyakorlatban olyan nevelő-oktató munkát segítő eszközöket alkalmazunk, amelyek értékeink közvetítését segítik, és alapelveinknek megfelelnek. Kiemelt szempont a mobilizálható környezet kialakítása és az élménypedagógia szükséges eszközeinek biztosítása.

Eljárások

A projektben megismert és alkalmazott újszerű, a kompetenciafejlesztést támogató tanulásszervezési eljárások jelen vannak pedagógiai munkánkban. Nagy hangsúlyt fektetünk az olyan tanulásszervezési módokra, alkalmazott módszerekre és technikákra, amelyek alkalmasak a célok megvalósítására. Előtérbe kerül a kulcskompetenciák fejlesztése, az aktív, cselekedtető, kooperáción és kölcsönös függésen alapuló tanulásszervezési eljárások alkalmazása.

2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk fontos feladata, hogy tanulóinkat felkészítsük az optimális szintű **közösségi és önfejlesztő aktivitásra, a konstruktív életvezetésre**, és mindezek érdekében jelentős szerepet kap nevelőmunkánkban az **érzelmi intelligencia fejlesztése**.

Személyiségfejlesztő munkánk a tanuló minél sokoldalúbb megismerésén alapul, melyet a formális keretekhez viszonyítva hatékonyabban szolgálnak a nem formális és informális tanulási formák.

A tanulást tágan, széles spektrumban értelmezzük, és nem csak az iskolai, osztálytermi tanulást értjük alatta. A gyermek születésétől kezdve folyamatosan tanul.

Felfogásunk szerint a tanulási folyamatban tapasztalt **különbözőségek** – úgymint az eltérő tanulási stílus és tempó, az eltérő intenzitású érdeklődés, a változó támogatási igény –

természetes velejárói a tanulási folyamatoknak. A **személyre szabott komplex fejlesztés folyamatában** nagy hangsúlyt fektetünk a kulcskompetenciák, ezen belül kiemelten a **szociális (személyes és társas) kompetenciák** fejlesztésére.

Az **esélykülönbségek mérséklése** érdekében feladatunk az egyéni, hozott tudásokra, erősségekre épülő fejlesztés.

Az nem formális és informális tanulási alkalmak foglalkozásain számolunk azzal, hogy a **tanulók különböző szinten állnak a tudásban, mindenkinek más és más az előzetes tudása, mindenkinek más lehet a tapasztalata, és másképp érett a tananyag befogadására.**

Az ismeretek közvetítésekor, szövegértés fejlesztésekor, szövegfeldolgozás során prioritásként kezeljük az **előzetes tudásra épülő ismeretelsajátítást**. Az előzetes tudás előhívása különösen meghatározó jelentőségű a **hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók esetében**, legfőképpen a verbális tanulás során.

3. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Az **önismeret alakítása, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztése mellett felértékelődik a tanulói közösségépítés szerepe**, mivel a tanuló egyéni fejlesztése a tanulói közösségek hatásán keresztül is érvényesül. A közösségépítést elősegítő feladataink:

- heterogén csoportalakítás,
- kooperáción alapuló tanulásszervezés,
- a közösségben elfoglalt hely rendezése (státuszkezelés).